



Tzahi Finkelstein

תירס לילה, צחי פינקלשטיין, תחרות קני"ט



ענף החקלאות בישראל תמונת מצב כלכלית לשנת 2022

יעל אורלב-שרון, לנה כץ

ספטמבר 2023

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

פתח דבר

אנו מתכבדים בזאת להגיש את הדוח השנתי של החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה על חקלאות ישראל. מטרת הדו"ח היא להציג תמונת מצב כלכלית של ענף החקלאות ולסקור את ההתפתחויות בענף לאורך זמן. בשנת 2022 ערך התפוקה של החקלאות המקומית הסתכם ב-34.9 מיליארד ₪, המבטאת עלייה של 7.7% בהשוואה לשנת 2021. עלייה זו הושפעה בעיקר מעלייה במחיר ייצור של התוצרת מן החי ועלייה בכמות התוצרת הצמחית. לחקלאות הישראלית חשיבות רבה מעבר לביטחון המזון, בתועלות ובערכים ציבוריים ויש לחזק אותה.

בשנת 2022 החלה המלחמה באוקראינה, אשר הובילה להתייקרותם של מחירי המספוא והדשנים.

בנוסף להיותה שנת שמיטה, החלה גם מדיניות הורדת המכסים על ייבוא תוצרת חקלאית לישראל.

קיומה של חקלאות ישראל מבטיחה שמירה על שטחים פתוחים וריאות ירוקות, תרומות נופיות וסביבתיות כמו ניצול תוצרי לוואי ומי קולחין, עוגן להתיישבות באזורי ספר ועוד.

אני מבקש להודות ליעל אורלב שרון ולנה כץ על העבודה המקצועית בעריכת הדוח.

תודה לארז אוסמן וד"ר יעל קחל על הליווי המקצועי בהכנת הדוח. נשמח לקבל תגובות, הערות והצעות לדוח השנתי ל- lenak@moag.gov.il, yaelo@moag.gov.il.

בברכה,

אורי צוק-בר, סמנכ"ל החטיבה

מצב החקלאות בישראל בשנת 2022

3

- **ערך התפוקה של התוצרת החקלאית** בשנת 2022 הסתכם ב-34.9 מיליארד ש"ח, עלייה נומינלית של 7.7% בהשוואה לערך התפוקה בשנת 2021. במונחים ריאליים, ערך התפוקה עלה ב-3.1%.
- הגידולים הצמחיים מהווים כ-55% מערך התפוקה בעוד גידולי בעלי החיים מהווים כ-45%.
- ישנה עלייה בכמות התפוקה של גידולים צמחיים במקביל לירידה במחירים. מחירי התוצרת מן החי עלו בעקבות התייקרות מחירי המספוא, במקביל לעלייה בכמויות.
- **למרות העלייה בערך התפוקה, נתוני חשבון ענף החקלאות מראים ירידה ביתרה לחקלאי, עקב עלייה משמעותית בעלויות הייצור** בהשוואה לשנת 2021, בשנת 2022 **עלויות הייצור** (ללא תמורה למשרות שכיר) עלו ב-12.6%. מקור העלייה הוא ההתייקרות המשמעותית במחירי התשומות הקנויות.
- **התוצר המקומי הגולמי ירד ב-0.4%, הפיצויים והתקבולים לחקלאים עלו ב-7.4%, תמורה למשרות שכיר עלתה ב-3.8% והיתרה לחקלאי* ירדה ב-2.5%.**
- כ-82% מסך יתרות החקלאים* נובעות מענף הצומח. יתרות ענף הצומח מהוות כ-28% מערך תפוקת ענף הצומח זאת לעומת 7% בלבד של יתרות ענף החי מתוך ערך תפוקת ענף החי**.
- **מדד מחירי התשומות בחקלאות עלה ב-11.7%**, זאת בעיקר כתוצאה מעלויות במדד מחירי התשומות לתוצרת מן החי של 13.8% ועליה של 6.9% בגידולים צמחיים. הייתה עלייה של 25.4% במדד מחירי המספוא לבעלי חיים – תשומה עיקרית בגידול בעלי חיים.
- **מדד המחירים הצרכן לתוצרת חקלאית טרייה עלה ב-4.0%**. במדד המחירים לצרכן הכללי נרשמה עלייה של 4.4%, ובמדד המחירים של ירקות ופירות טריים עליה של 2.0% (עלייה של 6.6% בירקות וירידה של 4.0% בפירות). גם ברשתות השיווק, נרשמה עליה במחיר המשוקלל של הירקות וירידה בפירות.
- **מרווח השיווק הקמעוני באחוזים של פירות וירקות יחדיו עלה במהלך 2022 ב-7 נקודות אחוז ביחס ל-2021.** עלייה זו מוסברת ע"י שיעורי עלייה גבוהים יותר במחירים לצרכן מאשר במחירים הסיטוניים.

*יתרת החקלאים הינה יתרה עבור עבודה עצמית והון.

**חישוב החלוקה ע"פ ענף החי והצומח מבוססת על אומדן של החטיבה לאסטרטגיה, על בסיס נתוני הלמ"ס



מצב החקלאות בישראל בשנת 2022 - המשך

4

- **נתוני האספקה של פירות וירקות טריים** (ללא תפוז"א) לשוק המקומי עומדים בשנת 2022 על 225 ק"ג לנפש, עליה של 1% ביחס לשנת 2021. חלקה של האספקה לנפש שמקורה בייבוא עמד על כ-25 ק"ג * (המהווים כ-11% מסך האספקה לנפש).
- **ערך הייצוא החקלאי** (ללא מוצרי מזון מעובד) ירד ל-1.09 מיליארד דולר בשנת 2022, לעומת 1.15 מיליארד דולר בשנת 2021, שינוי המבטא ירידה של 5.2%.
- הירקות העיקריים ביצוא היו **תפוז"א, גזר ופלפלים** שהיוו יחד 91% מסך כמות ייצוא הירקות. הפירות העיקריים ביצוא היו **אבוקדו, תמרים ומנגו** שהיוו יחד 93% מסך כמות ייצוא הפירות. ההדרים העיקריים שיוצאו היו **קליפים, אשכוליות ופומלית** שהיוו 97% מסך כמות יצוא ההדרים.
- במהלך שנת 2022 חלה עליה **ביבוא של פירות וירקות** מה שיכול להסביר את העלייה זו שנת השמיטה ויתכן שגם החלת שלביה הראשונים של "הרפורמה בחקלאות".
- בשנת 2022 שיעורי הייבוא של **ירקות טריים** (ללא תפוז"א) מהאספקה לשוק המקומי עמד על 15% המהווים עלייה לעומת שנת 2021 בה שיעור היבוא עמד על 9%.
- בשנת 2022 שיעורי היבוא של **פירות טריים** מהאספקה לשוק המקומי עמד על 6.4% המהווים ירידה לעומת שנת 2021 בה שיעור היבוא עמד על 7%**.

* בחישוב הנוכחי נלקחו נתוני ייבוא ירקות ללא תפוז"א ונתוני יבוא פירות שכוללים אגוזים, שקדים ופירות יבשים.

** בחישוב הנוכחי נלקחו כל נתוני הייבוא של הירקות הטריים ונתוני הייבוא של הפירות הטריים לא כוללים אגוזים, שקדים ופירות יבשים.



תוכן עניינים

1. הייצור החקלאי
2. חשבון ענף החקלאות
3. התשומות בחקלאות ומדד מחירי תשומות בחקלאות
4. מדד מחירי צרכן לתוצרת חקלאית טרייה
5. מרווחי השיווק הקמעוניים בירקות ופירות טריים
6. ירקות ופירות טריים ברשתות השיווק
7. יצוא תוצרת חקלאית טרייה
 - 7.1 ערך היצוא בדולרים
 - 7.2 כמויות יצוא ימי של ירקות, פירות ופרי הדר
8. ייבוא ירקות ופירות טריים
9. סחר של ירקות, פירות והדרים עם שטחי הרשות הפלסטינית ועזה : הרשות הפלסטינית ועזה



הערה: ניתן לחזור מכל שקף במצגת לשקף תוכן העניינים על ידי לחיצה על

1. הייצור החקלאי

פרק זה מבוסס על נתוני הלמ"ס ומעודכן נכון לתאריך 12.06.2023

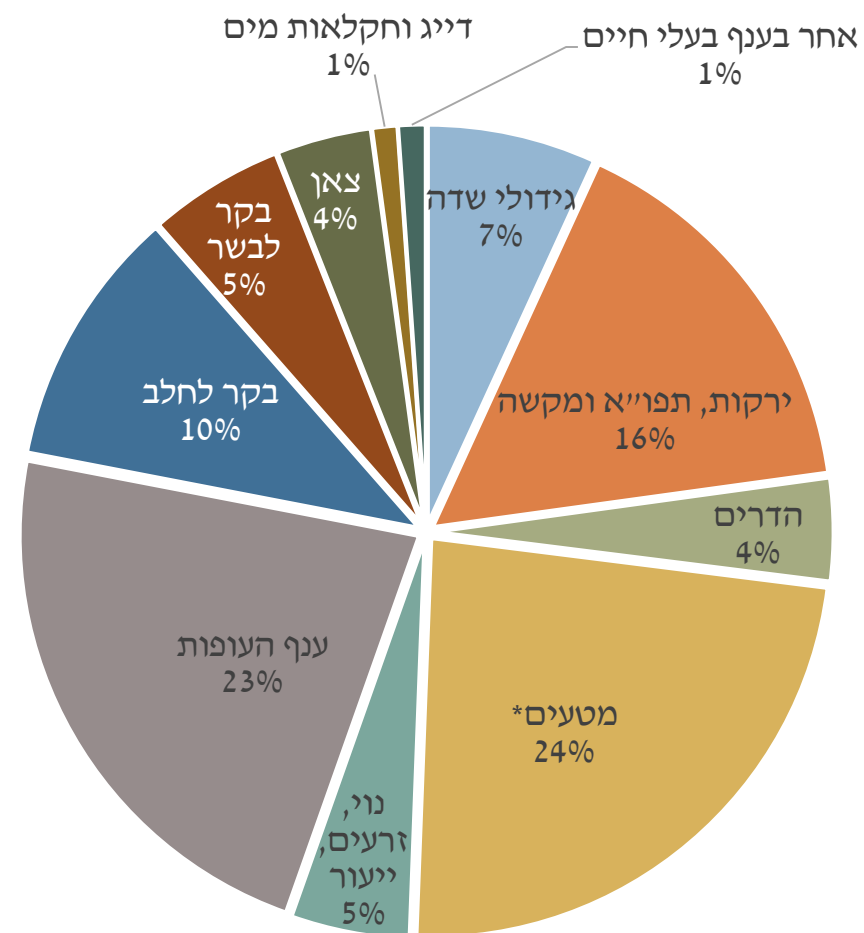
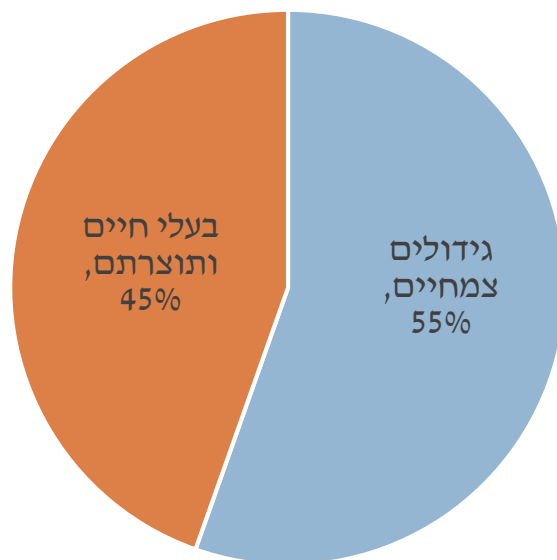
המגמות הרב שנתיות מוצגות במונחים ריאליים
השינויים במחיר ובערך בין 2021 ל - 2022 הינם שינויים נומינאליים

תמהיל הייצור החקלאי לפי ענפים

2022

7

ערך התפוקה: 34.9 מיליארד ₪
גידולים צמחיים: 19.3 מיליארד ₪
בעלי חיים ותוצרתם: 15.6 מיליארד ₪



* מטעים - פירות ללא הדרים

מקור הנתונים: למ"ס; עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר

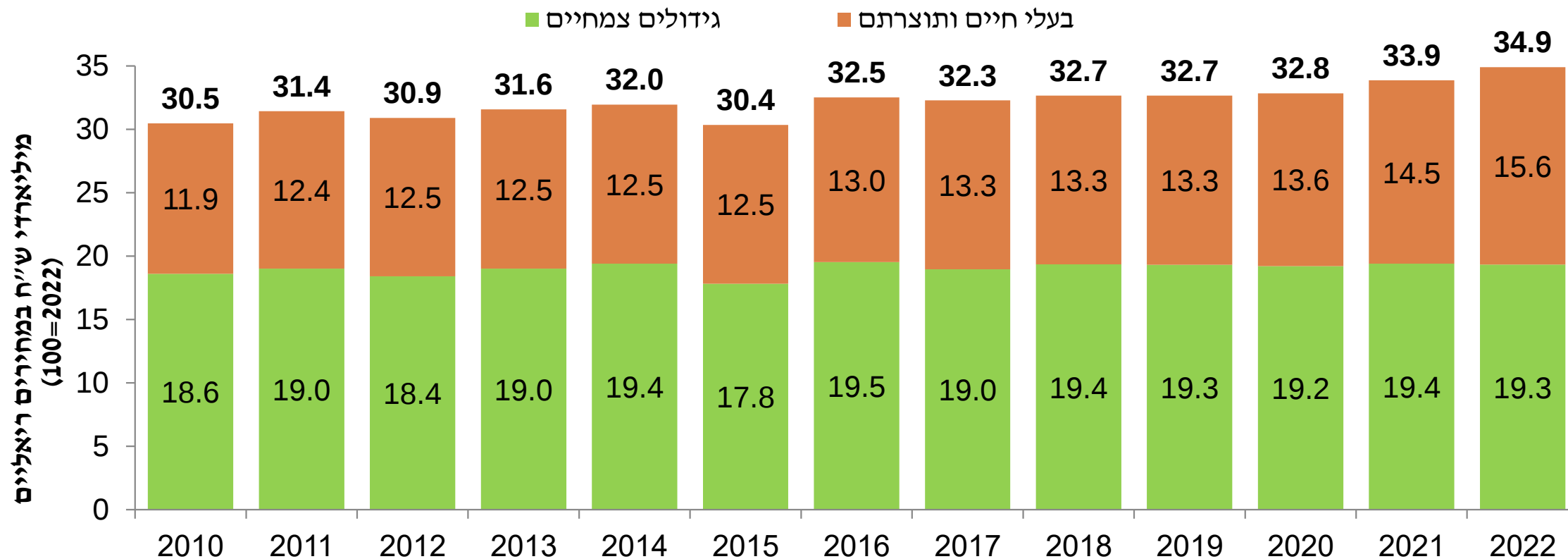
משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



מגמות בייצור החקלאי

לאחר קיפאון בערך התפוקה בעשור האחרון, בשנים 2021-2022 עליה

8



מקור הנתונים: למ"ס; עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר

□ בעשור האחרון אנו עדים לסטגנציה בערך התפוקה הצמחית, משנת 2021 עליה בערך התפוקה מן החי.

□ העלייה בערך התוצרת מן החי, בשנים 2021-2022, הושפעה בעיקר מעלייה במדד המחיר.

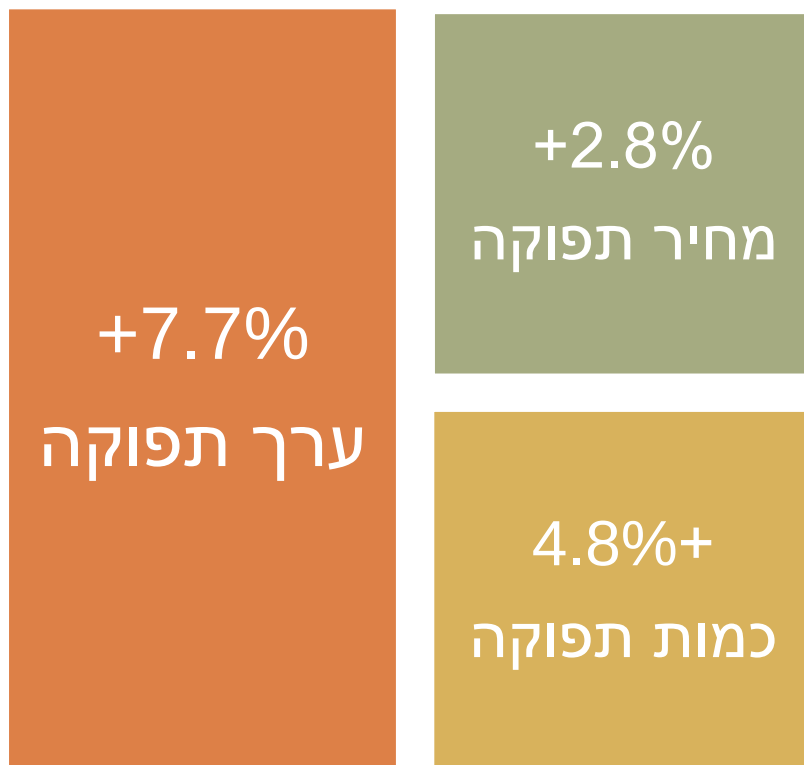


הייצור החקלאי

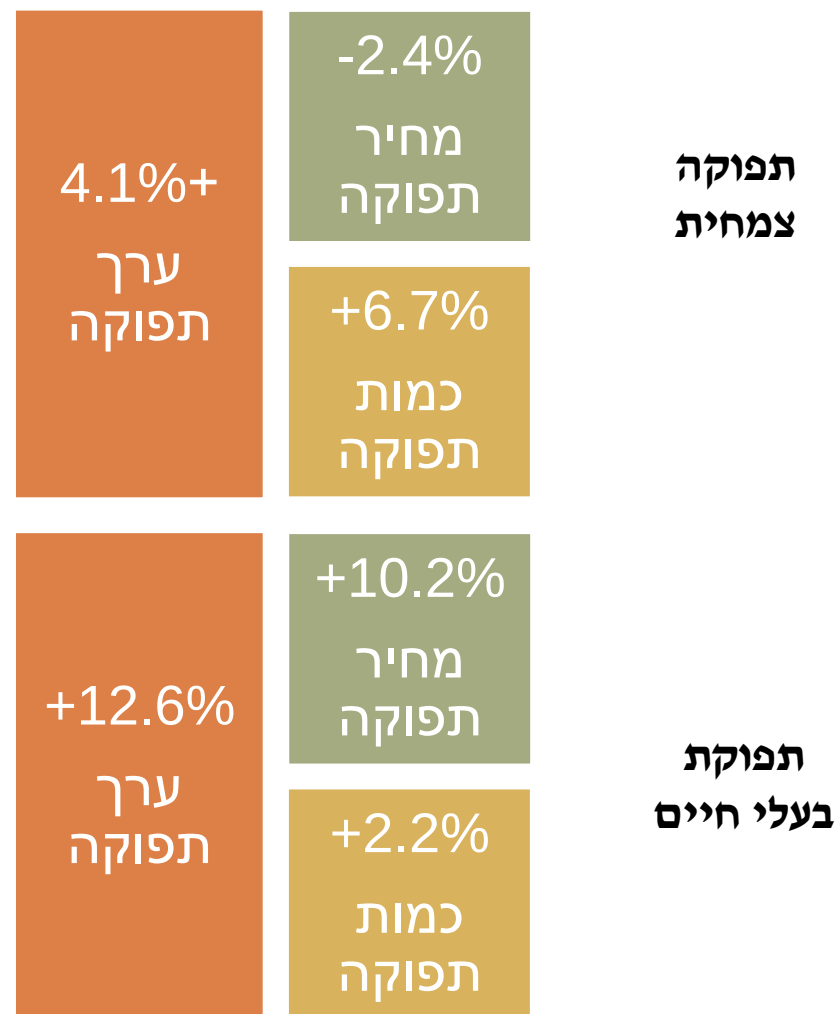
השינוי בתפוקה משנת 2021 לשנת 2022

9

תפוקה כוללת בחקלאות



מקור הנתונים: למ"ס. השינויים המדווחים הינם שינויים במדד מחיר, מדד כמות ומדד ערך הלוקחים בחשבון סל גידולים זהה בין השנים.



הייצור בענף הצומח

השינויים שחלו בתפוקה משנת 2021 לשנת 2022

10

ענפי צומח נבחרים			
ענף	שינוי במדד מחיר	שינוי במדד כמות	שינוי במדד ערך
ירקות, תפוחי אדמה ומקשה	+6.0%	-8.8%	-3.3%
פירות (ללא הדרים)	-10.7%	+15.0%	+2.7%
הדרים	-3.2%	+13.8%	+10.1%
גידולי שדה	+10.6%	+23.5%	+36.6%

תפוקה צמחית

-2.4%

מחיר
תפוקה

+4.1%

ערך
תפוקה

+6.7%

כמות
תפוקה

מקור הנתונים: למ"ס. השינויים המדווחים הינם שינויים במדד מחיר, מדד כמות ומדד ערך הלוקחים בחשבון סל גידולים זהה בין השנים.

- **גז"ש** - בשנת 2022 חל זינוק בשטחי הכותנה בישראל מ 25,000 דונם ל 87,000 דונם, בעקבות עליית מחירי הכותנה בעולם. מאחר וכותנה היא בעלת ערך גבוה מאד, ביחס לשאר גידולי השדה, הרי שהשפעתה על סך הענף היא גדולה. חל קיטון בשטחי המיזרע של חמניות, אבטיח לגרעינים וגידולי תעשייה שנבע בחלקו משנת השמיטה ובחלקו מביקושים נמוכים יותר ביצוא.
- **הדרים** - כמות ההדרים גדלה באופן משמעותי בעקבות עלייה בשיווק לשוק המקומי ולתעשייה, כמות היצוא נותרה יציבה.
- **פירות (ללא הדרים)** - בפירות חלה עלייה בכמויות השיווק לכל היעדים (שוק מקומי, תעשייה ויצוא). העלייה בשיווק לתעשייה נבעה מהכפלת כמות הייצור של זיתים לשמן.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



הייצור בענף החי

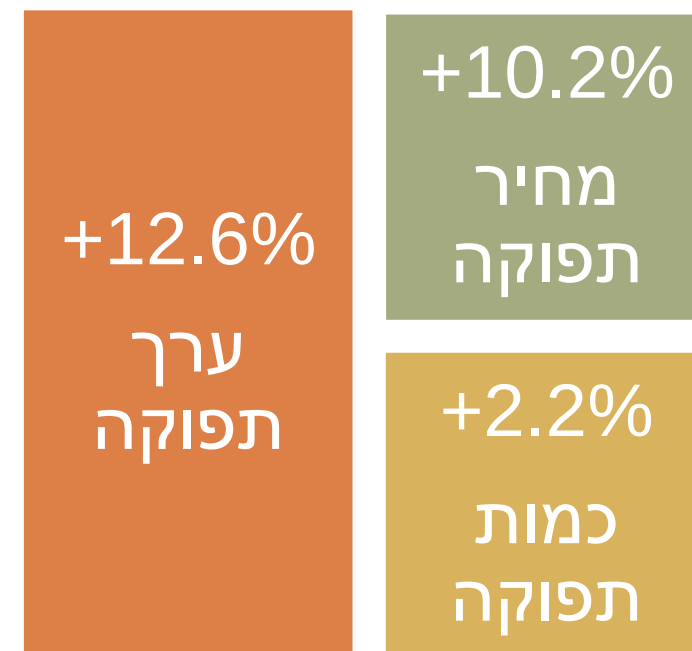
השינויים שחלו בתפוקה משנת 2021 לשנת 2022

11

ענפי חי נבחרים

ענף	שינוי במדד מחיר	שינוי במדד כמות	שינוי במדד ערך
פטם	+18.2%	+2.2%	+20.8%
ביצים	+0.2%	+3.3%	+3.4%
בקר לשחיטה	+0.6%	+4.8%	+5.5%
חלב (בקר)	+10.3%	+0.8%	+11.3%
ענף הצאן	+4.4%	+5.9%	+10.5%
ענף הדגים	+14.4%	-4.0%	+9.8%

תפוקת בעלי חיים

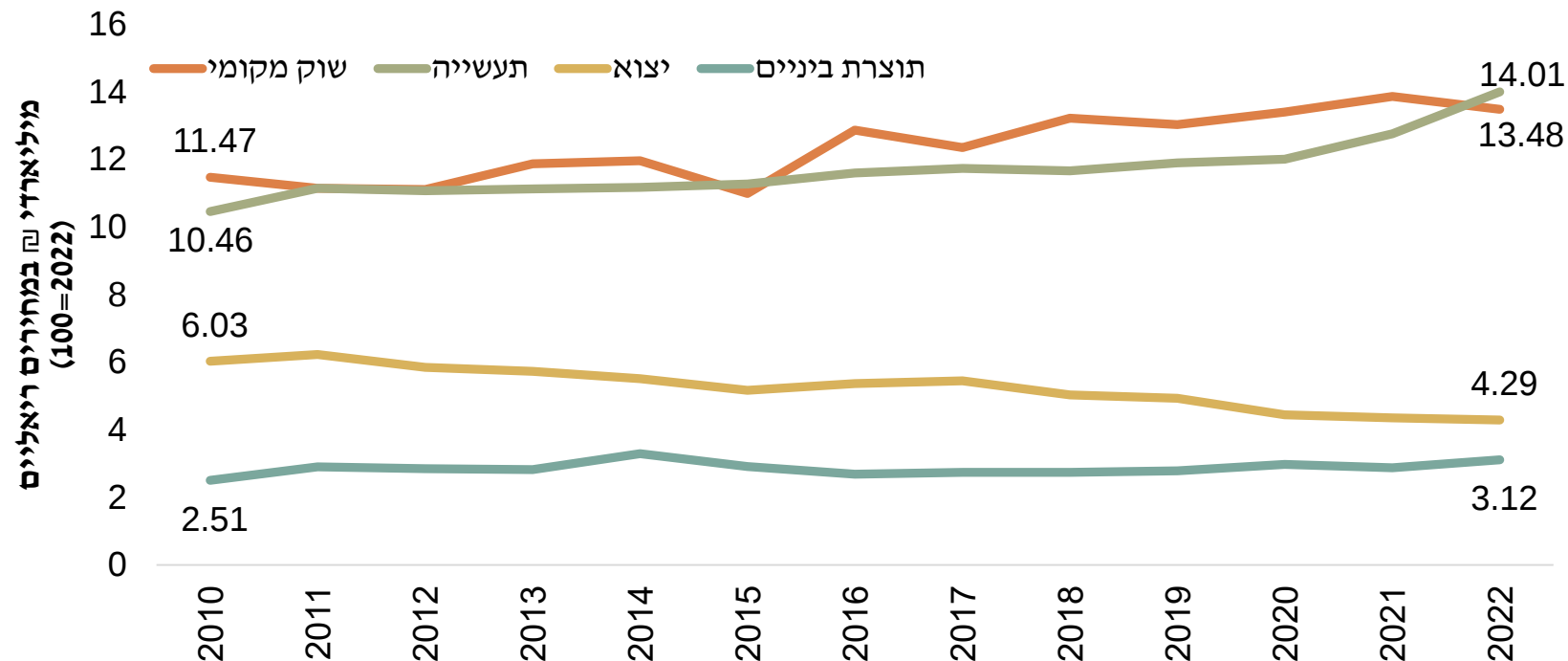


מקור הנתונים: למ"ס. השינויים המדווחים הינם שינויים במדד מחיר, מדד כמות ומדד ערך הלוקחים בחשבון סל גידולים זהה בין השנים.

ערך התפוקה לפי יעדים

עלייה קלה בסך ערך התפוקה (מיליארדי ₪ במחירים ריאליים 2022=100)

12



בשנת 2022, נרשמה עלייה משמעותית בערך הייצור של התוצרת המיועדת לתעשייה. בתוצרת מן החי שמהווה את רוב השיווק לתעשייה חלה עלייה של כ- 8.6%, בהשוואה לשנת 2021. בתוצרת מהצומח העלייה הייתה גדולה יותר, כ-22%. ענף הצומח מהווה כ-10% בערך הייצור לתעשייה.

עלויות משמעותיות נרשמו בגידולי השדה - 33% (חיטה וגידולי תעשייה ושמן), בהדרים - 57%, בזיתים לשמן - 80% וענבי יין - 18%.

שוק מקומי	תעשייה	יצוא	תוצרת ביניים	סך הכל
-2.8%	+9.8%	-1.4%	+8.4%	+3.1%
+1.5%	+2.8%	-2.4%	+2.0%	+1.2%
+17.5%	+33.9%	-28.8%	+24.3%	+14.5%
+2.01	+3.55	-1.74	+0.61	+4.43

שיעור שינוי בין 2021 ל- 2022

שיעור שינוי שנתי ממוצע משנת 2010

שיעור שינוי משנת 2010

שינוי כספי משנת 2010 (מיליארדי ₪)

הערה: תוצרת ביניים בחקלאות: סחורות ושירותים חקלאיים המשמשים תשומות בתהליך הייצור החקלאי, לא כולל שימוש בנכסים קבועים (פחת).

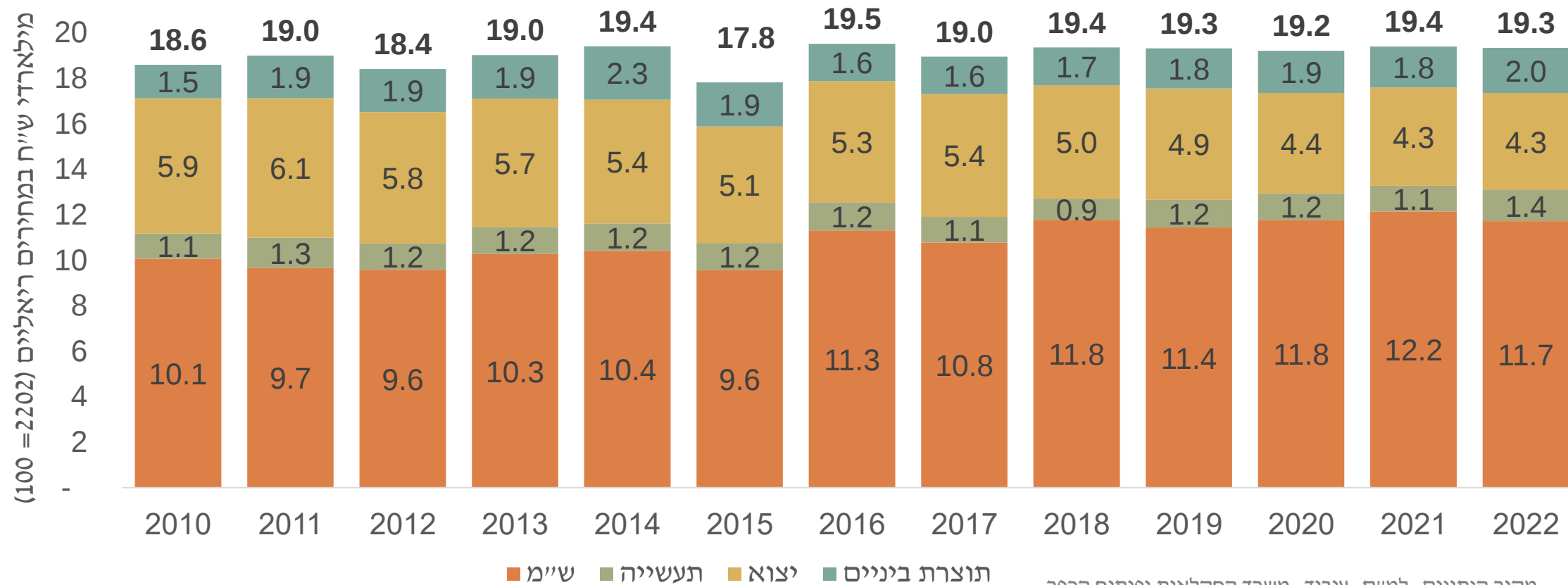
מקור הנתונים: למ"ס; עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר
משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



גידולים צמחיים

התפתחות ערך התפוקה לפי יעדי שיווק

13



□ הייצור הצמחי מיועד בעיקר לצריכה מקומית כתוצרת טרייה ולייצוא.

הערה: תוצרת ביניים בחקלאות: סחורות ושירותים חקלאיים המשמשים תשומות בתהליך הייצור החקלאי, לא כולל שימוש בנכסים קבועים (פחת).

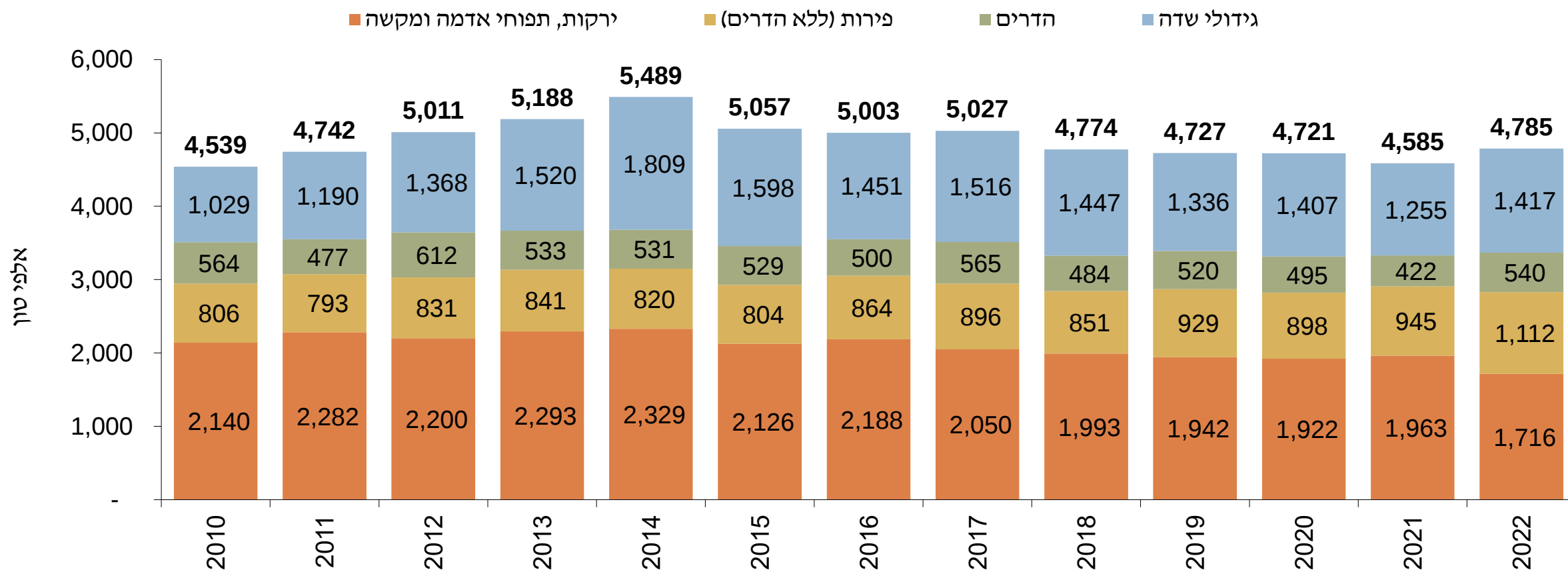
משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



גידולים צמחיים*

התפתחות כמויות הייצור הצמחי

14



* לא כולל נוי, זרעים, ייעור ושונים

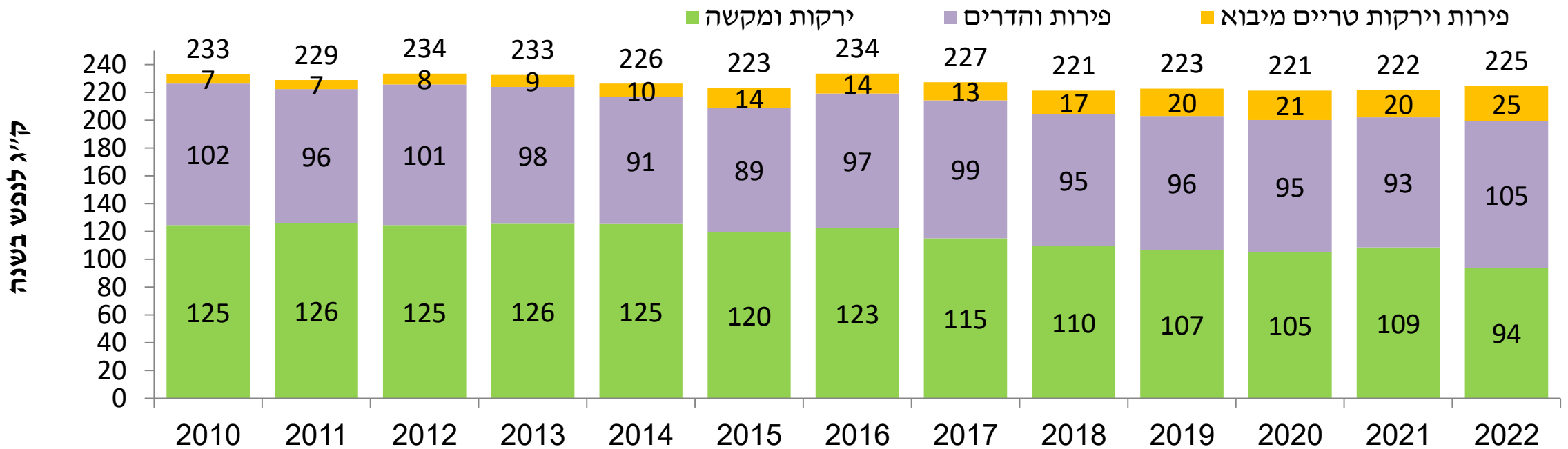
מקור הנתונים: למ"ס; עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר

החל משנת 2018 נשמרת יציבות יחסית בכמות הגידולים הצמחיים



אספקה ברוטו לנפש של פירות וירקות טריים (ללא תפוז"א) לשוק המקומי

15



מקור הנתונים: למ"ס, סחר חוץ משרד החקלאות. עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

נתוני ייבוא של פירות כוללים אגוזים, שקדים ופירות יבשים.

- נתוני האספקה של פירות וירקות טריים (ללא תפוז"א) לשוק המקומי עומדים בשנת 2022 על 225 ק"ג לנפש, עליה של כ- 1% לעומת 2021.
- בשנת 2022 עלתה הצריכה לנפש מהשוק המקומי של פירות וירדה הצריכה לנפש מהשוק המקומי של הירקות, העלייה בפירות הושפעה מגידול בכמויות הייצור המקומי של הפירות, הירידה בירקות הושפעה מהירידה בכמויות הייצור המקומי של ירקות בהשפעת שנת השמיטה והשפעות אחרות.
- האספקה לנפש מהווה אינדיקציה טובה להתפתחות הצריכה. בהסתכלות ארוכת טווח החל משנת 2010, ניתן לראות **ירידה** של כ- 3.5% באספקה לנפש של ירקות ופירות טריים שמצביעה על ירידה בצריכה לנפש.
- משנת 2011 ואילך, אנו עדים לעלייה באספקה לנפש מייבוא, כך שבשנת 2022 היווה הייבוא כ-11% מסך האספקה לנפש, בעוד שבשנת 2011 עמד על כ-3% בלבד

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



סיכום - הייצור החקלאי

16

- הגידולים הצמחיים היוו כ - 55% מערך התפוקה בשנת 2022, וגידולי בעלי החיים היוו כ - 45% מערך התפוקה.
- ערך התפוקה של התוצרת החקלאית בישראל בשנת 2022 עלה בכ - 7.7% במונחים נומינאליים והסתכם בכ - 34.9 מיליארד ₪, לעומת כ - 32.4 מיליארד ₪ ב - 2021.
- ערך התפוקה הצמחית בשנת 2022 הסתכם בכ - 19.3 מיליארד ₪, עליה של כ - 4.1% (במונחים נומינאליים) בהשוואה לערך התפוקה הצמחית בשנת 2021. העלייה בערך התפוקה הצמחית נבעה מירידה של 2.4% במחירים ועליה של 6.7% בכמויות.
- ערך התפוקה של המוצרים מן החי עלה בין 2022 ל - 2021 בכ - 12.6% (במונחים נומינאליים), עיקר העלייה מושפעת מעלייה במדד מחיר התוצרת מן החי.

2. חשבון ענף החקלאות

פרק זה מבוסס על נתוני הלמ"ס ומעודכן נכון לתאריך 03.07.2023

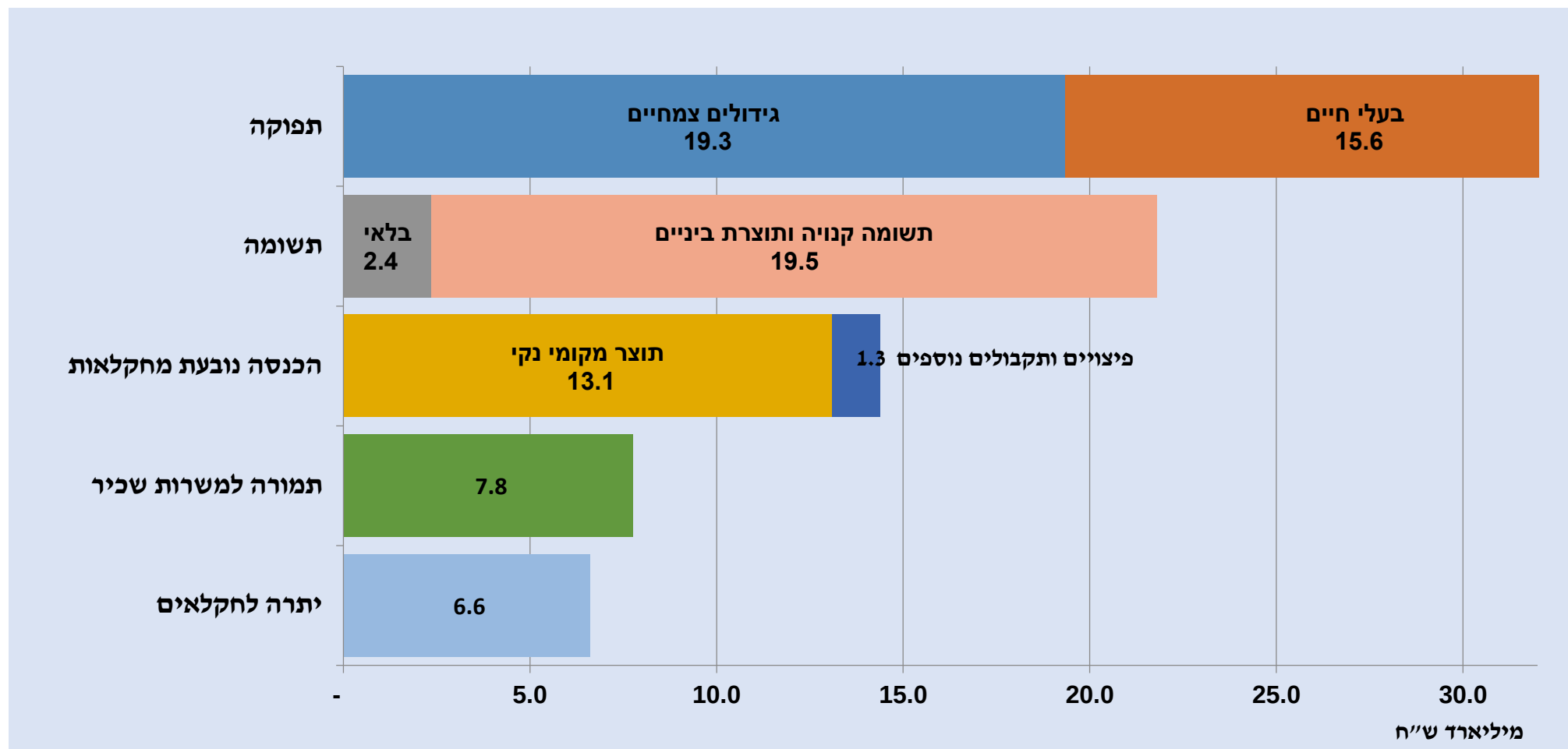
חשבון ענף החקלאות

18

- **חשבון ענף החקלאות -** חשבון כלכלי המציג את התמורות שחלו בענף – תפוקה, תשומה, תוצר מקומי ויתרה לחקלאים.
- **תפוקה -** סיכום של ערך הייצור המקומי בתוספת השקעה במטעים צעירים.
- **תשומה -** כולל את ערך החומרים והשירותים שענף החקלאות קונה מענפים אחרים ומהענף עצמו (תוצרת ביניים) במשך שנת הייצור, ואת הבלאי (פחת במחירי חידוש).
- **תוצר מקומי גולמי בחקלאות** – ערך התפוקה החקלאית פחות התשומה הקנויה ומתוצרת ביניים (לא כולל תמורה למשרות שכיר).
- **תוצר מקומי נקי בחקלאות** – תוצר מקומי גולמי בחקלאות פחות הבלאי.
- **יתרה לחקלאים** -כוללת את התמורה עבור העבודה העצמית של החקלאי וההון המושקע במשק

חשבון ענף החקלאות 2022, במיליארדי ₪

19



מקור הנתונים: למ"ס; עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר

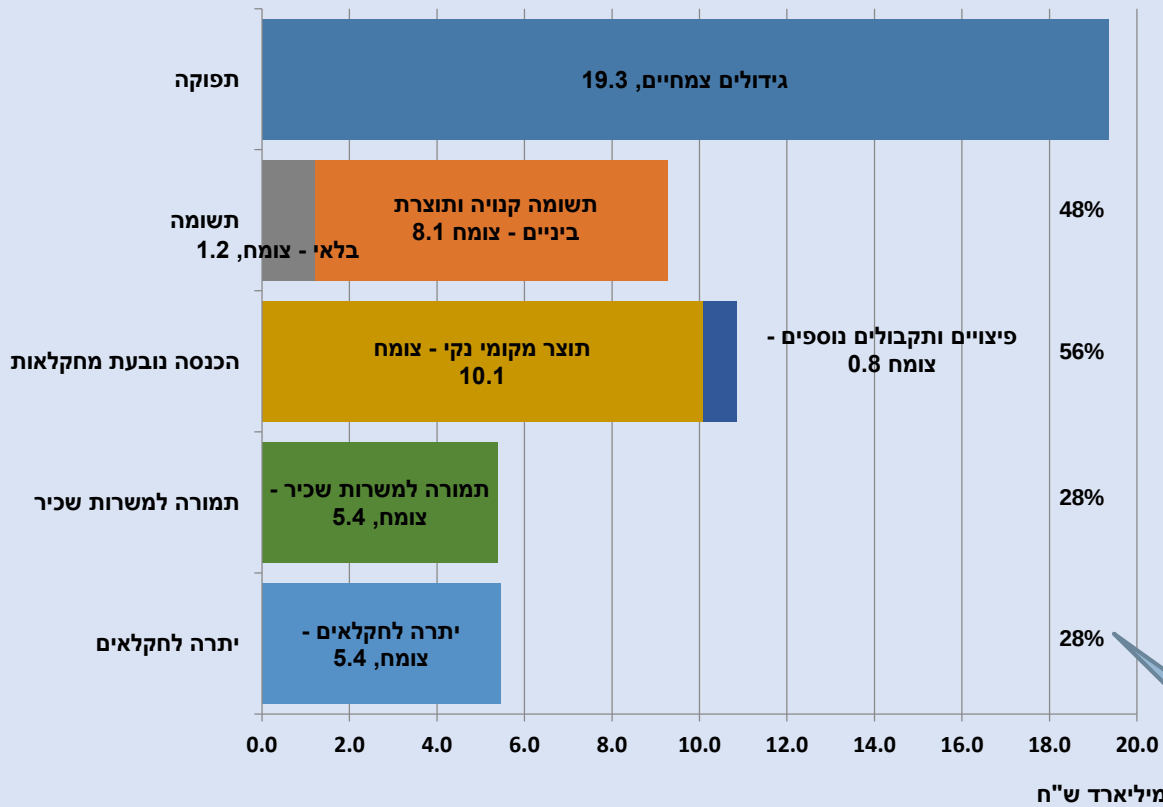
משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



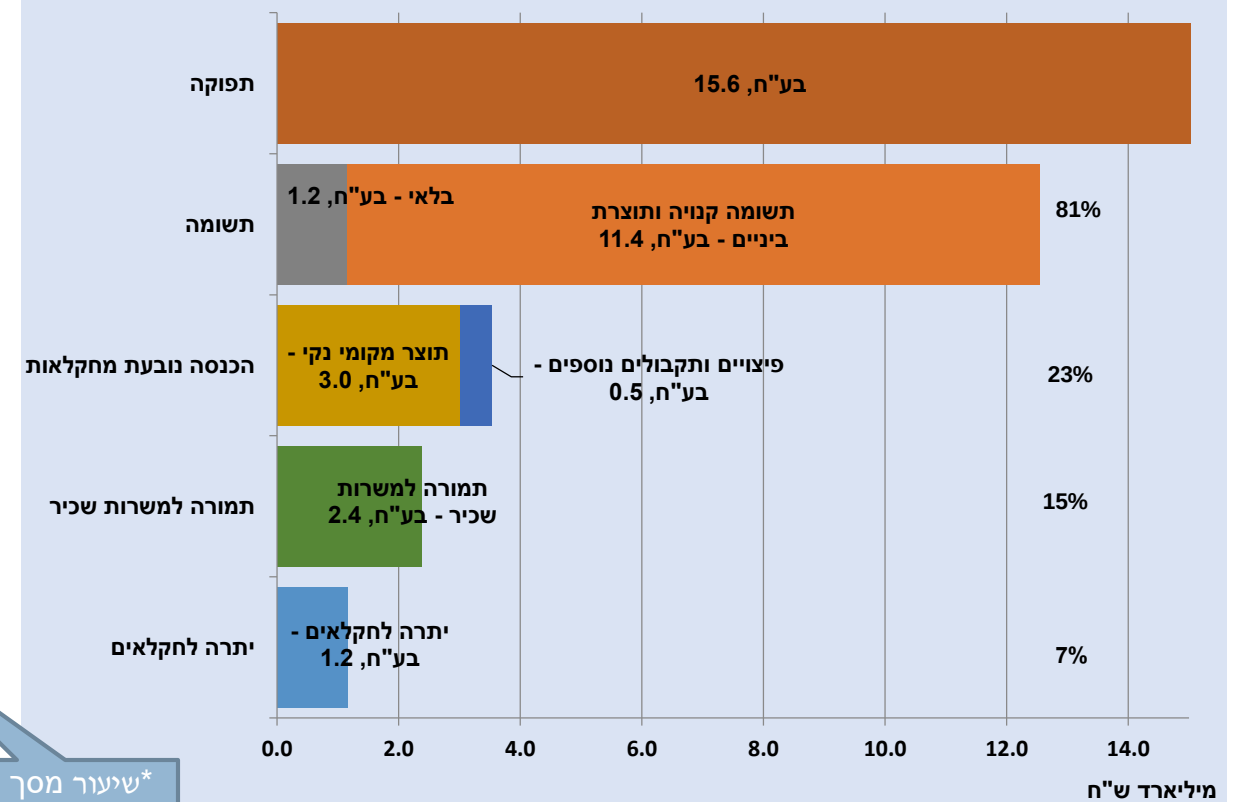
חשבון ענף החקלאות 2022 – חלוקה לענפי הצומח והחי, במיליארדי ₪

20

חשבון ענף הצומח בחקלאות 2022, במיליארד ש"ח



חשבון ענף החי בחקלאות 2022, במיליארד ש"ח



*שיעור מסך התפוקה

**החישוב של החלוקה בין הצומח לחי בוצע ע"י החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה ומתבסס על משקולות לתשומות השונות בתוך מדד תשומות בגידולים צמחיים ובע"ח שמפרסמת הלמ"ס (בסיס שנת 2020) ועל סמך אומדנים. האחוזים לצד הגרף מייצגים את החלק של כל סעיף מערך התפוקה של הענף.

חשבון ענף החקלאות

21

מיליארדי ש"ח, במחירים שוטפים	2020	2021	2022	הפרש	שינוי במדד כמות	שינוי במדד מחיר	שינוי במדד ערך
תפוקה	30.9	32.4	34.9	+2.5	4.8%	2.8%	7.7%
גידולים צמחיים	18.0	18.6	19.3	0.7	6.7%	-2.4%	4.1%
בעלי חיים ותוצרתם	12.9	13.9	15.6	1.7	2.2%	10.2%	12.6%
תשומה (לא כולל תמורה למשרות שכיר)	18.7	19.4	21.8	+2.4	1.5%	10.9%	12.6%
תשומה קנויה ומתוצרת ביניים	16.3	16.9	19.5	2.6	2.3%	12.3%	14.9%
בלאי	2.4	2.4	2.4	0	-4.0%	0.5%	-3.5%
תוצר מקומי	14.6	15.5	15.5	0	7.2%	-7.0%	-0.4%
גולמי	12.2	13.1	13.1	0	9.3%	-8.3%	0.2%
נקי							
פיצויים ותקבולים נוספים	1.0	1.2	1.3	+0.1			7.4%
פיצויים מביטוח	0.3	0.4	0.3	-0.1			-8.7%
פיצויי בצורת	0.01	0.01	0.00	-0.01			
פיצויי קיצוץ במים	0.01	0.00	0.02	0.02			
תקבולים אחרים	0.7	0.8	0.9	0.1			13.9%
הכנסה שנובעת מחקלאות	13.2	14.3	14.4	+0.1			0.8%
מזה : תמורה למשרות שכיר	7.1	7.5	7.8	0.3			3.8%
יתרה לחקלאי	6.1	6.8	6.6	-0.2			-2.5%

□ למרות העלייה בערך התפוקה שחלה בשנת 2022, ההכנסה הנובעת מחקלאות כמעט ולא עלתה, בעיקר בעקבות עלייה במחירי התשומה הקנויה.

□ למרות העלייה בערך התפוקה, נתוני **חשבון ענף החקלאות** מראים ירידה ביתרה לחקלאי, עקב עלייה משמעותית בעלויות הייצור

הערות : 1. ההפרש ואחוזי השינוי מתייחסים לשינוי בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021.

2. השינוי במחיר, בכמות ובערך התפוקה והתשומה מבוסס על מדדים המחושבים על ידי הלמ"ס.

3. חישוב השינוי בערך מהנתונים בטבלה אינו זהה בכל המקרים לשינוי במדד הערך שהוא מכפלה של מדד הכמות ומדד המחיר.

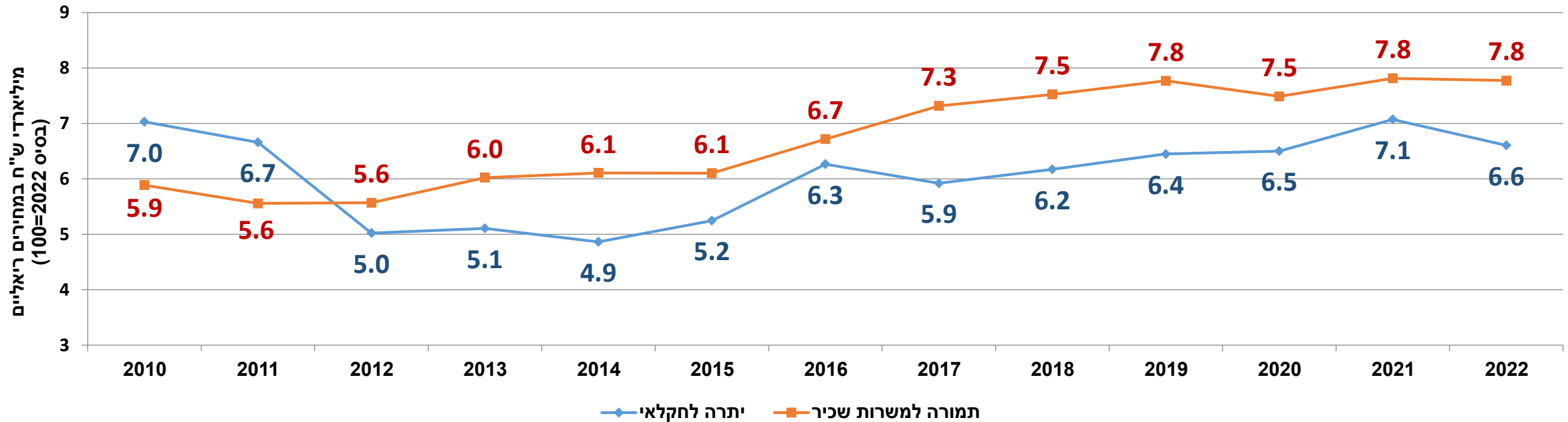
מקור הנתונים : למ"ס

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



תמורה למשרת שכיר ויתרה לחקלאי, במונחים ריאליים (בסיס 2022=100)

22



מקור הנתונים: למ"ס; עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר

- ההכנסה שמקורה בחקלאות מתחלקת לעלות ההעסקה של שכירים וליתרה שנותרת לחקלאים.
- היתרה לחקלאים מהווה את התמורה לחקלאים עבור העבודה העצמית וההון.
- בשנת 2022, חלה ירידה של 6.6% ביתרות לחקלאי וירידה של 0.5% בתמורה למשכרת שכיר (במונחים ריאליים).
- למרות העלייה בערך התפוקה, נתוני **חשבון ענף החקלאות** מראים ירידה ביתרה לחקלאי, עקב עלייה משמעותית בעלויות הייצור

סיכום - חשבון ענף החקלאות

23

- עלייה משמעותית של 12.6% בערך התשומה בשנת 2022, בעיקר עקב התייקרות במחירי התשומה הקנויה, קיזזה כמעט לחלוטין את התוספת בערך התפוקה.
- סך ההכנסה שמקורה מחקלאות עלתה בשנת 2022 ב - 0.8%, בעקבות עלייה של 0.2% בתוצר המקומי הנקי וכתוצאה ועליה של 7.4% בפיצויים ותקבולים נוספים.
- יתרות החקלאים בשנת 2022 הסתכמו ב- 6.6 מיליארד ש"ח. אחרי עליה ביתרות לחקלאים בשנת 2021, בשנת 2022 חלה ירידה של 2.5%. למרות העלייה בערך התפוקה, נתוני **חשבון ענף החקלאות** מראים ירידה ביתרה לחקלאי עקב עלייה משמעותית בעלויות הייצור.
- מחלוקת חשבון הענף בין הצומח לחי ניתן ללמוד שענף הצומח תורם כ - 82% מסה"כ יתרות החקלאים, כאשר חלקו של ענף הצומח בערך התפוקה הכוללת של החקלאות מהווה כ - 55%. כמו כן, יתרות החקלאים מענף הצומח מהוות כ - 28% מערך תפוקת ענף הצומח זאת לעומת חלקן של יתרות החקלאים מתוך ערך תפוקת ענף החי המהווה 7% בלבד.

3. התשומות בחקלאות ומדד מחירי תשומות בחקלאות

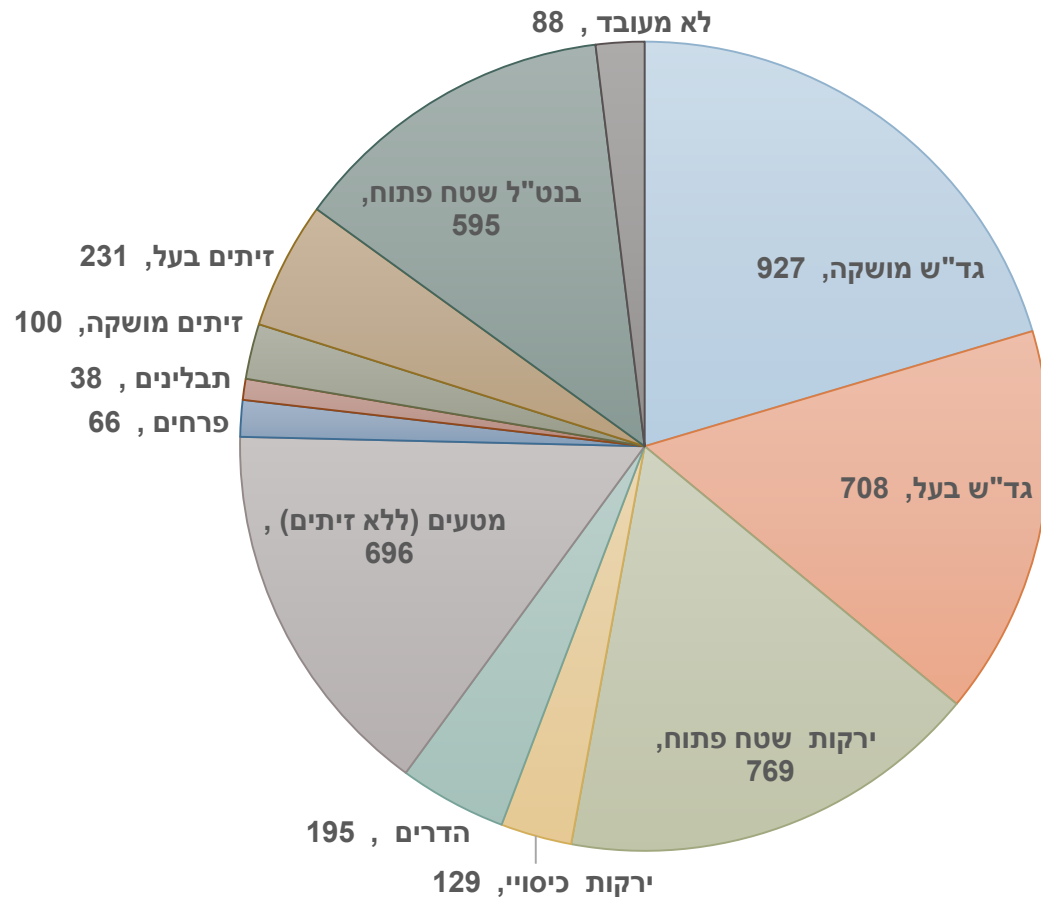


סך השטח החקלאי

סך השטח החקלאי עומד על כ - 4.1 מליון דונם

26

שטחים באלפי דונם:



סך השטח הפיזי
מוערך ב- 4.1 מיליון
דונם.
מתוכם לפחות 0.4
מיליון דונם,
משמשים ליותר
ממחזור גידול אחד
במהלך השנה

הערות:

*בנטל (בסיס נתונים

טופוגרפי לאומי של מפ"י) -
מיפוי שטחים מבוסס צילומי
אוויר. בשטחים אלו לא ידוע
תמהיל הגידולים לפי תתי
ענפים.

שטחי מטעים- כוללים גם כ-
71 אלף דונם בנט"ל מטעים
שטחי ירקות בכיסוי- כוללים
גם כ- 9.5 אלף דונם בנט"ל
בחממות.

מקור נתוני שטחים: ממ"ג משרד החקלאות (אוגוסט 2019)

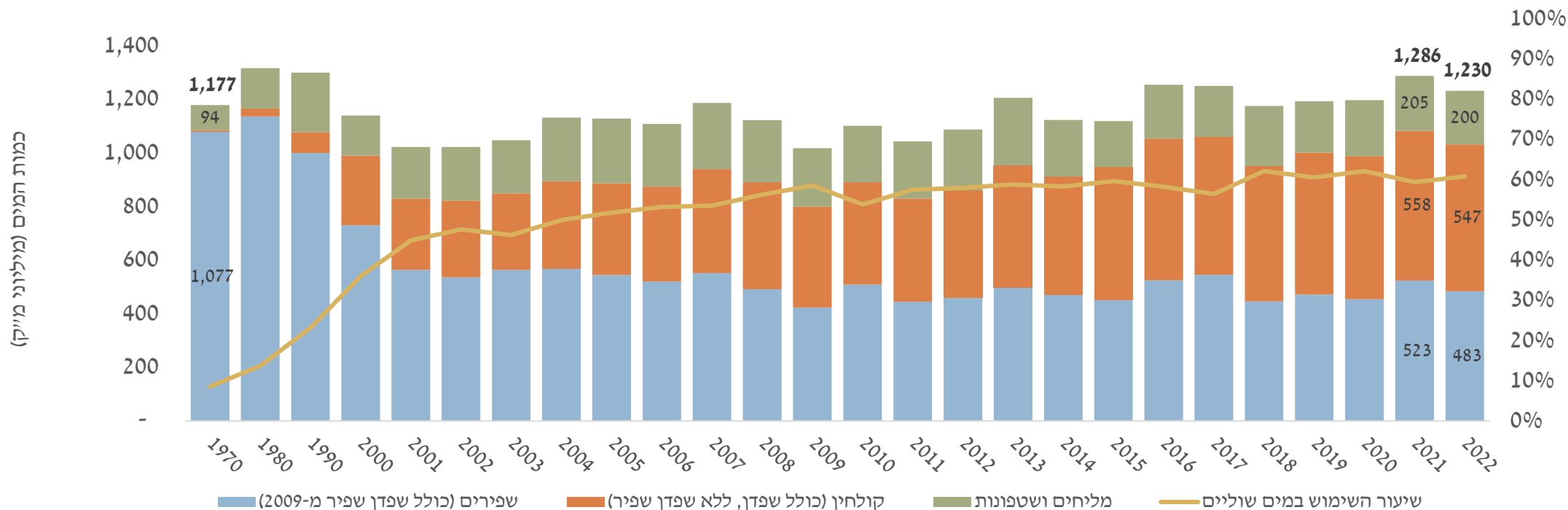
משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



צריכת מים בחקלאות לפי סוגי מים

צריכת המים בחקלאות עומדת על כ- 1.2 מיליארד מ"ק בשנה

27



מקור הנתונים: רשות המים; עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר

בשנת 2022 עמד שיעור השימוש במים השוליים (קולחין, מליחים ושטפונות) על כ- 61% (עליה קלה לעומת שנה קודמת אז עמד השיעור על כ- 59%).

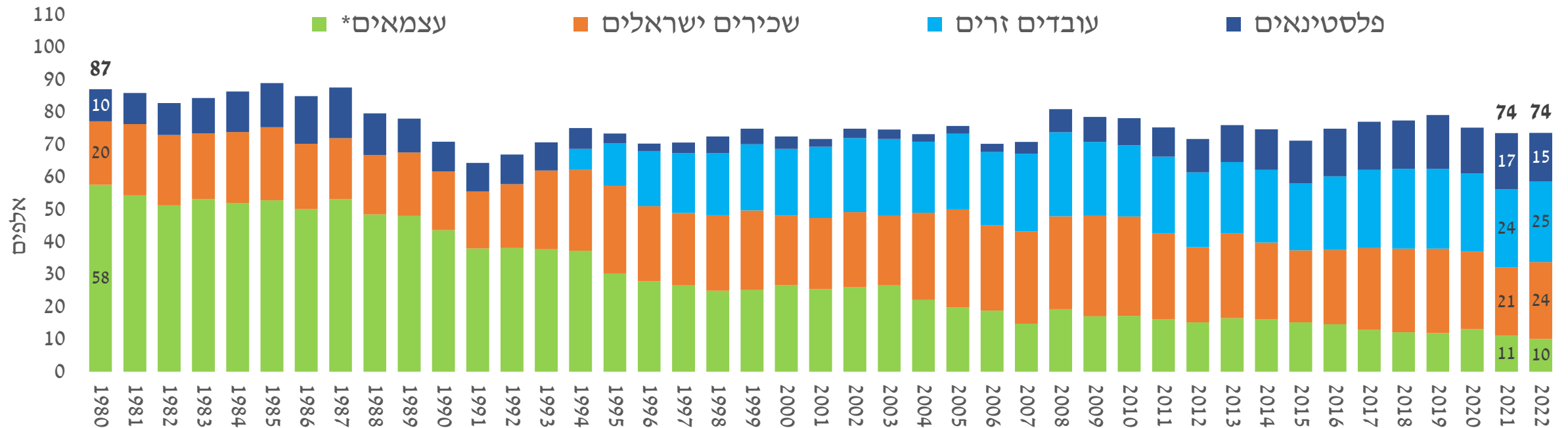
החקלאות מהווה כיום גורם מרכזי לקליטה של מי הקולחין בישראל. ישראל מובילה בעולם בניצול מי קולחין בחקלאות.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



עובדים בחקלאות

28



מקור הנתונים: למ"ס (סקר כוח אדם); עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר. *הערה: "חברי קיבוץ" נכללים בנתוני העצמאים

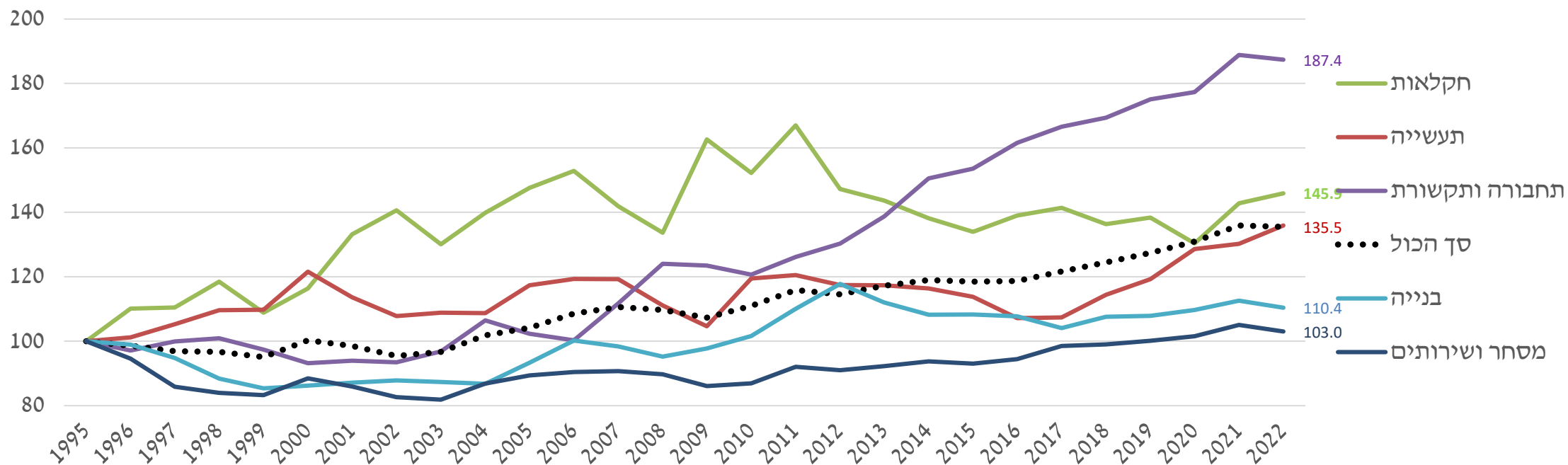
- בשנת 2022 הועסקו כ- 74 אלף עובדים בחקלאות, כשליש מהמועסקים הינם עובדים זרים, לאחריהם – שכירים ישראלים, פלסטינים, עצמאים וחברי קיבוץ (25, 24, 15, ו- 10 אלפי עובדים, בהתאמה).
- החל מ- 1994 הגיעו לישראל עובדים זרים (רובם מתאילנד) לצורך עיסוק בחקלאות. מספרם של העובדים הזרים מוגבל במכסות ונע בשנים האחרונות בין 22 ל- 25 אלפי עובדים בשנה.
- מספרם של העצמאים בחקלאות הצטמצם לאורך השנים. בשנת 2022 מספר השכירים הישראלים עלה לעומת שנת 2021, זאת לאחר שהיה במגמת ירידה בשנתיים שקדמו. מנגד, מספר הפלסטינאים המועסקים בחקלאות ירד בשנת 2022 לאחר שעלה בשנת 2021.



הייצור החקלאי - התפתחות הפריזון

עליה בייצור החקלאי בשנתיים האחרונות

29



מקור הנתונים: בנק ישראל

- פריזון הייצור הכולל (TFP) בענף החקלאות מוגדר כשינוי בתוצר ענף החקלאות שאינו מוסבר מהשינוי במלאי ההון או בשינוי בשעות העבודה, הפריזון מבטא את השינוי ברמת היעילות של גורמי הייצור.
- הפריזון החקלאי עלה בשיעור הגבוה ביותר ביחס לכל ענפי המשק האחרים עד לשנת 2011, כתוצאה מקידום טכנולוגי והתייעלות בשימוש בגורמי הייצור.
- אחרי 2011 חלה ירידה בפריזון החקלאות, עם התאוששות מסוימת בחלק מהשנים מאז 2016, כולל בשנתיים האחרונות. בשנת 2022 חלה עליה של כ- 2.2%, בהשוואה ל- 2021.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



3.2 מדד מחירי התשומות בחקלאות

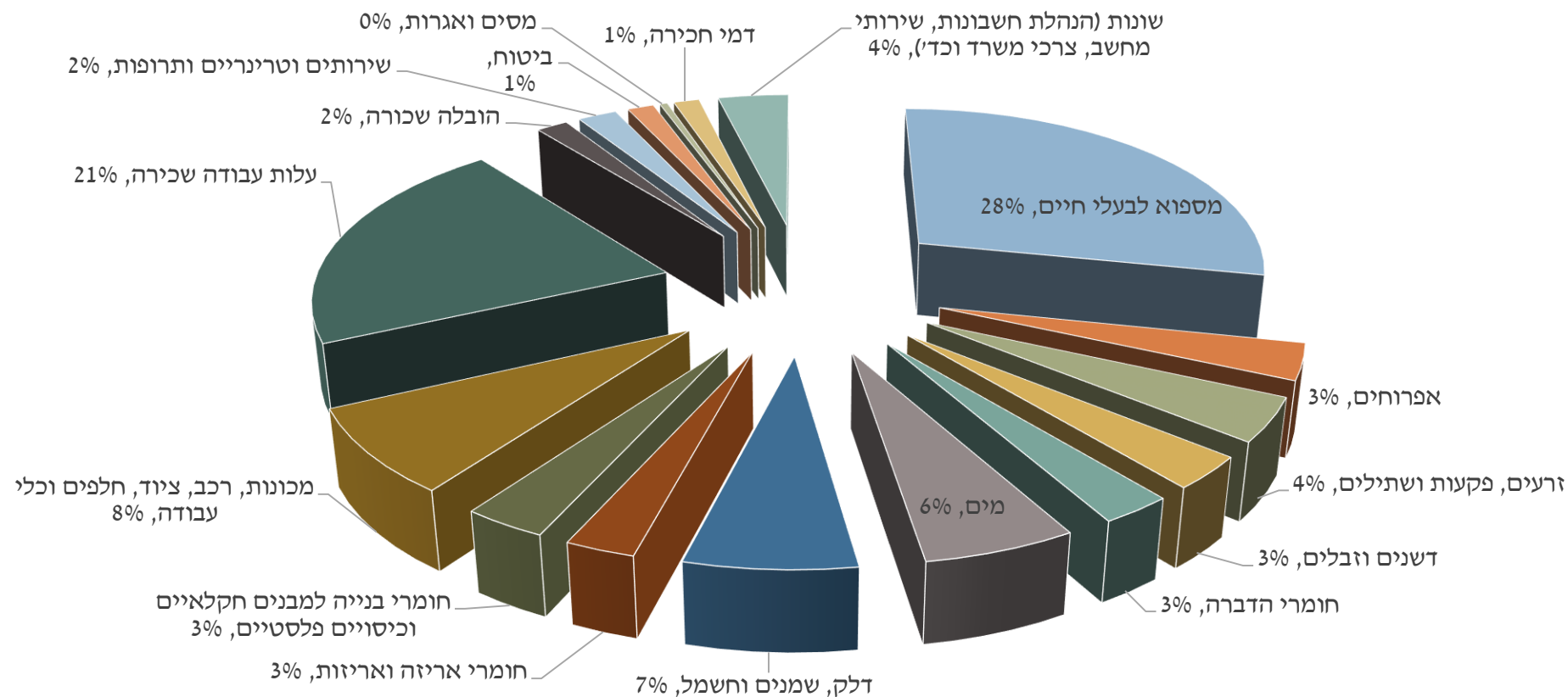
* המדדים בפרק זה הינם בערכים נומינאליים

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



משקלות לחישוב מדד מחירי התשומות בחקלאות, בסיס שנת 2020

31



מדד מחירי התשומות בחקלאות מודד את השינוי החל במשך הזמן מחירים של מוצרים ושירותים המשמשים כתשומה לפעילויות של הייצור החקלאי.

מקור הנתונים: למ"ס; עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר

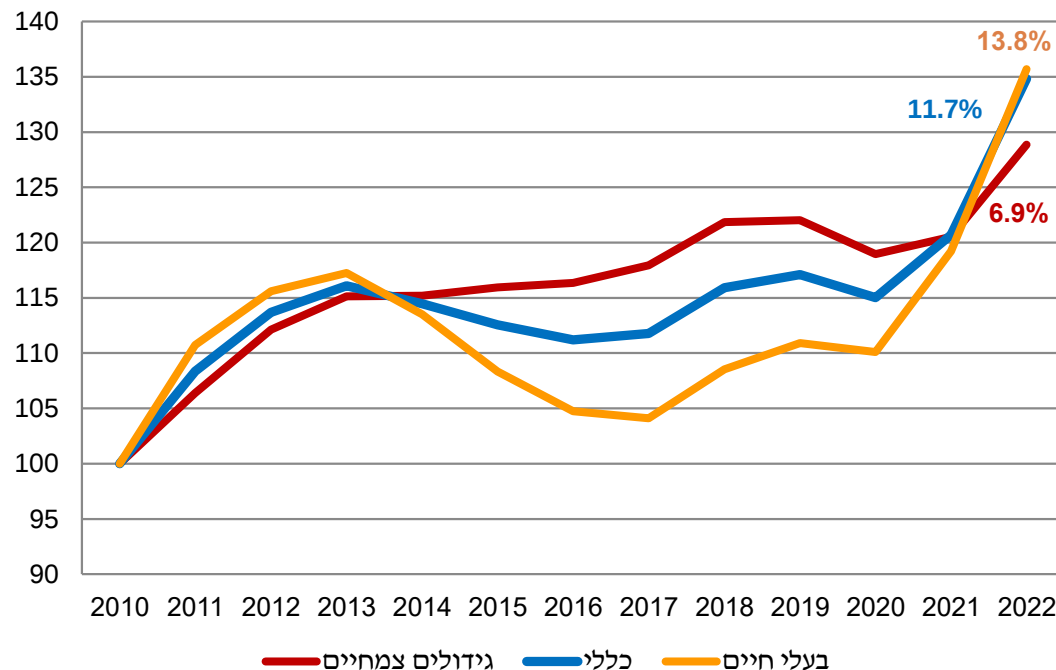
משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



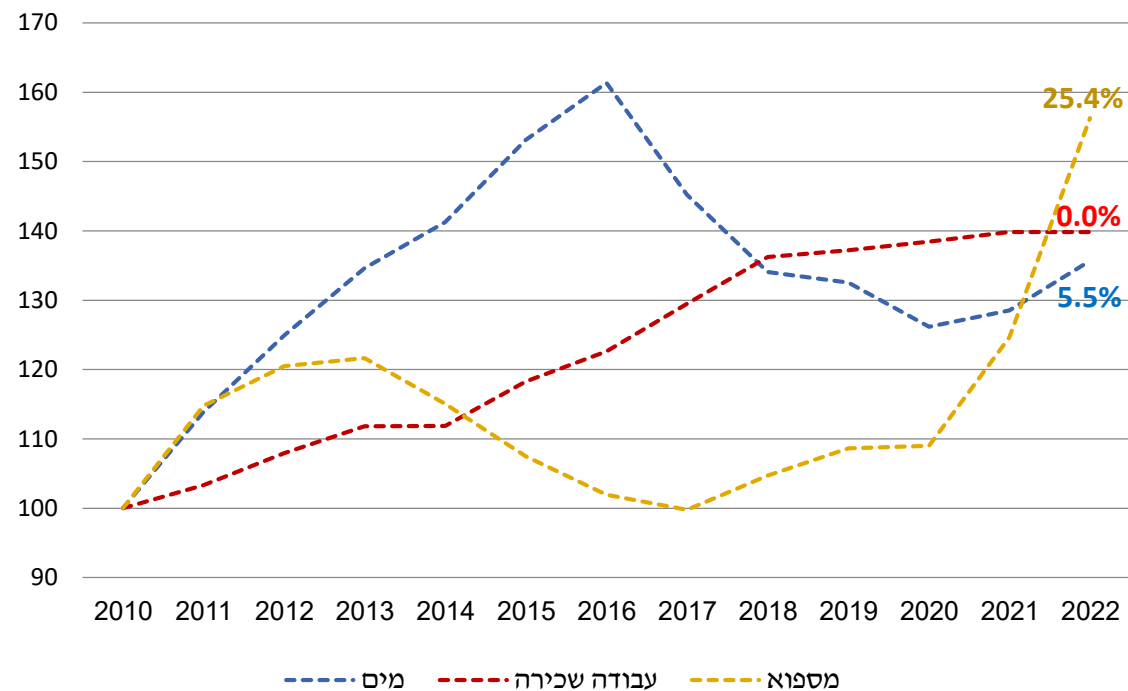
התפתחות מחירי התשומות

32

מדד מחירי התשומות (100 = 2010)



תשומות עיקריות במדד מחירי התשומות (100 = 2010)



מקור הנתונים: למ"ס; עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר

* האחוזים מציינים את אחוז השינוי במדד בין 2021 ל- 2022

* מדד מחירי המים מחושב על בסיס תעריפי המים (מי מקורות) ואינו כולל את ההפקה הפרטית

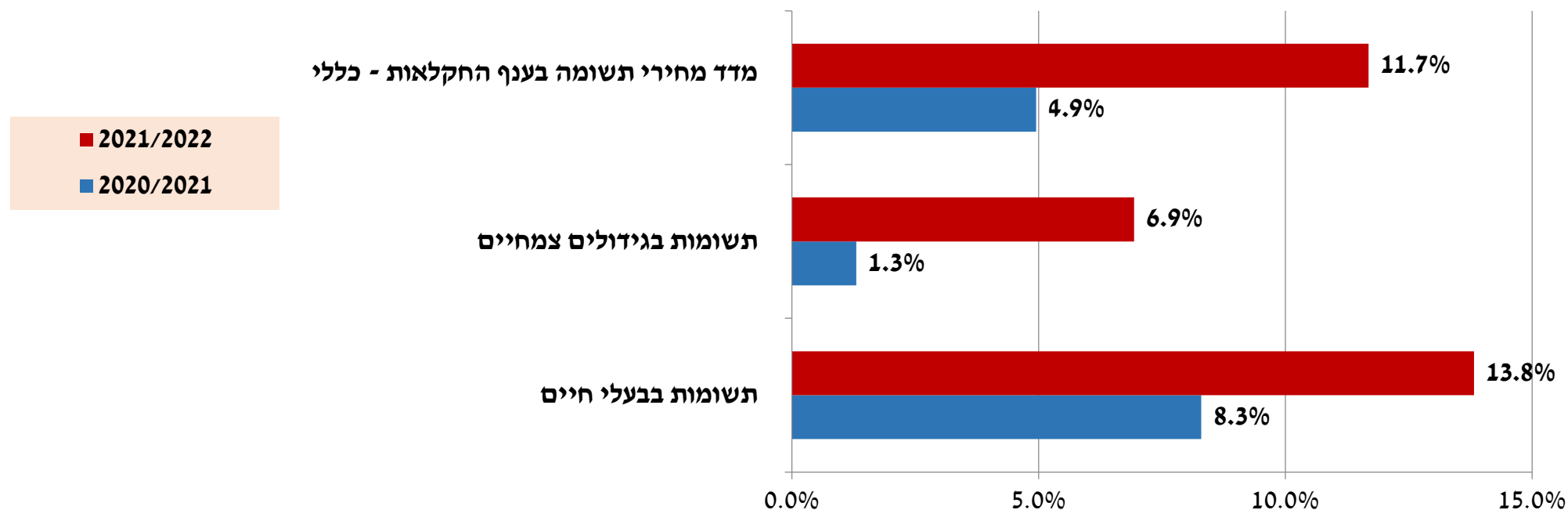
[ראה טבלה מפורטת של מדד מחירי התשומות](#)

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



השתנות מדדי התשומות בחקלאות בשנים 2021 ו - 2022 , בהשוואה לשנה קודמת

33



מקור הנתונים : למ"ס ; עיבוד : משרד החקלאות ופיתוח הכפר

עליה במדד מחירי התשומות (11.7%) נובעת מעליות במדדי מחירי התשומות בבעלי חיים (13.8%) ובגידולים צמחיים (6.9%).

➤ התייקרות משמעותית בסעיפי המספוא לבע"ח (25.4%), דשנים וזבלים (28%) ודלק שמנים וחשמל (29%).

➤ המספוא מהווה תשומה עיקרית בגידול בעלי חיים שמשקלה 54% במדד מחירי תשומה בבעלי חיים.

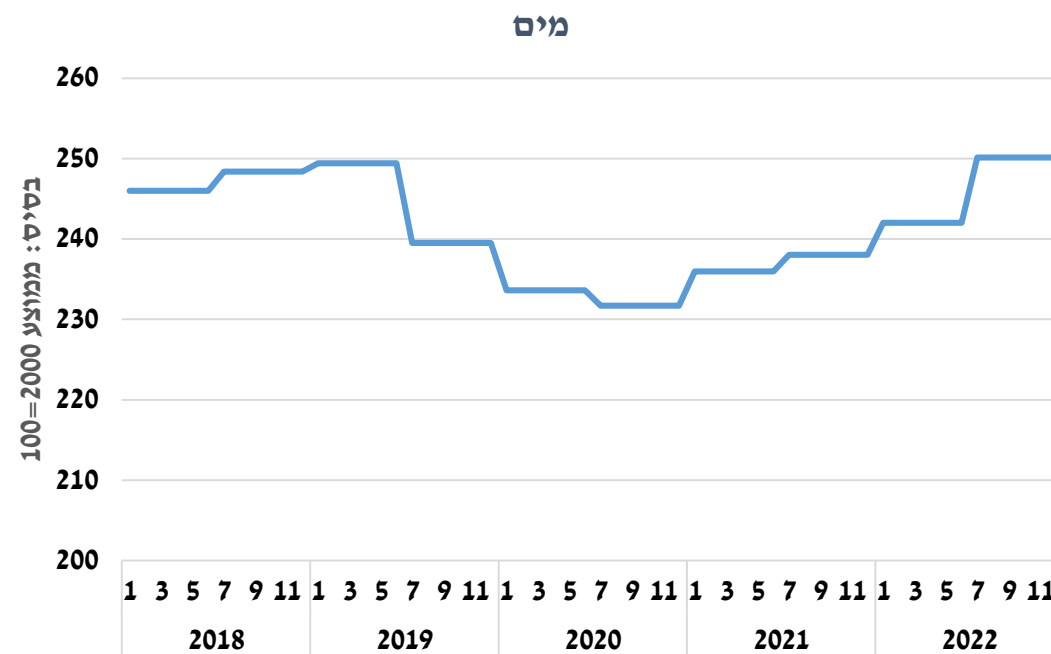
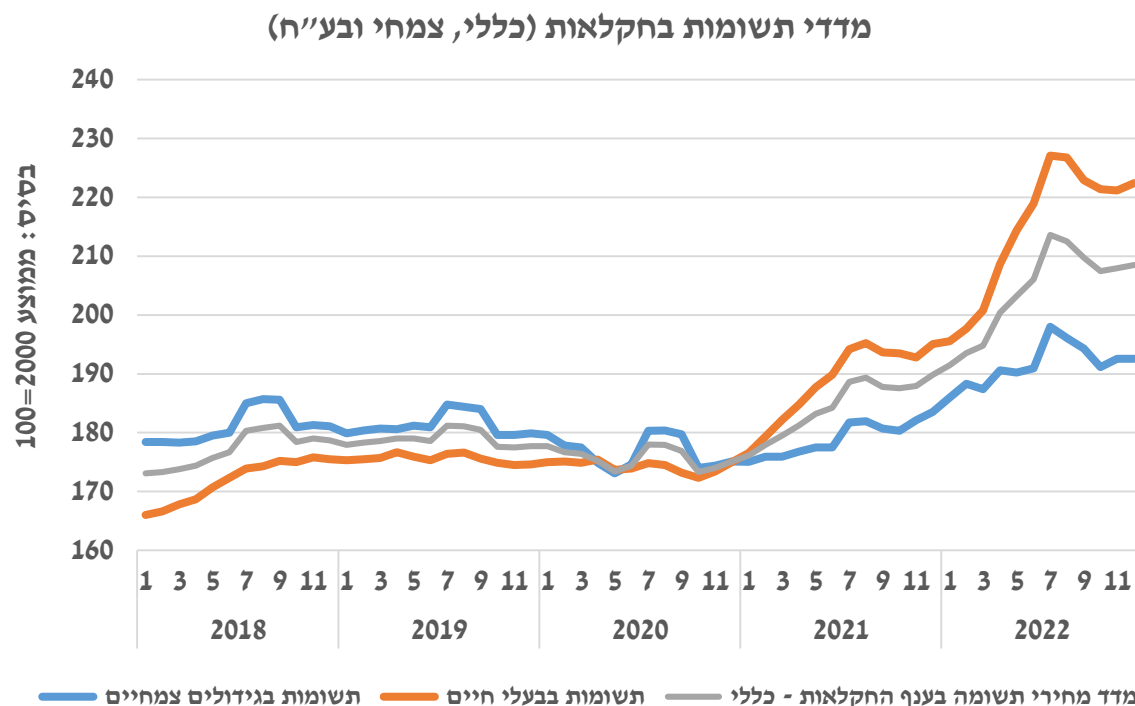


משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



התפתחות מדדי מחירי תשומות כלליים ונבחרים, 2018-2022

34



מקור הנתונים: למ"ס; עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר

- בין השנים 2019-2020 נרשמה ירידה בסעיף המים, בעקבות המתווה להוזלת תעריף המים השפירים (באמצעות התייקרות המים בהפקה עצמית) - תיקון 27 לחוק המים.
- בשנים 2021 ו-2022 הייתה התייקרות במחירי המים שהושפעה מהעליות במדד תעריפי החשמל, מדד השכר הציבורי ומדד המחירים לצרכן *מדד מחירי המים מחושב על בסיס תעריפי המים (מי מקורות) ואינו כולל את ההפקה הפרטית.

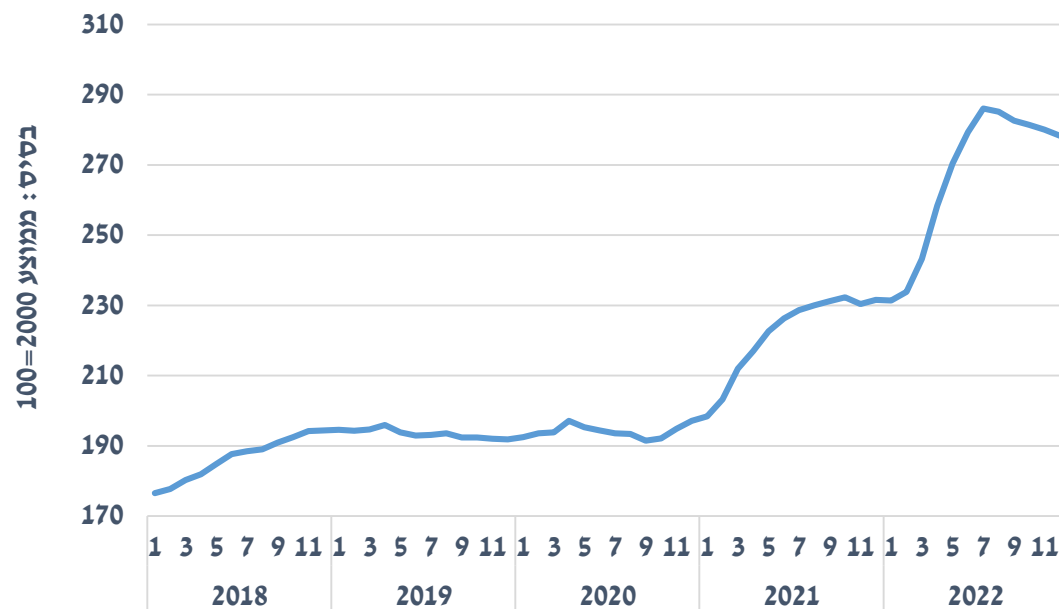


משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

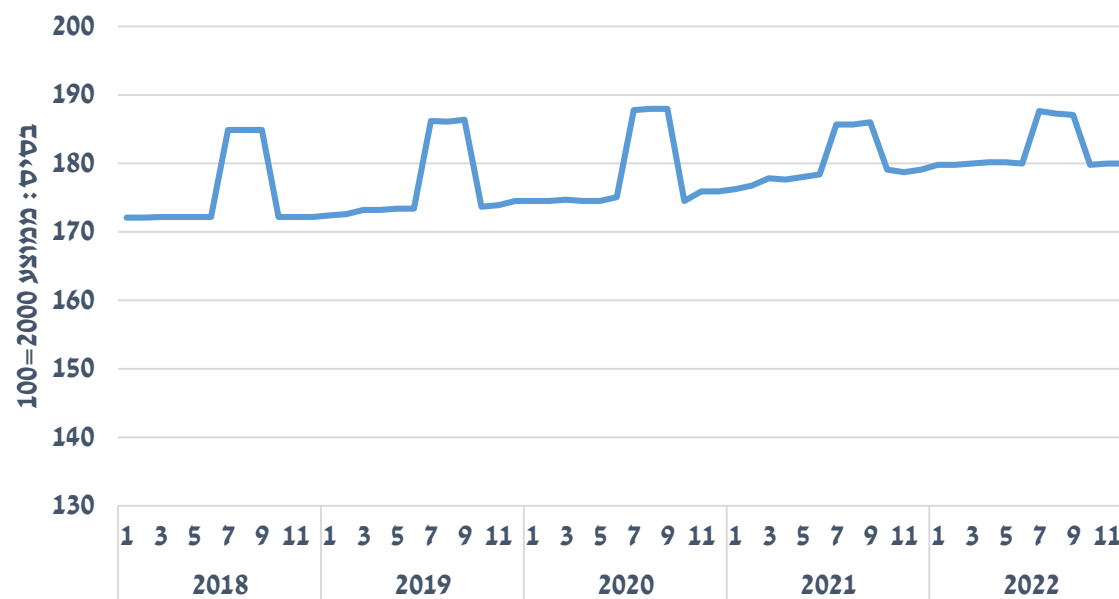
התפתחות מדדי מחירי תשומות נבחרים, 2018-2022

35

מספוא לבעלי חיים



עלות עבודה שכירה



מקור הנתונים: למ"ס; עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר

□ העלייה במדד בסעיף מספוא לבעלי חיים נבעה מעליות בכל המדדים המרכיבים את מדד מספוא בעלי החיים, בעיקר עליה משמעותית במדד תערובות המזון לכלל בעלי החיים.

□ העלייה בשנת 2018 במדד סעיף עלות עבודה שכירה נבעה מהעלייה בשכר המינימום. במהלך 2022, עלייה מתונה של 1.0%.
□ בשנים 2021, 2022 היתה עליה בשכר הממוצע במשק בשל השפעות הקורונה (ולכן לא עודכן שכר המינימום באפריל 2022 כפי שתוכנן)

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



סיכום – תשומות בחקלאות ומדד מחירי תשומות בחקלאות

36

- סך השטח החקלאי עומד על 4.1 מיליון דונם כאשר לפחות על 0.4 מיליון דונם מהשטח מגדלים יותר מגידול אחד במהלך השנה (גד"ש, ירקות ופרחים).
- אין שינוי בסך מספר המועסקים בחקלאות בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021. צריכת המים בחקלאות ירדה ב-2022 ב-4%.
- בהשוואה לשנת 2021, עליה של כ-2% בפריון החקלאות בשנת 2022.
- מדד מחירי התשומות בחקלאות עלה ב – 11.7% בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021.
 - מדד מחירי התשומות בבעלי חיים עלה ב – 13.8%.
 - מדד מחירי התשומות בגידולים צמחיים עלה ב – 6.9%.
 - המחירים של כמעט כל התשומות התייקרו ב-2022, למעט עבודה שכירה ודמי חכירה שנשארו יציבים. עליות גבוהות במיוחד נצפו במחירי המספוא, הדשנים והדלק, שמנים וחשמל.



נספח: מדד מחירי תשומות בחקלאות והשינוי במדדי המחירים בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021 (בסיס ממוצע 2000=100)

37

פריט	משקל חדש מינואר 2021	ממוצע מדד שנתי					שינוי שנתי 2021/2
		2022	2021	2020	2019	2018	
מדד מחירי תשומות בחקלאות- כללי	1000.0	206.0	184.4	175.8	178.9	177.1	11.7%
המדד ללא שכר של העובדים בחקלאות	788.7	209.7	185.4	174.9	179.7	177.7	13.1%
המדד לפי גידולים צמחיים ובעלי חיים							
תשומות בגידולים צמחיים	478.5	191.5	179.1	176.8	181.3	181.1	6.9%
תשומות בבעלי חיים	521.5	214.8	188.7	174.3	175.6	171.8	13.8%
המדד לפי קבוצה ראשית							
מספוא לבעלי חיים	282.5	278.3	222.0	194.1	193.5	186.5	25.4%
אפרוחים	34.3	166.2	142.2	140.5	140.6	138.1	16.9%
זרעים, פקעות ושתילים	41.5	136.0	133.0	137.1	137.6	134.5	2.3%
דשנים וזבלים	31.2	291.8	227.4	203.8	227.8	228.5	28.4%
חומרי הדברה	27.7	140.2	125.9	125.3	127.9	128.7	11.4%
מים	58.5	250.2	237.0	232.7	244.5	247.2	5.5%
דלק, שמנים וחשמל	65.6	326.1	253.0	247.8	286.0	292.4	28.9%
חומרי אריזה ואריזות	26.8	148.4	138.6	133.2	136.6	138.5	7.0%
חומרי בנייה למבנים חקלאיים וכיסויים פלסטיים	32.1	185.6	178.3	171.5	175.6	176.9	4.0%
עלות עבודה שכירה	211.3	180.0	179.9	178.2	176.6	175.4	0.0%
הובלה שכורה	16.9	156.1	137.5	138.9	142.1	140.6	13.6%
שירותים וטרינריים ותרופות	20.9	130.1	125.1	123.0	122.3	121.0	4.1%
ביטוח	14.2	145.9	142.0	142.3	141.7	130.9	2.7%
מסים ואגרות	4.1	147.2	140.7	139.8	139.3	136.6	4.6%
דמי חכירה	13.8	131.3	131.3	132.4	133.8	132.1	0.0%
שונות (הנהלת חשבונות, שירותי מחשב, צרכי משרד וכד')	37.9	112.9	109.2	107.1	108.4	107.8	3.4%

חזרה
לשקף
המקור

מקור הנתונים : למ"ס



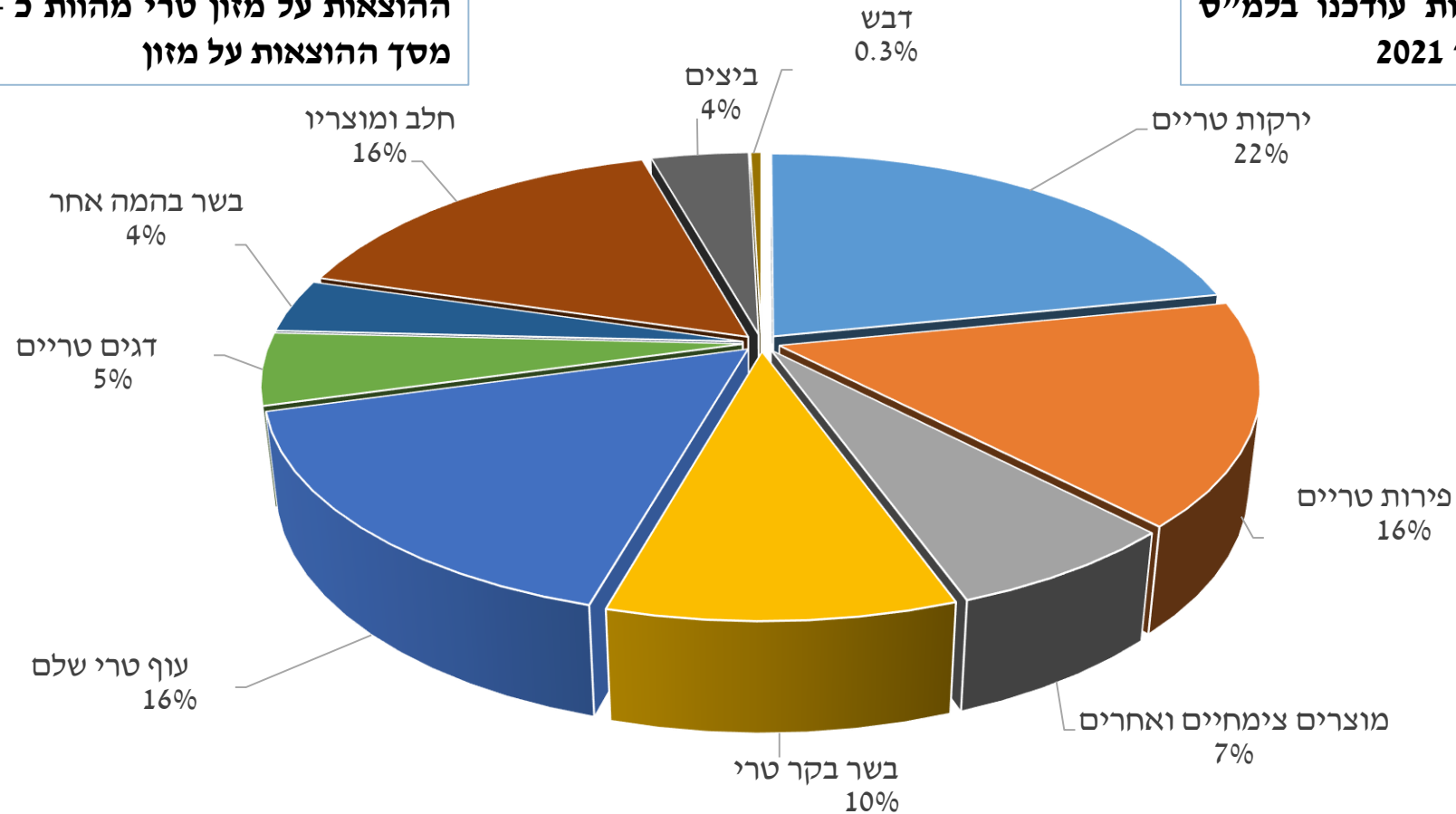
4. מדד מחירי צרכן לתוצרת חקלאית טרייה

משקלות מדד מחירי צרכן לתוצרת חקלאית טרייה

39

ההוצאות על מזון טרי מהוות כ – 38%
מסך ההוצאות על מזון

משקלות עודכנו בלמ"ס
בינואר 2021



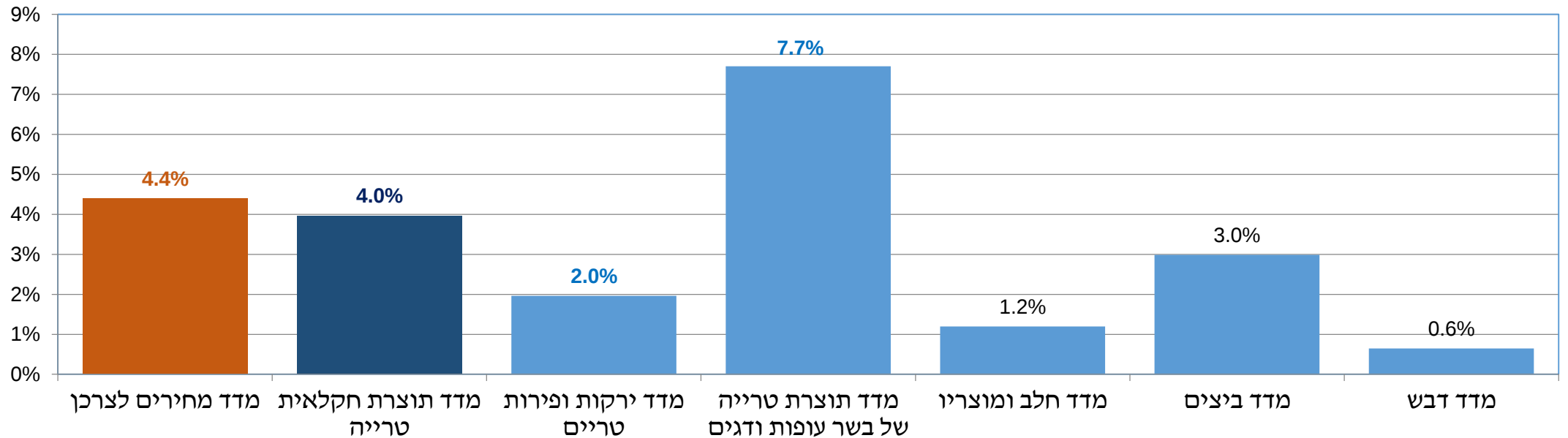
מקור הנתונים: למ"ס; עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



שינויים במחירים לצרכן בשנת 2022, בהשוואה לשנת 2021

40



מקור הנתונים: למ"ס; עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר

מדד המחירים לצרכן הכללי עלה ב- 4.4%

מדד מחירי תוצרת חקלאית טרייה עלה ב- 4.0%

עלייה של 2.0% במדד מחירי ירקות ופירות טריים

עלייה של 7.7% במדד מחירי בשר עופות ודגים

עלייה של 1.2% במדד מחירי החלב ומוצרים

עלייה של 3.0% במדד מחירי הביצים

עלייה של 0.6% במדד מחירי הדבש

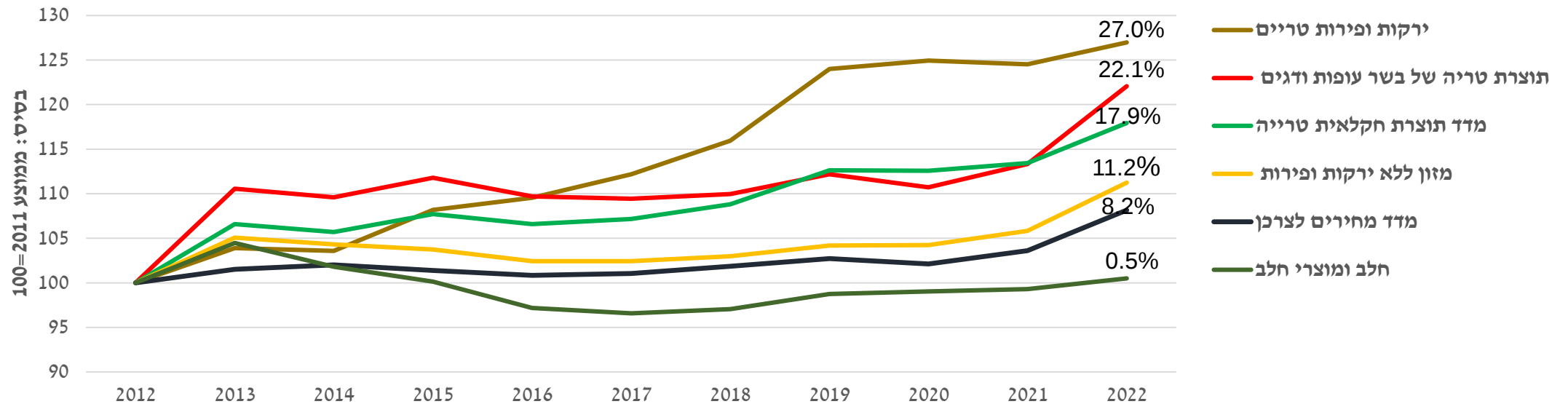
[ראה טבלה מפורטת למדד מחירי צרכן של תוצרת חקלאית טרייה](#)

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



התפתחות מדדי המחירים לצרכן בשנים 2012 - 2022

41



מקור הנתונים: למ"ס; עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר

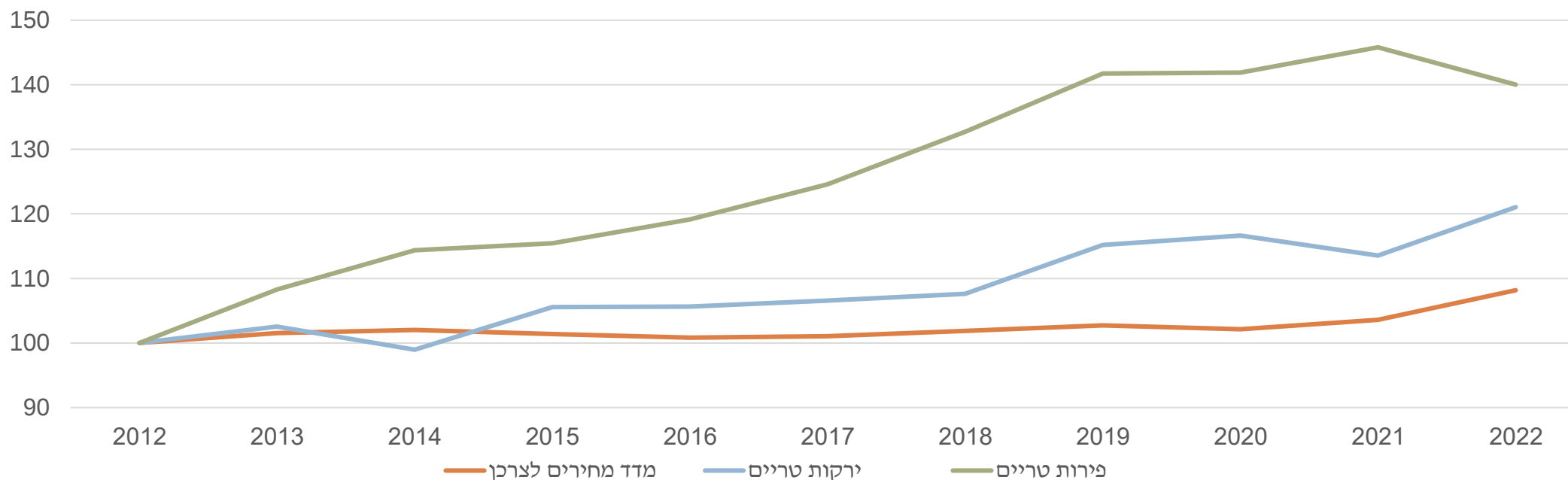
2022 לעומת 2012	2022 לעומת 2017	2022 לעומת 2021	
8.2%	7.0%	4.4%	מדד מחירים לצרכן
17.9%	10.0%	4.0%	מדד תוצרת חקלאית טרייה
27.0%	13.2%	2.0%	מדד ירקות ופירות טריים
11.2%	8.6%	5.1%	מזון ללא ירקות ופירות
22.1%	11.5%	7.7%	מדד תוצרת טרייה של בשר עופות ודגים
0.5%	4.1%	1.2%	מדד חלב ומוצרי חלב

*האחוזים הצמודים לגרף מציינים את השינוי באחוזים בהשוואה לשנת 2012.



מדד מחירי ירקות ופירות טריים לצרכן

42



מקור הנתונים: למ"ס;
עיבוד: משרד החקלאות
ופיתוח הכפר

בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021:

במדד מחירי פירות וירקות טריים נרשמה עליה של 2.0%

ירקות טריים - עליה של 6.6%

פירות טריים - ירידה של 4.0%

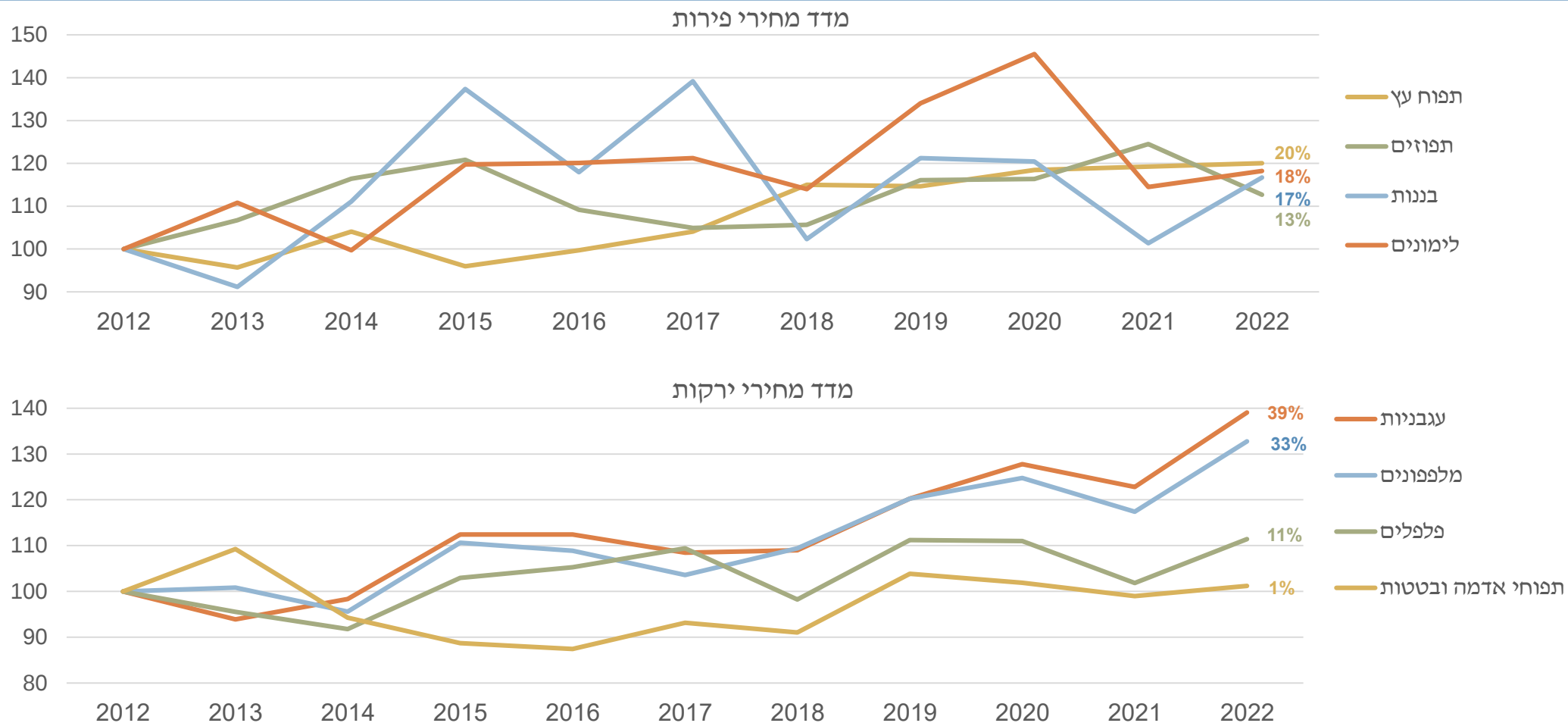
[ראה התפתחות מחירי ירקות ברשתות השיווק](#)

[ראה התפתחות מחירי פירות ברשתות השיווק](#)



מדד מחירי פירות וירקות טריים - פירות וירקות נבחרים

43



מקור הנתונים: למ"ס; עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר
*האחוזים הצמודים לגרף מציינים את השינוי באחוזים בהשוואה לשנת 2012

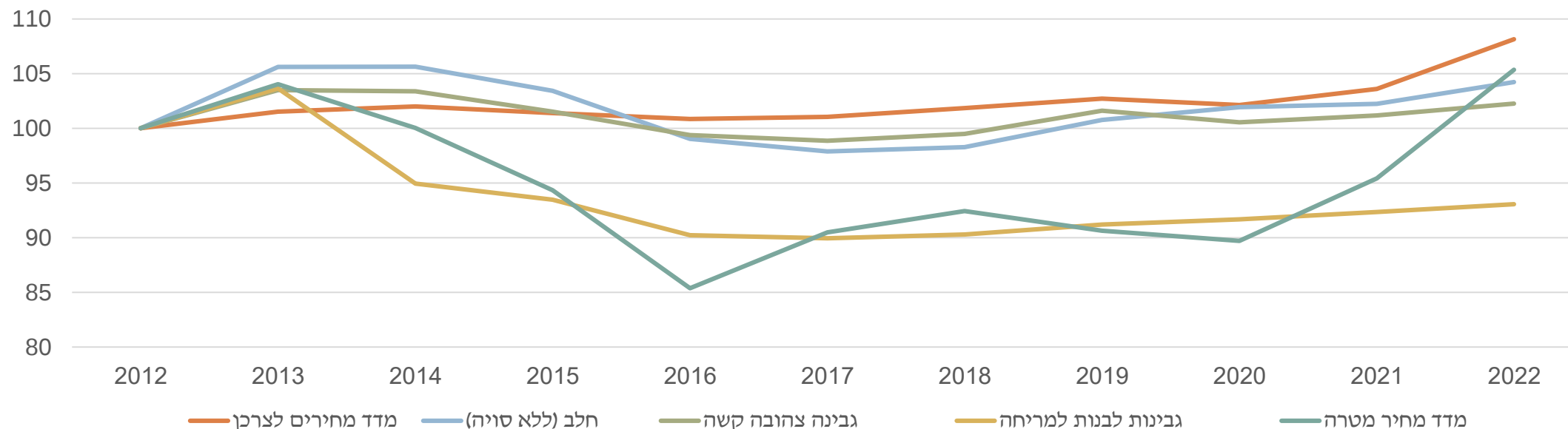
משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



מדד מחירי חלב וגבינות

בשנתיים האחרונות נצפית מגמת עליה במחירי מוצרי החלב, אך בשיעורים נמוכים יותר משיעור העלייה במדד המחירים לצרכן

44



בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021 :

מקור הנתונים : למ"ס ;
עיבוד : משרד החקלאות
ופיתוח הכפר

מדד מחירי חלב ומוצרי **עלה** ב - 1.2%

מדד מחירי חלב שתייה (ללא סויה) **עלה** ב - 1.9%

מדד מחירי גבינות לבנות למריחה **עלה** ב - 0.8%

מדד מחירי גבינה צהובה קשה **עלה** ב - 1.1%

מדד מחיר המטרה **עלה** בשנת 2022 בכ-10% לעומת 2021, בשל עלייה בעלויות הייצור של ליטר חלב (מחיר מזון

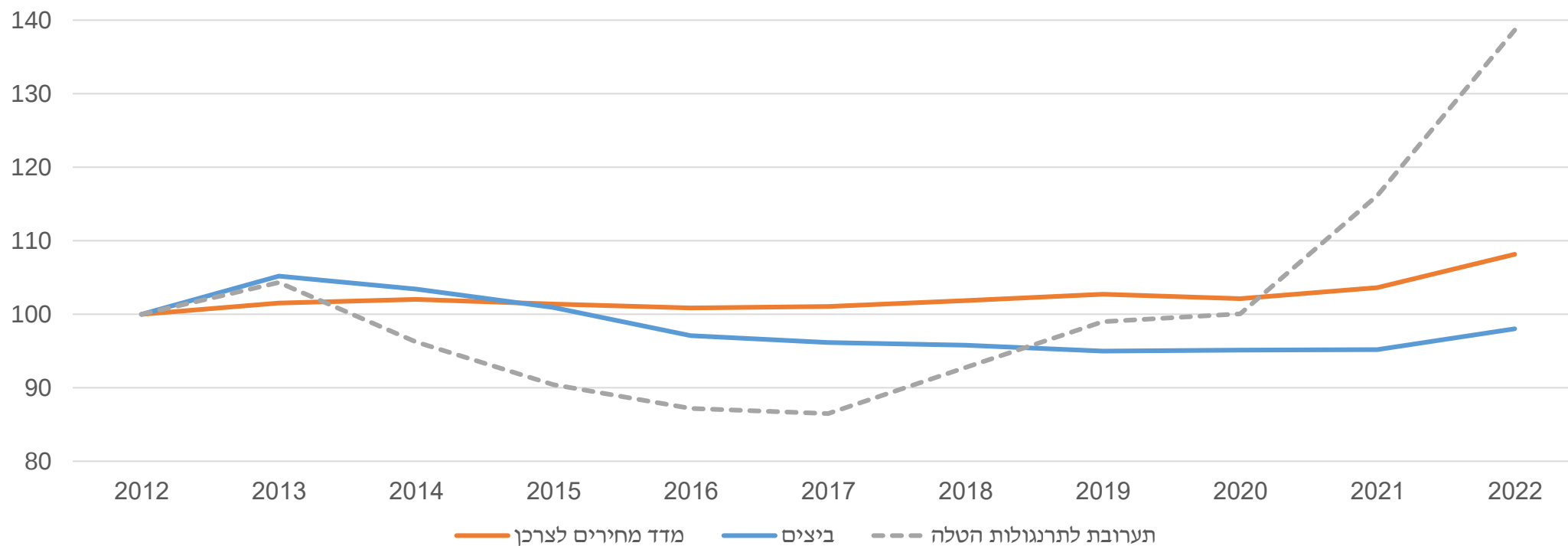
מרוכז לפרות **עלה** במחצית השנייה של 2022 בעקבות המלחמה באוקראינה)

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



מדד מחירי הביצים

45



בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021 :

מדד מחירי הביצים עלה ב- 3.0%.

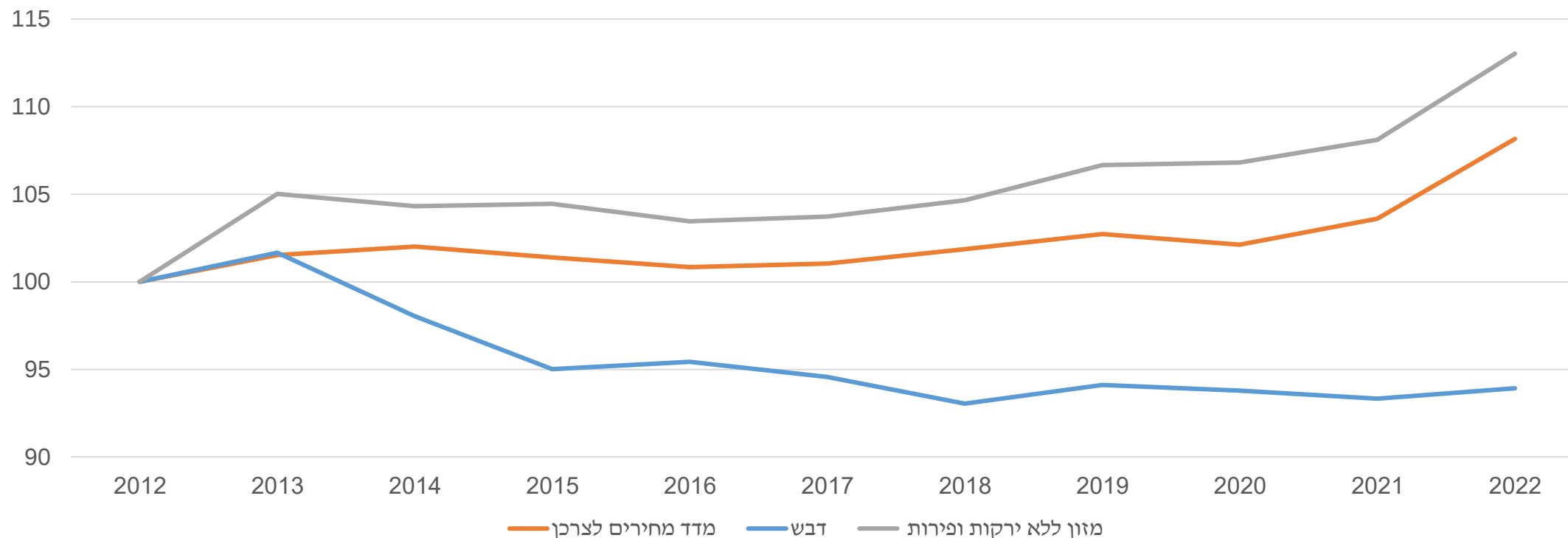
מדד המחירים לצרכן עלה ב- 4.4% ומדד תערובת לתרנגולות הטלה עלה ב- 19%.

מקור הנתונים : למ"ס ; עיבוד : משרד החקלאות ופיתוח הכפר



מדד מחירי הדבש

46



מקור הנתונים: למ"ס; עיבוד: משרד
החקלאות ופיתוח הכפר

בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021:

מדד מחירי הדבש עלה מעט ב- 0.6%, לאחר ירידה קלה של 0.5% בשנה שקדמה.

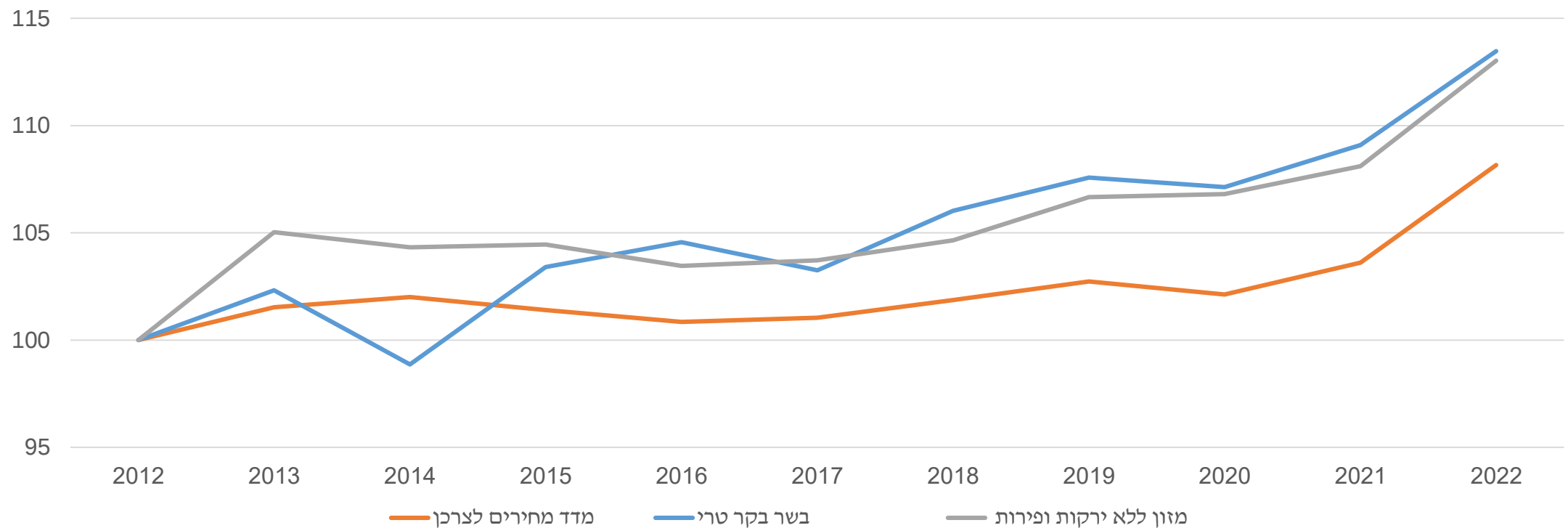
מדד המחירים לצרכן עלה ב- 4.4% ומדד המזון ללא פירות וירקות עלה ב- 5.1%

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



מדד מחירי בשר בקר טרי

47



מקור הנתונים: למ"ס; עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר

בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021:

מדד מחירי בשר בקר טרי עלה ב- 4.0%

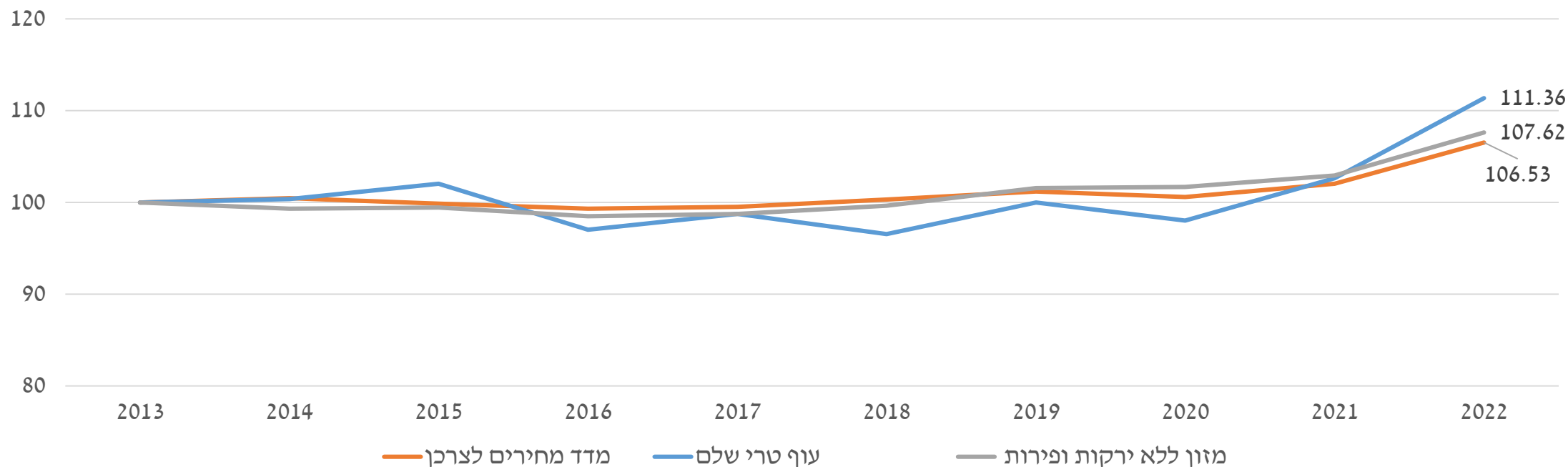
מדד המחירים לצרכן עלה ב- 4.4% ומדד המזון ללא פירות וירקות עלה ב- 5.1%

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



מדד מחירי עוף טרי שלם

48



בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021 :

מדד מחירי עוף טרי שלם עלה ב- 8.5%

מדד המחירים לעוף מעובד עלה ב- 4.4% ומדד המחירים לעוף ודגים עלה ב- 5.1%

מקור הנתונים: למ"ס; עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר

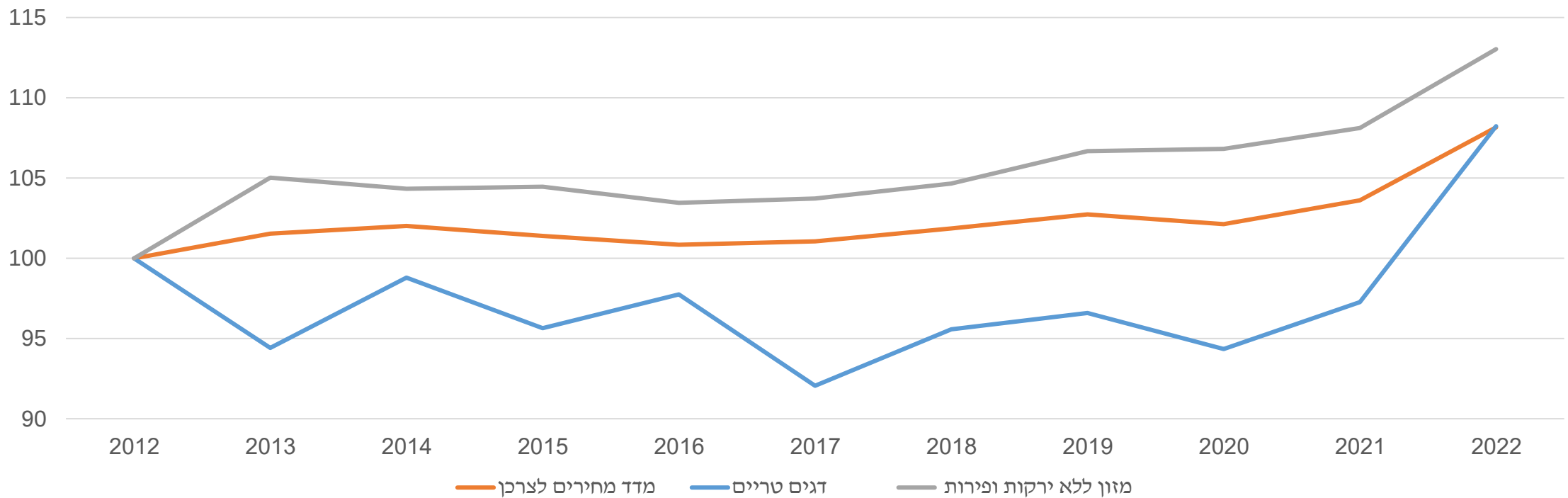
*הערה: מדד מחירי עוף טרי מוצג החל משנת 2013 בלבד. הסיבה לכך היא סוגיה מתודולוגית שגרמה להטיית המדד כלפי מעלה בשנת 2012, עקב מבצעי מחירים עמוקים שהשפיעו על חישוב המדד במעבר לסל חדש.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



מדד מחירי דגים טריים

49



מקור הנתונים: למ"ס; עיבוד: משרד
החקלאות ופיתוח הכפר

בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021:

מדד מחירי הדגים הטריים עלה ב- 11.3%

מדד המחירים לצרכן עלה ב- 4.4% ומדד המזון ללא פירות וירקות עלה ב- 5.1%



סיכום - מדד מחירי צרכן לתוצרת חקלאית טרייה

50

- מדד מחירי הצרכן לתוצרת חקלאית טרייה בשנת 2022 עלה ב- 4.0%, בהשוואה לשנת 2021, בהשוואה לעליה של 4.4% במדד המחירים הכללי לצרכן.
- מדד מחירי פירות וירקות עלה ב-2.0% (עליה של 6.6% בירקות וירידה של 4.0% בפירות).
- מדד מחירי תוצרת טרייה של בשר עופות ודגים עלה ב- 7.7% (4.0% בשר בקר, 8.5% עוף טרי שלם, ו- 11.3% דגים טריים). עליית המחירים של תוצרת מן החי מושפעת מהתייקרות משמעותית של מחירי המזון לבעלי חיים – מדד מחירי המספוא לבעלי חיים עלה ב-25.4% בשנת 2022.
- בכל סעיפי הצריכה הראשיים של מדד תוצרת חקלאית טרייה, נרשמו עליות במחירים בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021.
- לאורך השנים 2012-2022 מחירי העוף, הבשר, הירקות והפירות עלו בשיעור גבוה יותר משיעור העלייה במדד המחירים לצרכן, ומחירי הדגים, הביצים ומוצרי החלב עלו בשיעור נמוך יותר. מחירי הדבש ירדו בשנים אלה.



נספח: מדד המחירים לתוצרת חקלאית טרייה, 2012-2022

סעיפים עיקריים ופרטים נבחרים

51

שם הפריט	משקל חדש מ-2021	ממוצע 2015	ממוצע 2016	ממוצע 2017	ממוצע 2018	ממוצע 2019	ממוצע 2020	ממוצע 2021	ממוצע 2022	שינוי שנתי 2022 בהשוואה לשנת 2021, באחוזים
מדד המחירים לצרכן - כללי	1000	99.3	98.7	98.9	99.7	100.6	100.0	101.5	105.9	4.4%
מדד תוצרת חקלאית טרייה	68.6	95.7	94.7	95.2	96.7	100.0	100.0	100.8	104.7	4.0%
ירקות ופירות טריים	26.0	86.6	87.7	89.8	92.8	99.2	100.0	99.7	101.6	2.0%
ירקות טריים	15.0	90.5	90.6	91.4	92.3	98.8	100.0	97.4	103.8	6.6%
פירות טריים	11.0	81.4	84.0	87.8	93.5	99.9	100.0	102.8	98.7	4.0%-
מוצרים צימחיים ואחרים	4.6	99.4	98.2	97.3	98.7	99.0	100.0	99.9	102.5	2.6%
תוצרת טרייה של בשר עופות ודגים	24.1	101.0	99.1	98.8	99.3	101.3	100.0	102.4	110.3	7.7%
בשר בקר טרי	6.8	96.5	97.6	96.4	99.0	100.4	100.0	101.8	105.9	4.0%
עוף טרי שלם	3.5	104.1	99.0	100.7	98.5	102.0	100.0	104.7	113.6	8.5%
חזה עוף והודו	3.9	99.7	96.8	98.7	97.2	100.1	100.0	99.5	107.3	7.9%
חלקי עופות, עוף טחון וכבד	3.8	105.2	100.4	101.1	98.8	102.4	100.0	101.9	112.6	10.6%
דגים טריים	3.6	101.4	103.6	97.6	101.3	102.4	100.0	103.1	114.7	11.3%
חלב ומוצרי חלב ללא תוצרת מעובדת כגון: סויה וגבינה מותכת וכו'	11.0	101.1	98.1	97.5	98.0	99.7	100.0	100.3	101.5	1.2%
חלב (ללא סויה)	3.1	101.5	97.2	96.0	96.4	98.8	100.0	100.3	102.3	1.9%
לבן, יוגורט ומעדני חלב (ללא סויה)	1.5	97.3	97.3	97.6	98.3	99.7	100.0	100.4	100.9	0.5%
גבינה צהובה קשה	1.6	101.0	98.8	98.3	99.0	101.1	100.0	100.6	101.7	1.1%
גבינות לבנות למריחה	3.3	102.0	98.4	98.1	98.5	99.5	100.0	100.7	101.5	0.8%
ביצים	2.7	106.1	102.1	101.1	100.7	99.9	100.0	100.1	103.1	3.0%
דבש	0.3	101.3	101.8	100.8	99.2	100.3	100.0	99.5	100.2	0.6%
מזון כולל ירקות ופירות	174.5	97.8	96.9	97.1	98.0	99.9	100.0	101.2	105.8	4.6%
מזון ללא ירקות ופירות	143.1	99.5	98.3	98.3	98.8	100.0	100.0	101.5	106.7	5.1%

מקור הנתונים: למ"ס

• מוצרים צמחיים ואחרים: כולל אגוזים ופיסטוקים, גרעינים לפיצוח, שקדים, בוטנים, פרחים וצמחים, צימוקים ופירות יבשים אחרים.

• לפי שנת בסיס- 2020

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

חזרה לשקף
המקור



5. מרווחי השיווק הקמעוניים בירקות ופירות טריים



הערות ודגשים לפרק

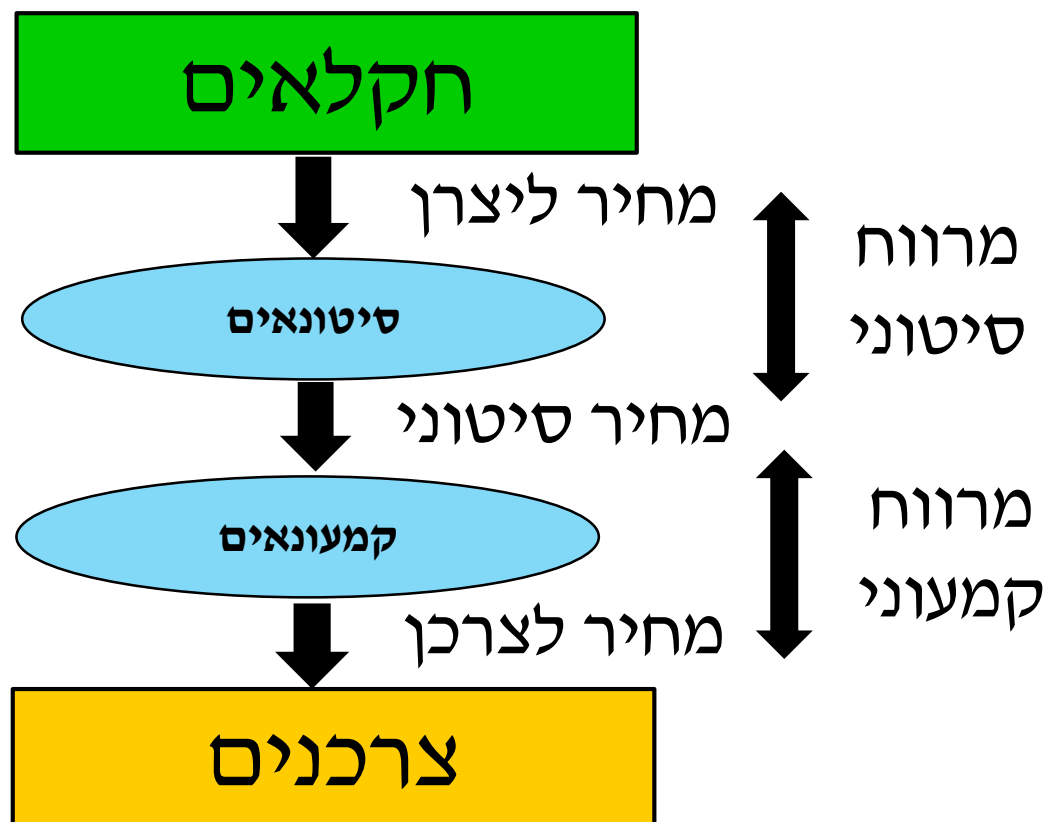
53

- מרווחי השיווק המוצגים בפרק זה מחושבים כהפרש בין מחירים קמעוניים שנתיים ממוצעים (למ"ס) ומחירים סיטוניים שנתיים ממוצעים (סקר של משרד החקלאות ופיתוח הכפר בשוק הסיטוני צריפין).
- מרווחי השיווק מהווים אינדיקציה על התפתחות השוק לאורך זמן אולם לא ניתן להסיק מהמרווחים על גובה המרווחים בפועל של רשתות השיווק. זאת משום שהרשתות כמעט ולא רוכשות בשווקים הסיטוניים וגם מכיוון שסקר המחירים הקמעוניים של הלמ"ס כולל סוגי חנויות שונים (רשתות, ירקנים, שווקים פתוחים).
- לרוב מחירי הפירות והירקות בסניפים הגדולים של רשתות השיווק נמוכים יותר ממחירי הצרכן שמפרסם הלמ"ס. בנוסף, בדרך כלל מחירי הרכישה של הרשתות נמוכים יותר מהמחירים בשוק הסיטוני.
- המחירים הסיטוניים ומחירי הצרכן השנתיים מחושבים על בסיס ממוצע משוקלל, בהתאם לכמויות ברשתות השיווק. חישוב מחירי הקטגוריה כולה (פירות/ירקות), משוקללים על בסיס משקולות הלמ"ס.

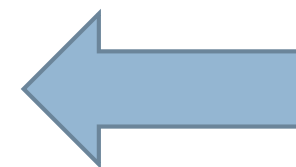


מרווחי השיווק הקמעוניים בפירות וירקות

54



מרווח השיווק הקמעוני
בירקות ופירות טריים
מבטא את הפער בין
המחיר שמשלם הצרכן
למחיר שמשלם הקמעונאי.

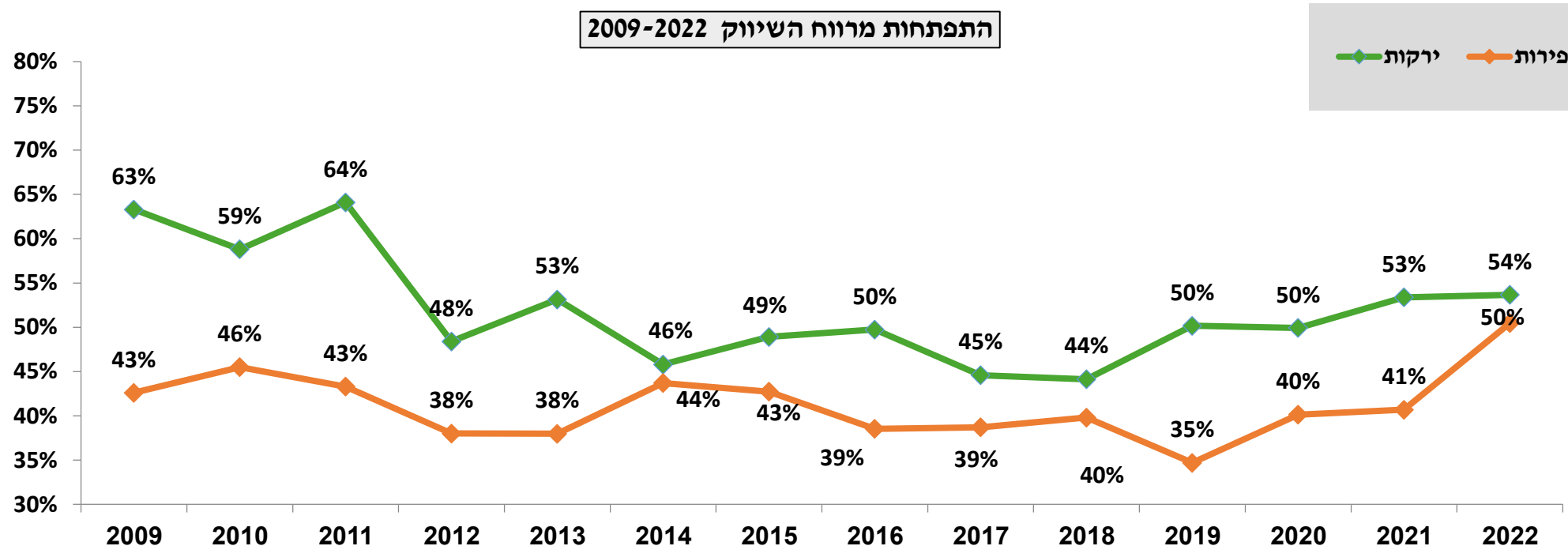


*הערה: במקרים בהם רשתות שיווק מחזיקות מרכז לוגיסטי ורוכשות סחורה ישירות מהחקלאי או מבית האריזה, מרווח השיווק של רשת השיווק כולל את המרווח הסיטוני והקמעונאי ביחד

התפתחות מרווח השיווק הקמעוני האחוזי לפירות וירקות טריים*

2009-2022

55



שנת 2022 :

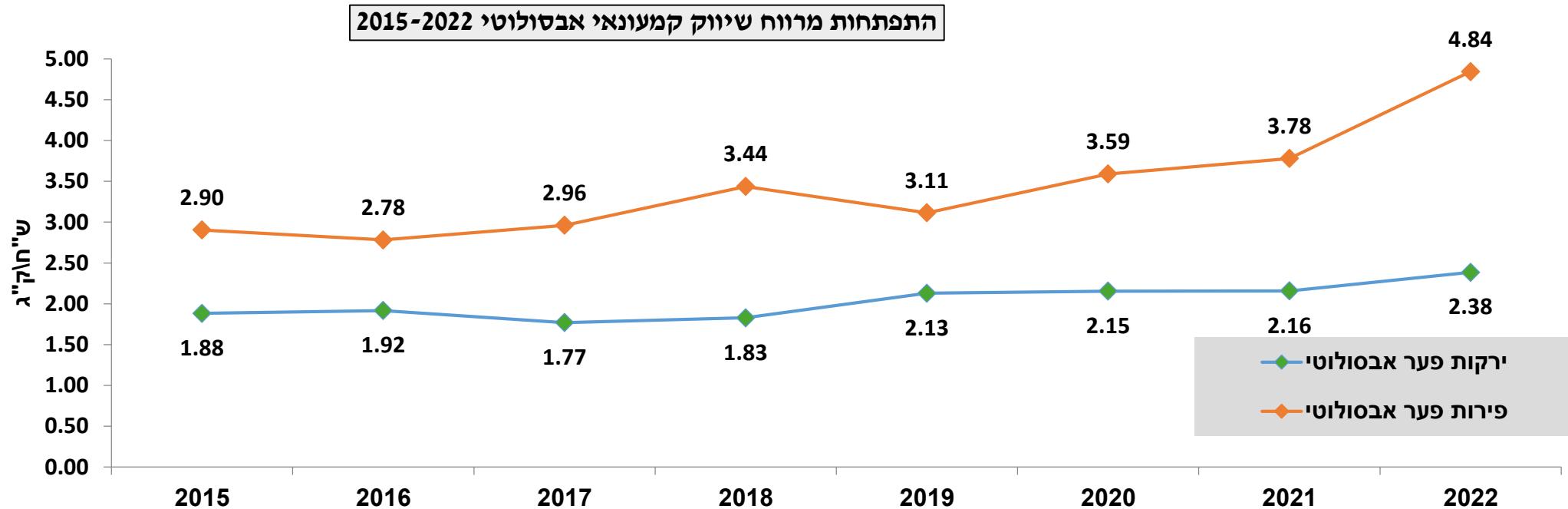
בירקות עמד מרווח השיווק הקמעוני האחוזי על 54%. חלה עלייה של 1 נקודות האחוז, בהשוואה למרווח השיווק ב-2021, שעמד על 53%.

בפירות עמד מרווח השיווק הקמעוני האחוזי על 50%, עליה של 9 נקודות האחוז, לעומת אשתקד.

התפתחות מרווח השיווק הקמעוני האבסולוטי לפירות וירקות טריים*

2015-2022

56



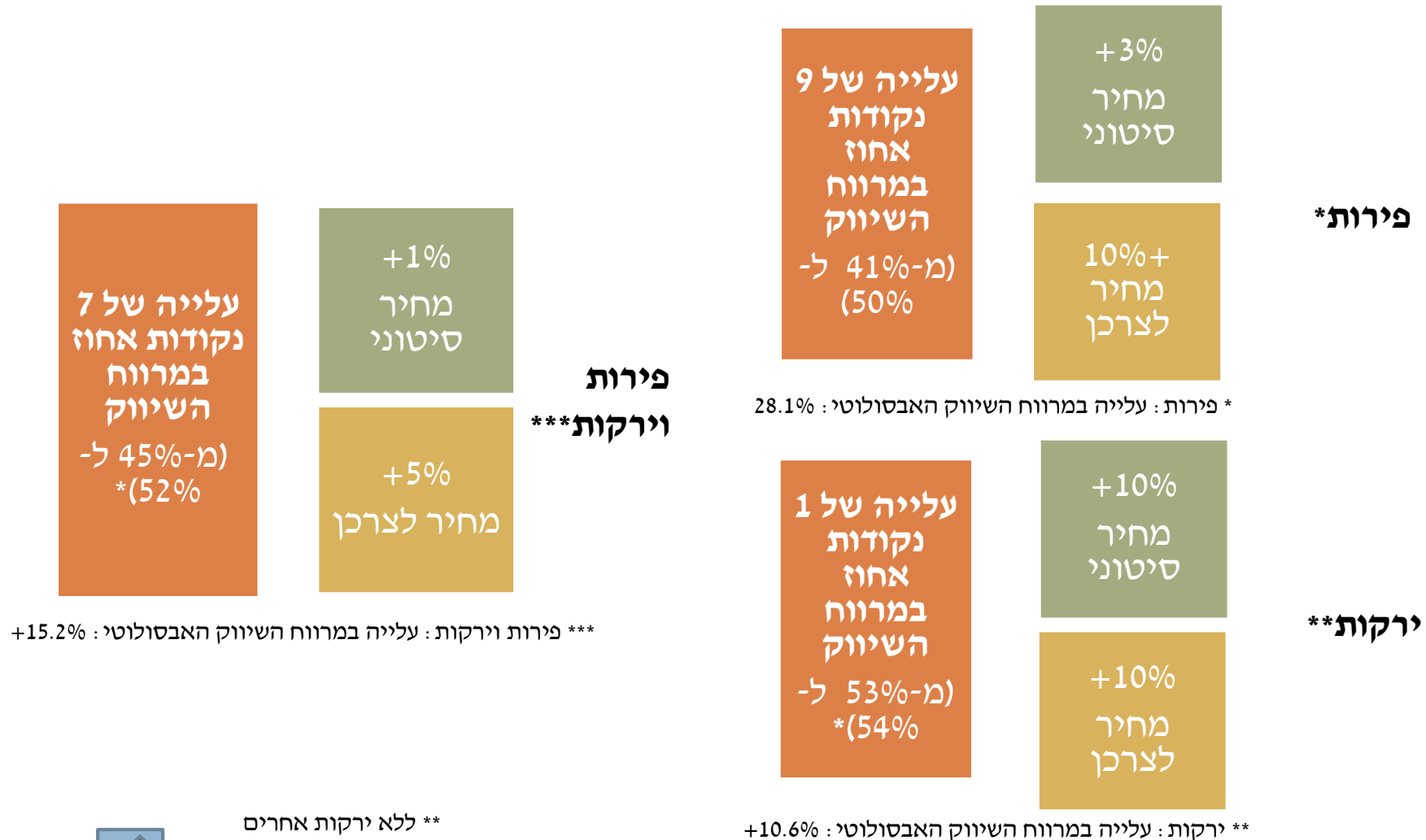
שנת 2022 :

בירקות עמד מרווח השיווק הקמעוני האבסולוטי על 2.38 ₪/ק"ג, חלה עלייה של כ- 11% בהשוואה למרווח השיווק ב-2021 שעמד על 2.16 ₪/ק"ג.

בפירות עמד מרווח השיווק הקמעוני האבסולוטי על 4.84 ₪/ק"ג. חלה עלייה של כ- 28% בהשוואה למרווח השיווק ב-2021 שעמד על 3.78 ₪/ק"ג. בעקבות עליה ניכרת בפער השיווק האבסולוטי של אפרסמונים (47%) וקלמנטינות (35%).

השינוי במחיר סיטוני, מחיר קמעוני ומרווח השיווק: 2022 בהשוואה ל - 2021

57



אחוז השינוי השנתי במרווח השיווק האבסולוטי בשנת 2022

בהשוואה לשנת 2021 - ירקות

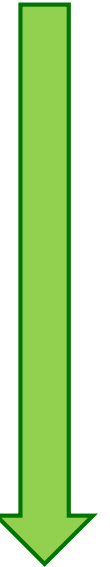
58

עלייה במרווח השיווק



עגבניות 10% (מ-1.35 שוק"ג ל-1.5 שוק"ג)	מלפפונים 31% (מ-1.96 שוק"ג ל-2.57 שוק"ג)	גזר 9% (מ-1.68 שוק"ג ל-1.82 שוק"ג)
קישואים 27% (מ-3.62 שוק"ג ל-4.6 שוק"ג)	חסה ערבית 18% (מ-2.29 שוק"ג ל-2.69 שוק"ג)	חצילים 38% (מ-2.85 שוק"ג ל-3.93 שוק"ג)

ירידה במרווח השיווק



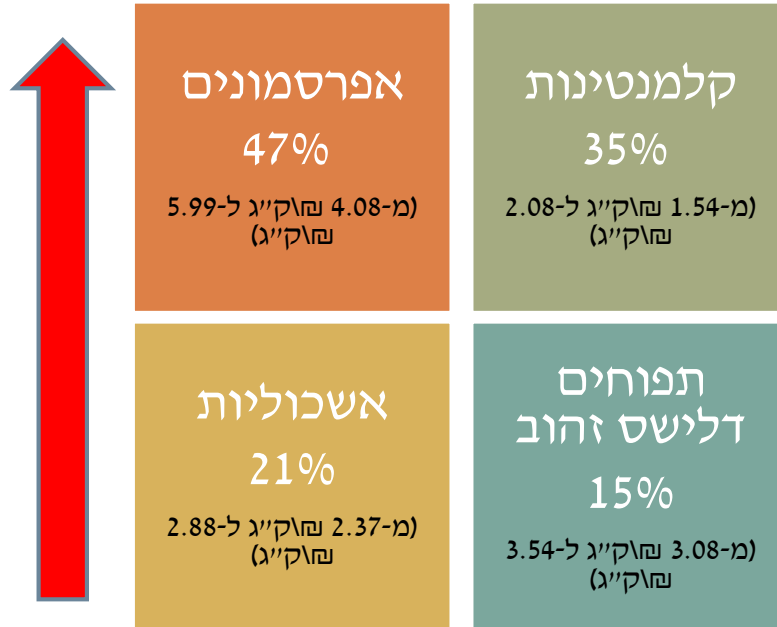
עגבניות שרי -4% (מ-8.00 שוק"ג ל-7.71 שוק"ג)	בצל יבש -1% (מ-1.96 שוק"ג ל-1.94 שוק"ג)	תפוחי אדמה -7% (מ-1.07 שוק"ג ל-1.04 שוק"ג)
מלונים -17% (מ-3.26 שוק"ג ל-2.70 שוק"ג)	כרובית -3% (מ-5.41 שוק"ג ל-5.26 שוק"ג)	אבטיח -2% (מ-1.71 שוק"ג ל-1.68 שוק"ג)

להרחבה ראה נספח א': ירקות טריים (ממוצעי מחירים, מרווח קמעוני ואחוז השינוי)

אחוז השינוי השנתי במרווח השיווק הקמעוני האבסולוטי בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021 - פירות

59

עלייה במרווח השיווק



ירידה במרווח השיווק

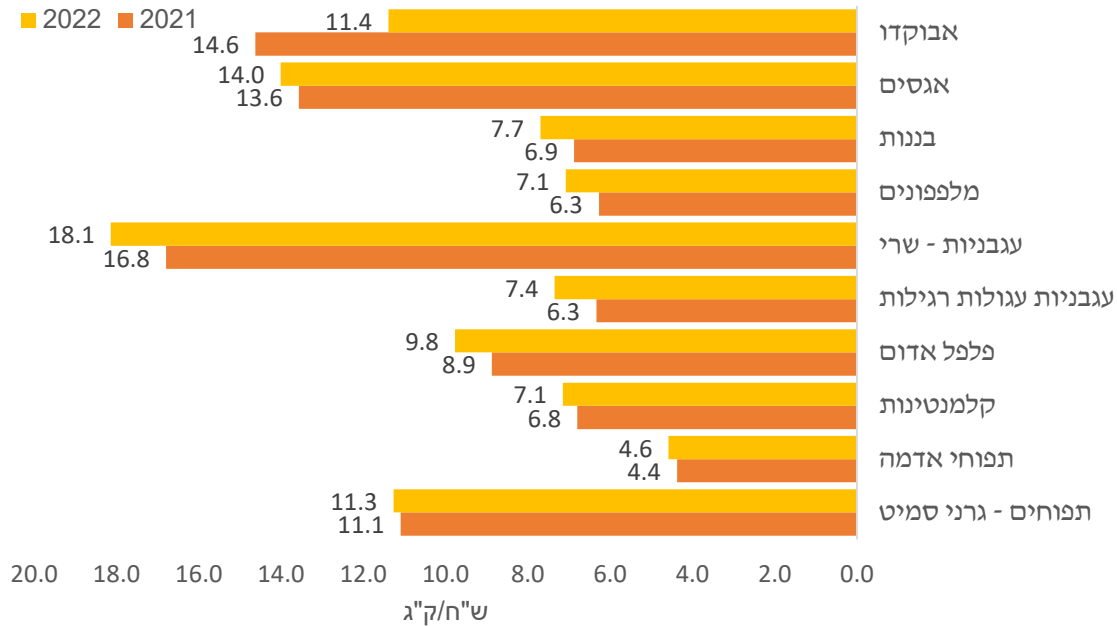


[להרחבה ראה נספח ב': פירות טריים](#) (ממוצעי מחירים, מרווח קמעוני ואחוז השינוי)

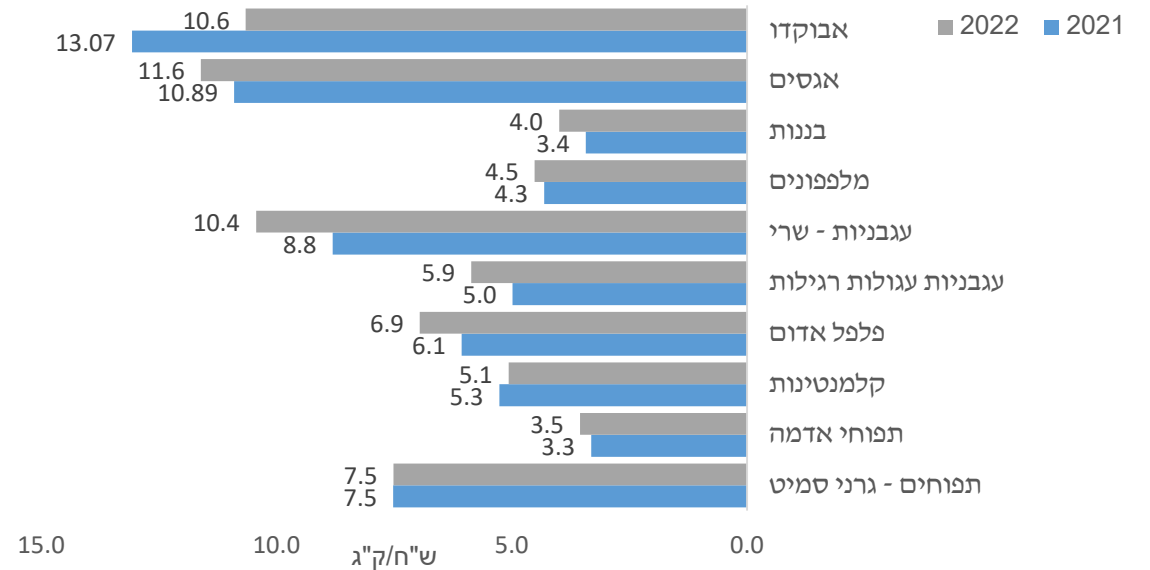
מחירים סיטוניים ומחירים לצרכן שנתיים של ירקות ופירות נבחרים לשנים 2021/2022, נ"ח/ק"ג

60

מחירים לצרכן



מחירים סיטוניים



בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021 :

- ☐ עלייה במחיר לצרכן של אגסים, בננות, מלפפונים, עגבניות שרי, עגבניות רגילות, פלפל אדום, תפוחי אדמה, קלמנטינות ותפוחי גרני סמיט.
- ☐ עליה במחיר הסיטוני של אגסים, בננות, מלפפונים, עגבניות שרי, עגבניות רגילות, פלפל אדום ותפוחי אדמה.
- ☐ ירידה במחיר הסיטוני ובמחיר לצרכן של אבוקדו.

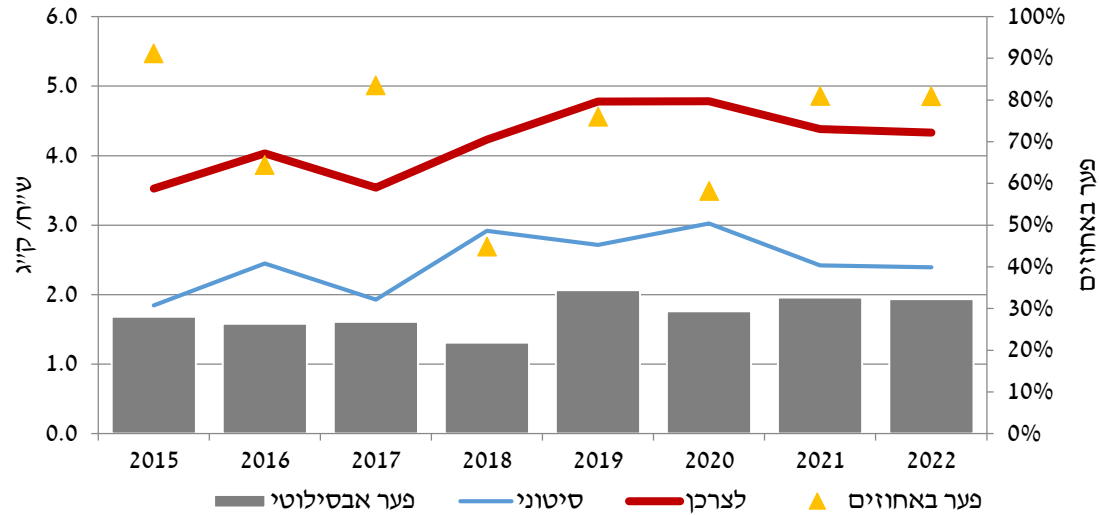


התפתחות המחירים ומרווחי השיווק הקמעוניים של ירקות ופירות עיקריים

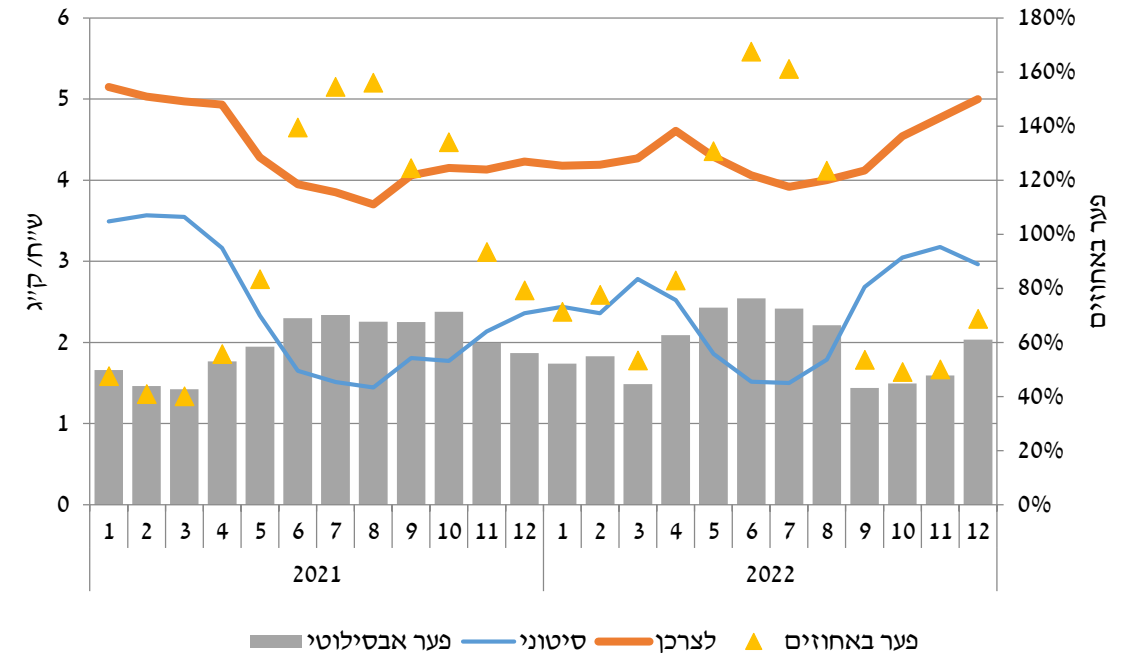
- בצל

61

בצל יבש



בצל יבש

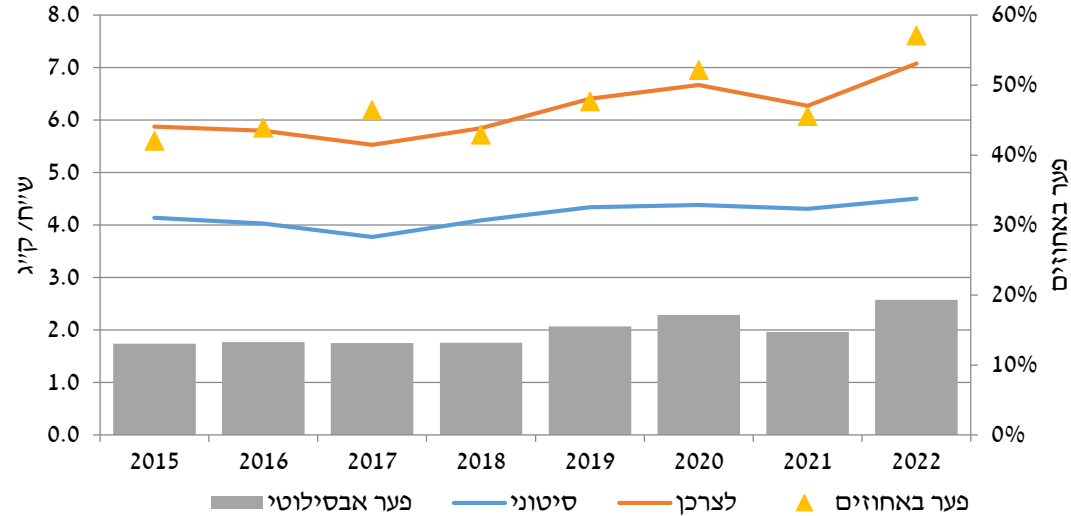


התפתחות המחירים ומרווחי השיווק הקמעוניים של ירקות ופירות עיקריים

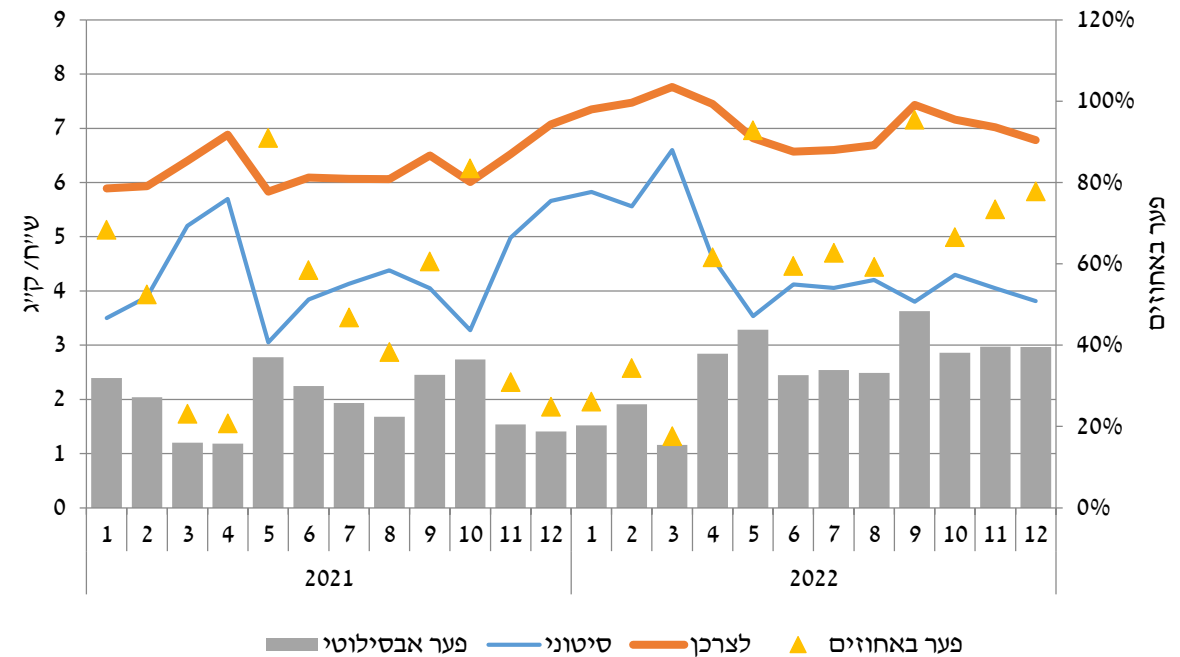
- מלפפונים

62

מלפפונים



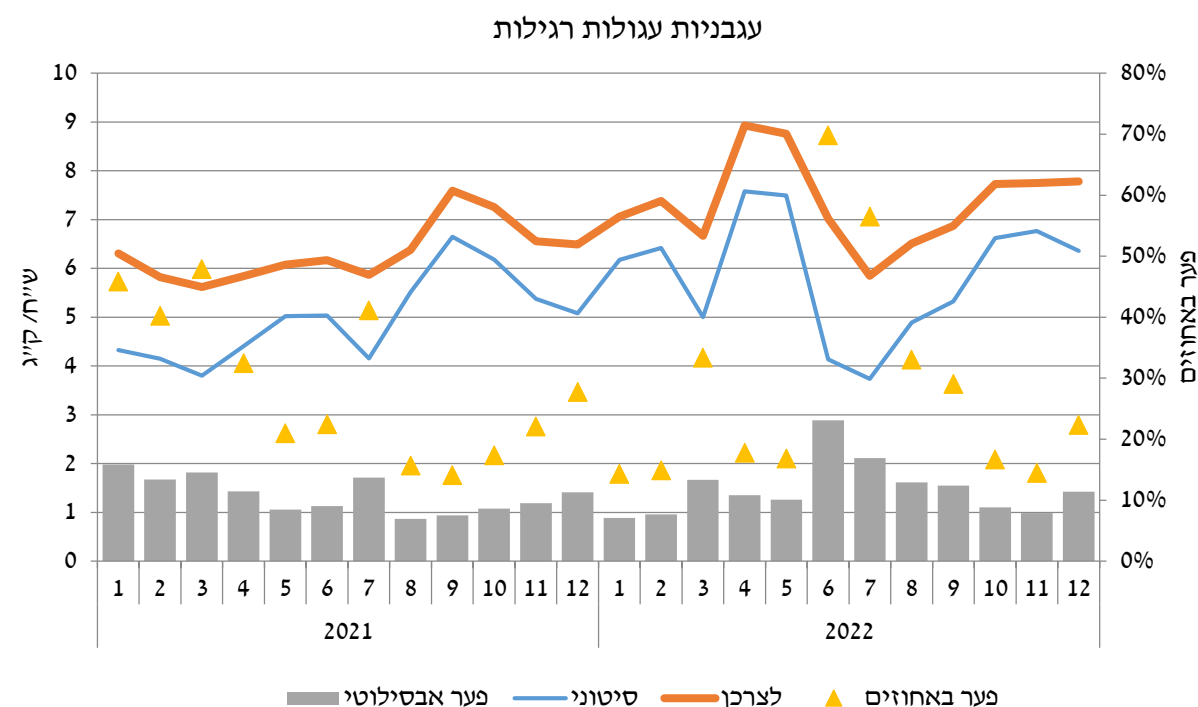
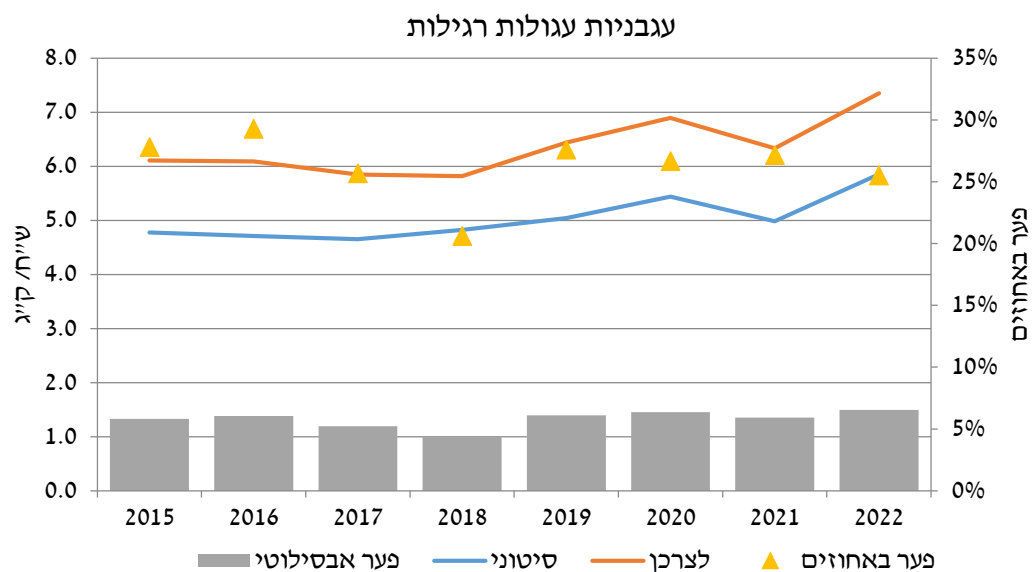
מלפפונים



התפתחות המחירים ומרווחי השיווק הקמעוניים של ירקות ופירות עיקריים

עגבניות עגולות רגילות

63

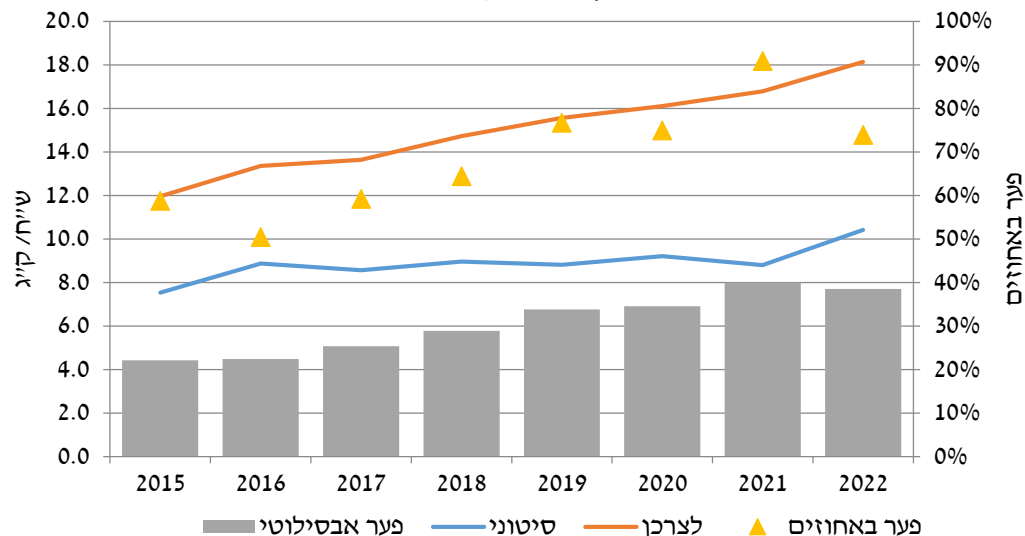


התפתחות המחירים ומרווחי השיווק הקמעוניים של ירקות ופירות עיקריים

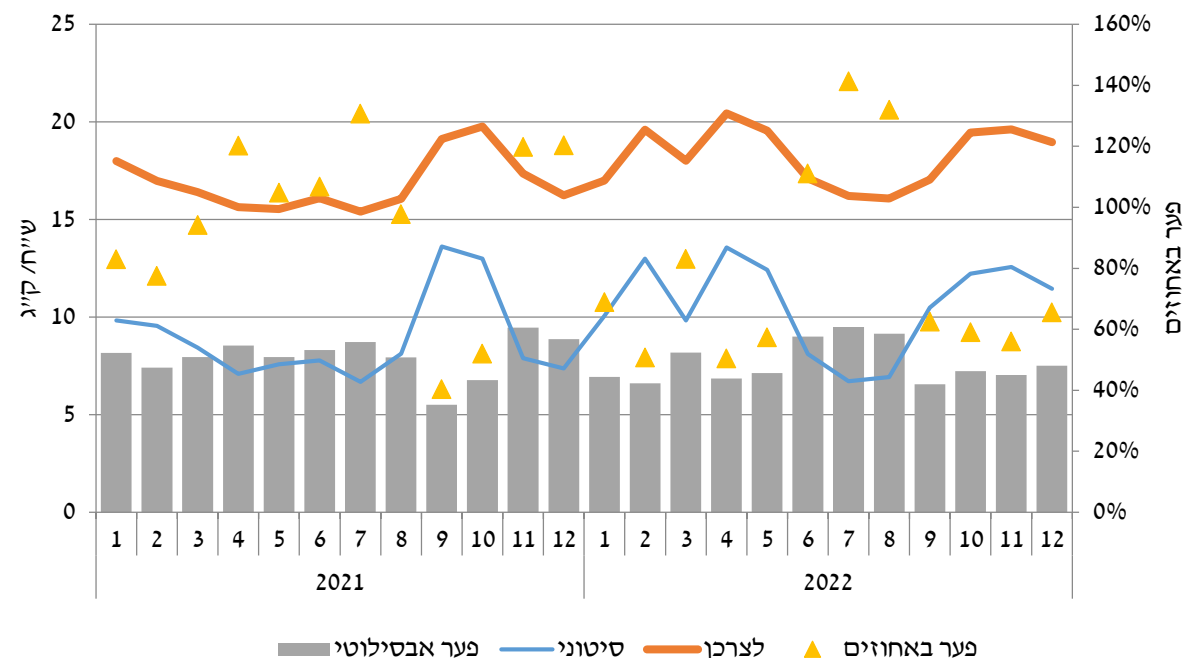
- עגבניות שרי

64

עגבניות שרי



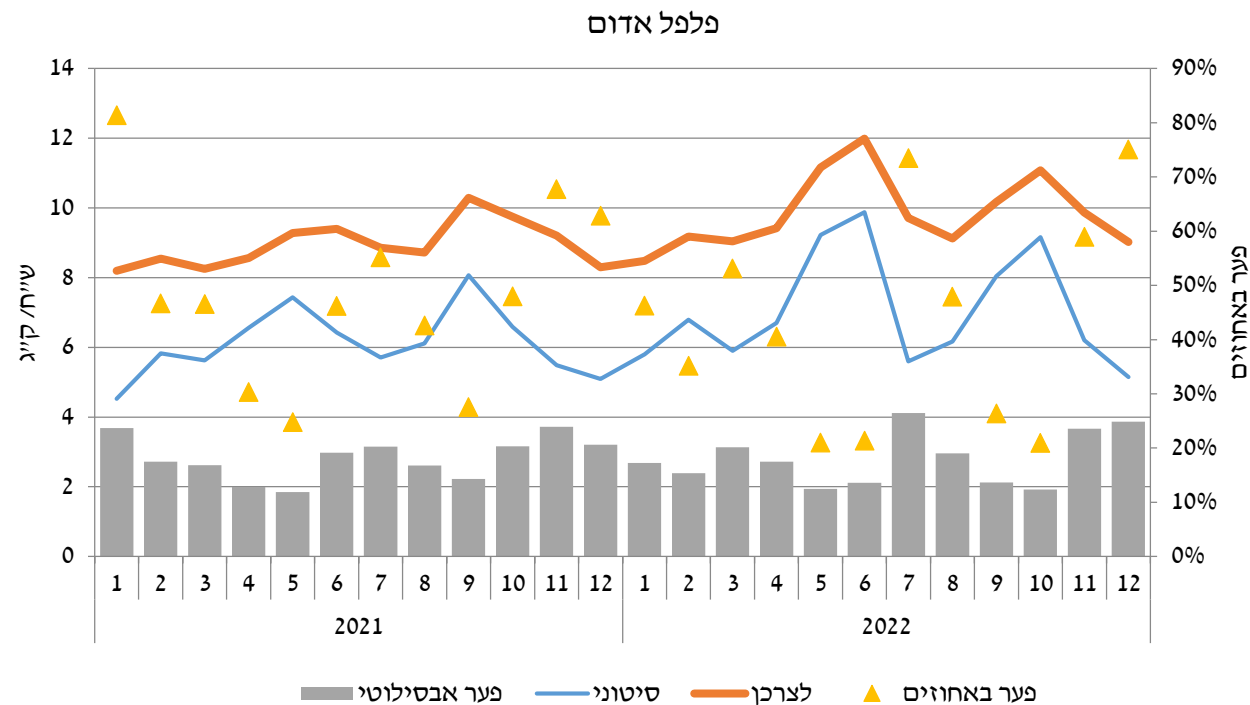
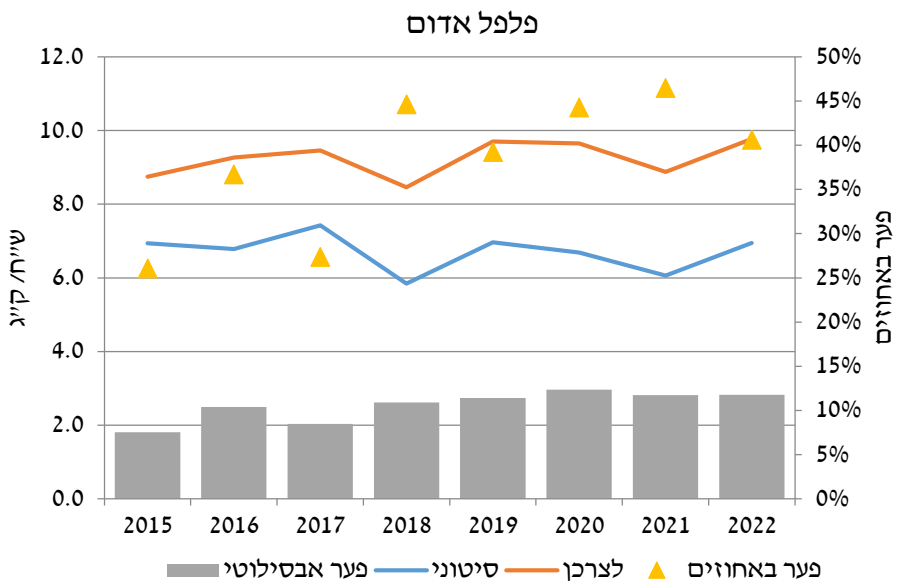
עגבניות שרי



התפתחות המחירים ומרווחי השיווק הקמעוניים של ירקות ופירות עיקריים

- פלפל אדום

65

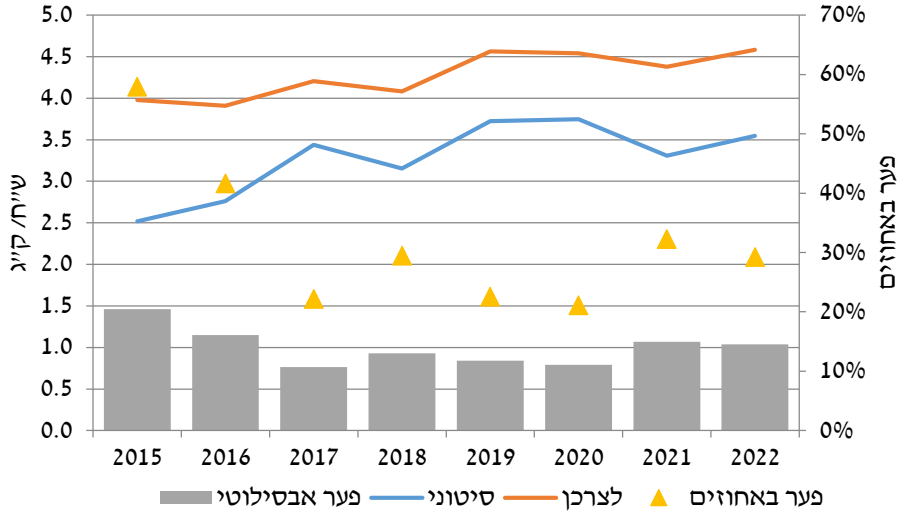


התפתחות המחירים ומרווחי השיווק הקמעוניים של ירקות ופירות עיקריים

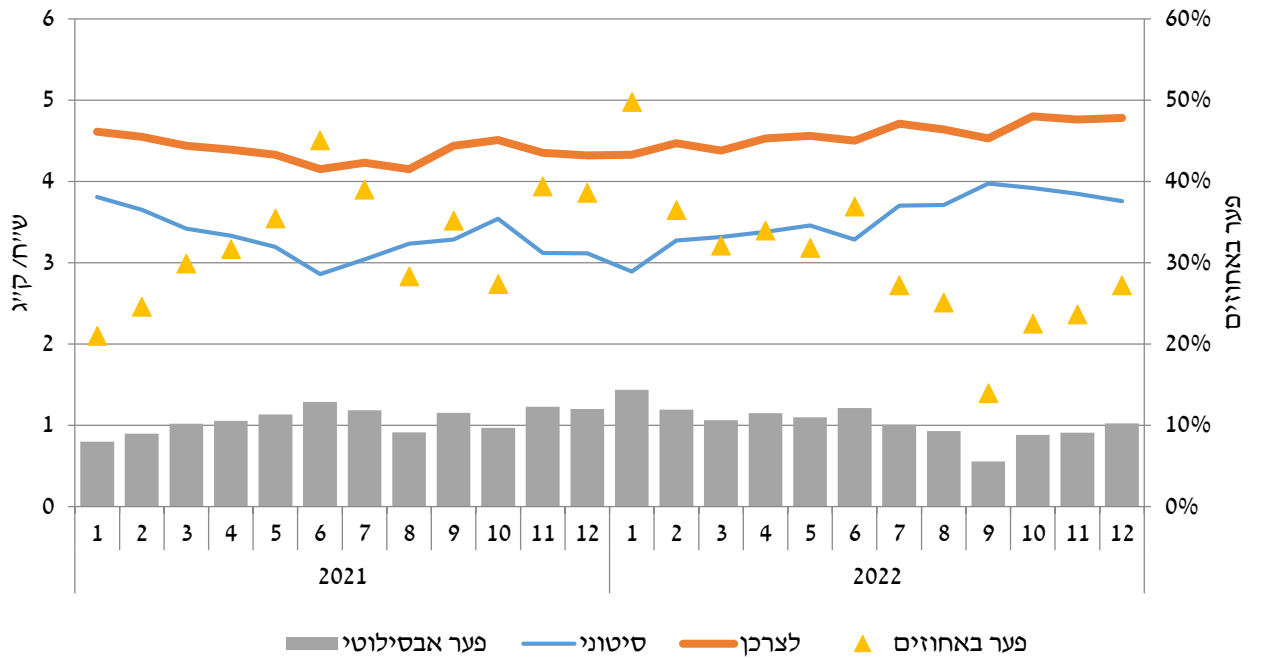
- תפוחי אדמה

66

תפוחי אדמה



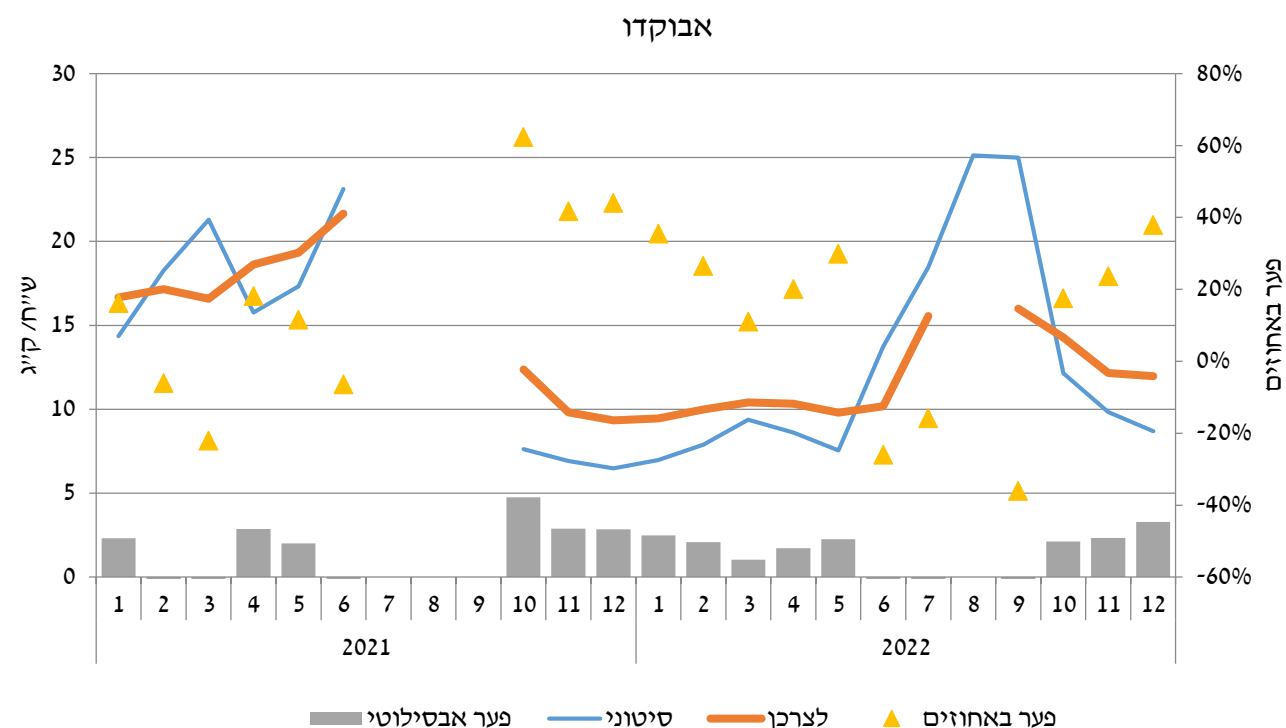
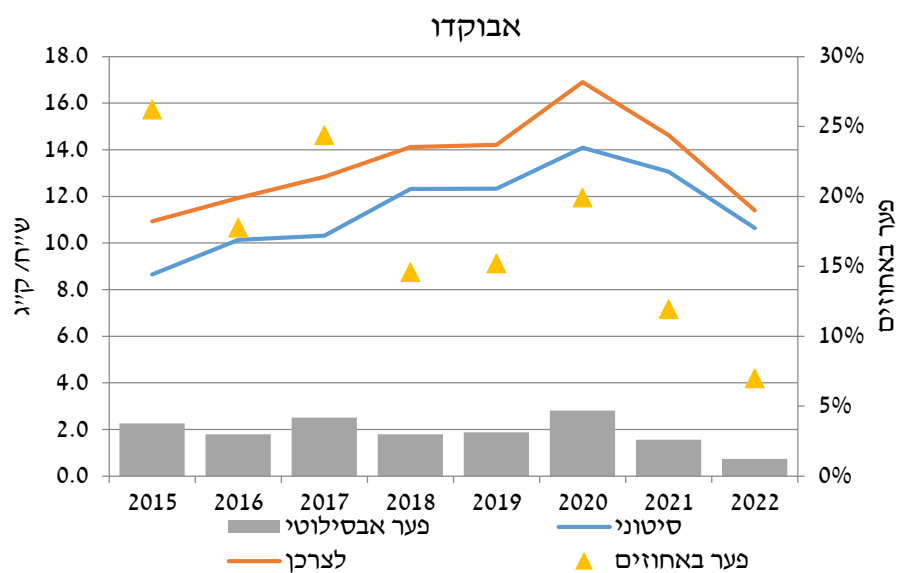
תפוחי אדמה



התפתחות המחירים ומרווחי השיווק הקמעוניים של ירקות ופירות עיקריים

- אבוקדו

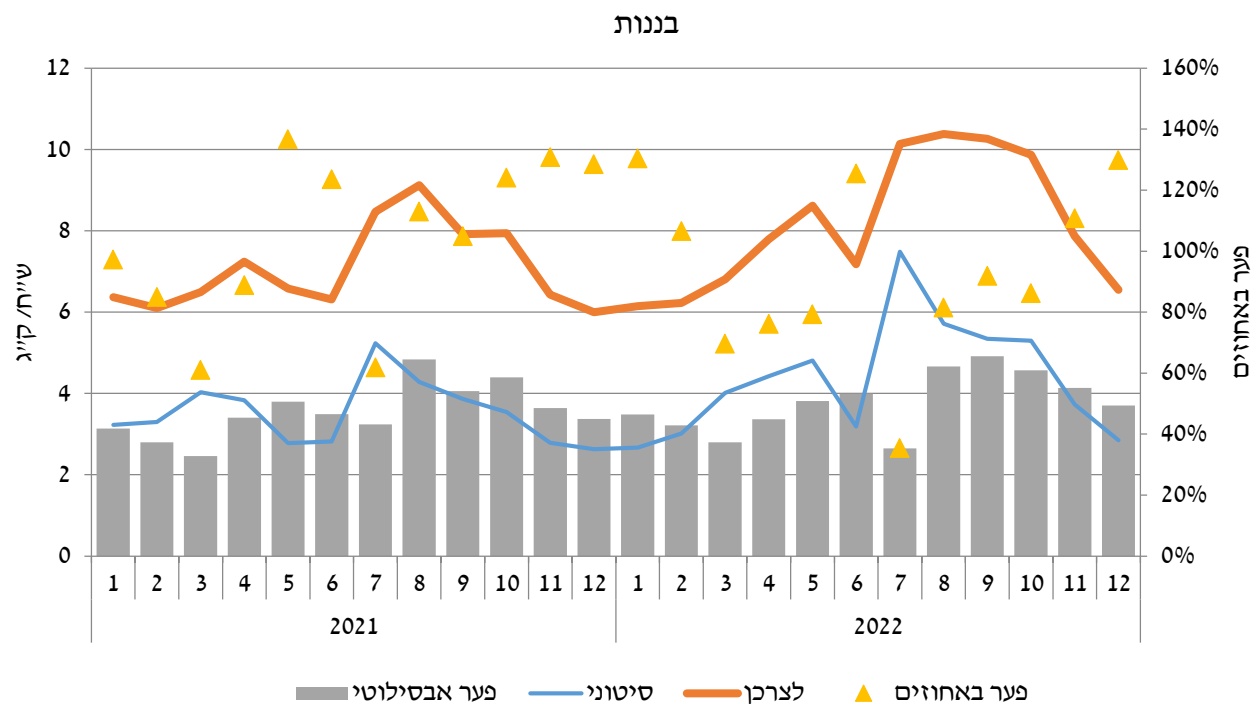
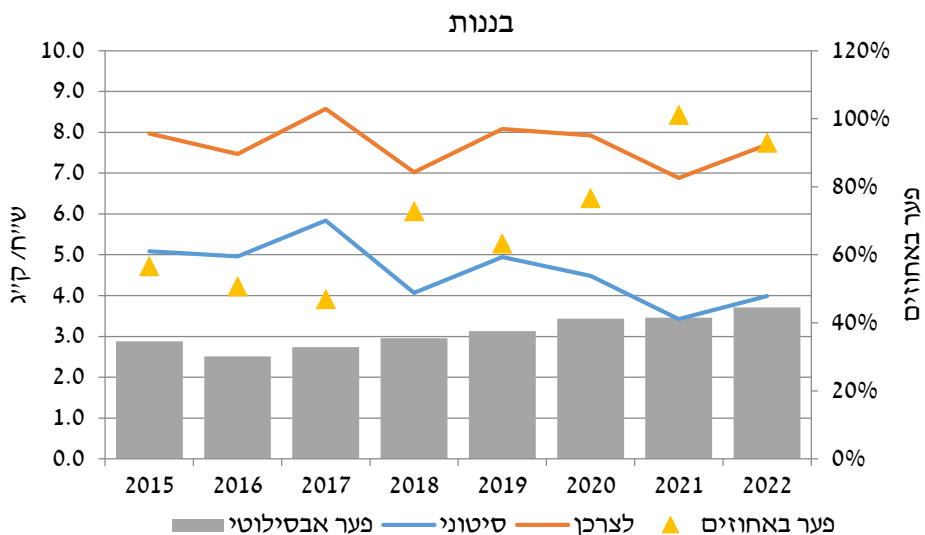
67



התפתחות המחירים ומרווחי השיווק הקמעוניים של ירקות ופירות עיקריים

- בננות

68

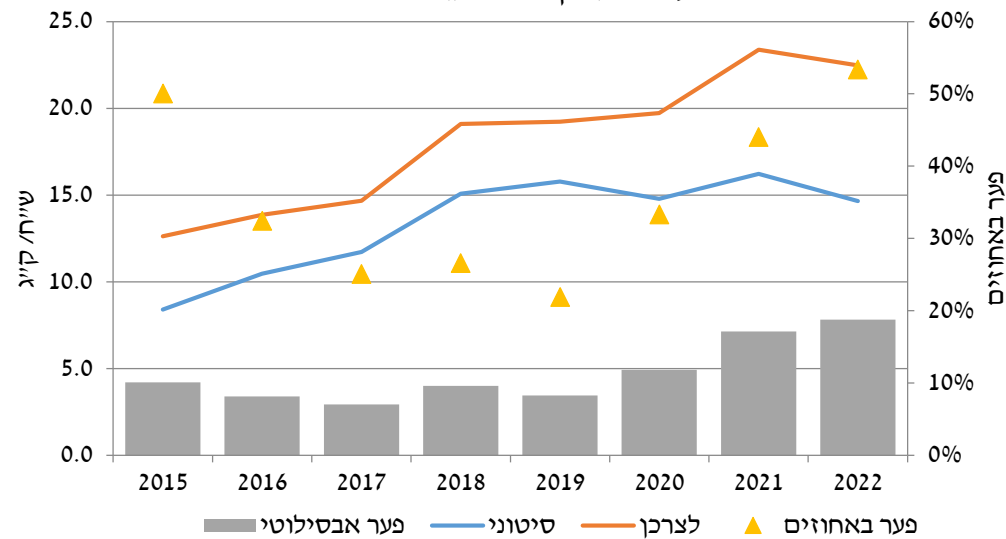


התפתחות המחירים ומרווחי השיווק הקמעוניים של ירקות ופירות עיקריים

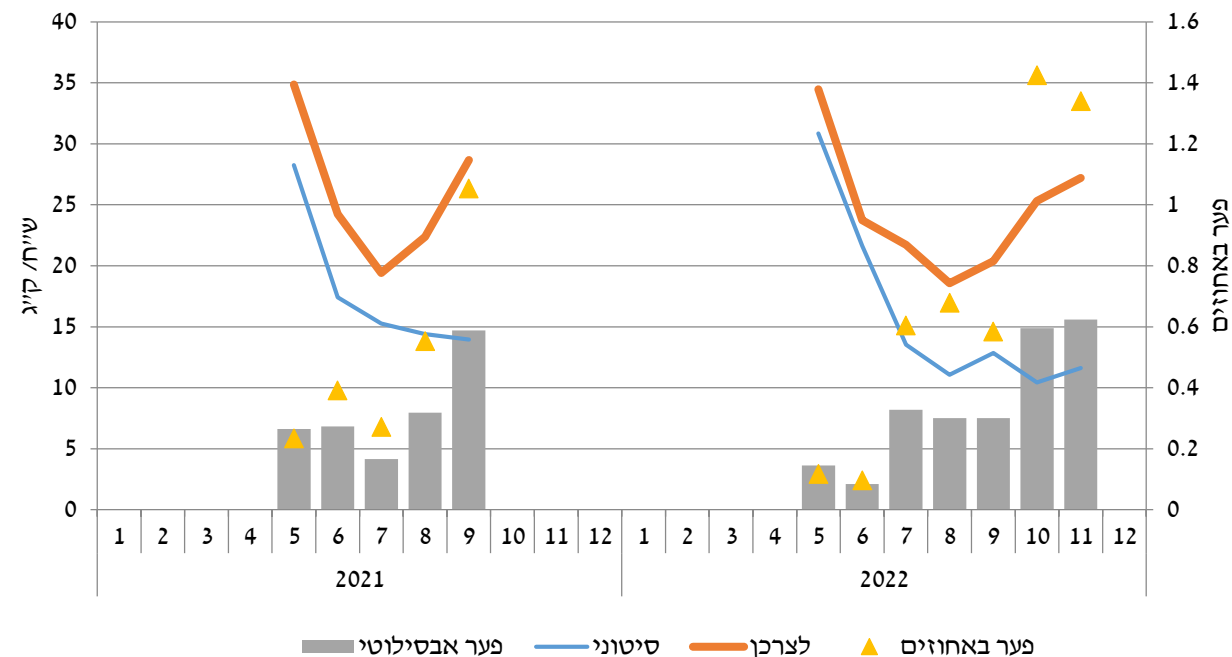
- ענבים ירוקים ללא חרצנים

69

ענבים ירוקים בלי חרצנים



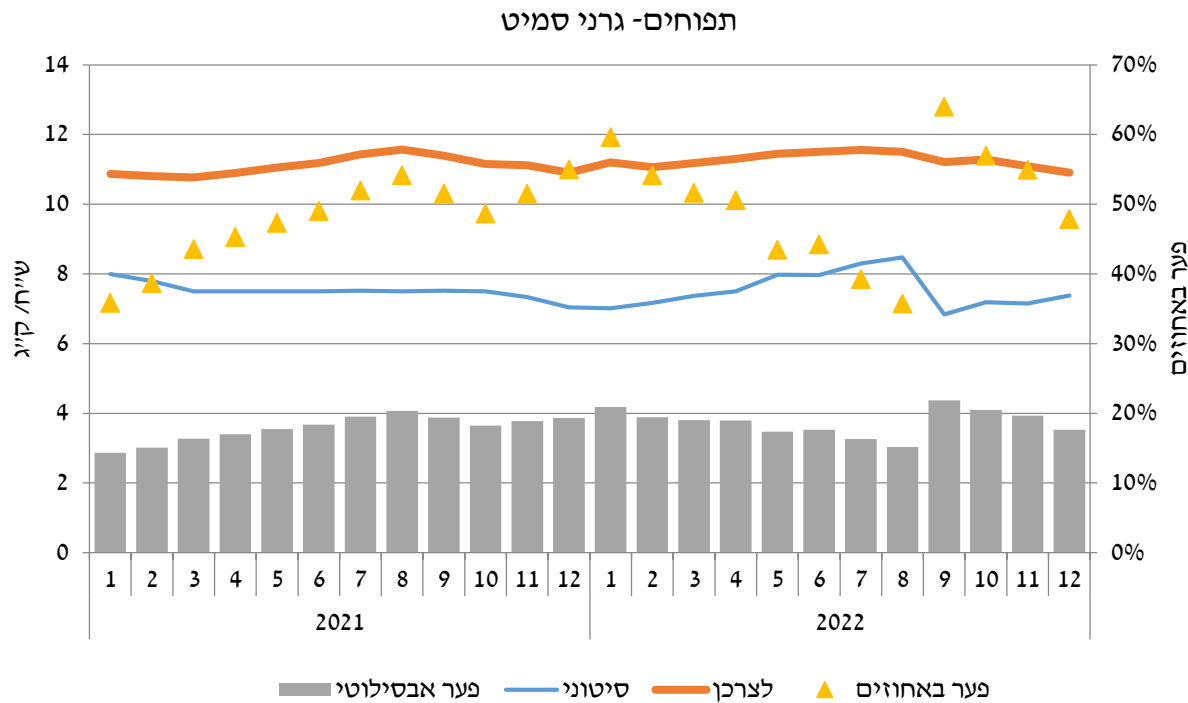
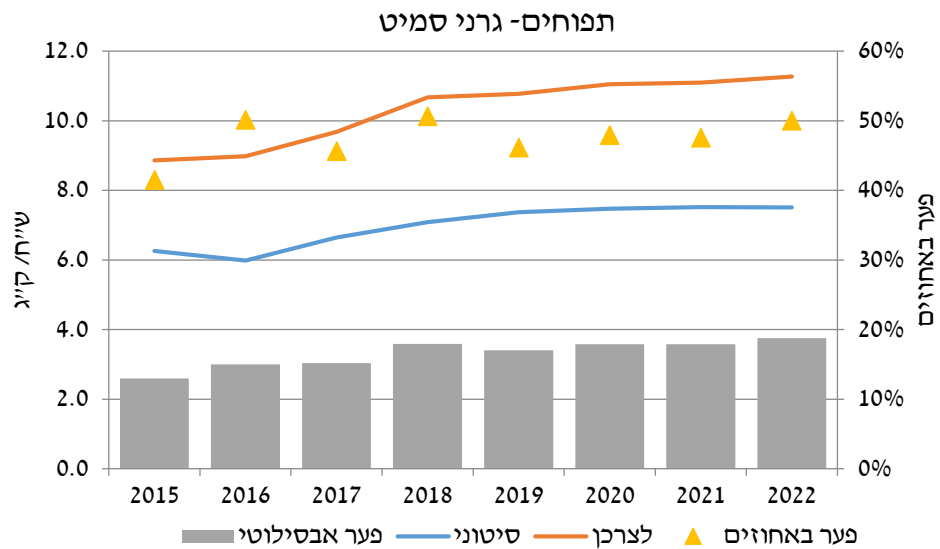
ענבים ירוקים בלי חרצנים



התפתחות המחירים ומרווחי השיווק הקמעוניים של ירקות ופירות עיקריים

- תפוחים גרני סמיט

70

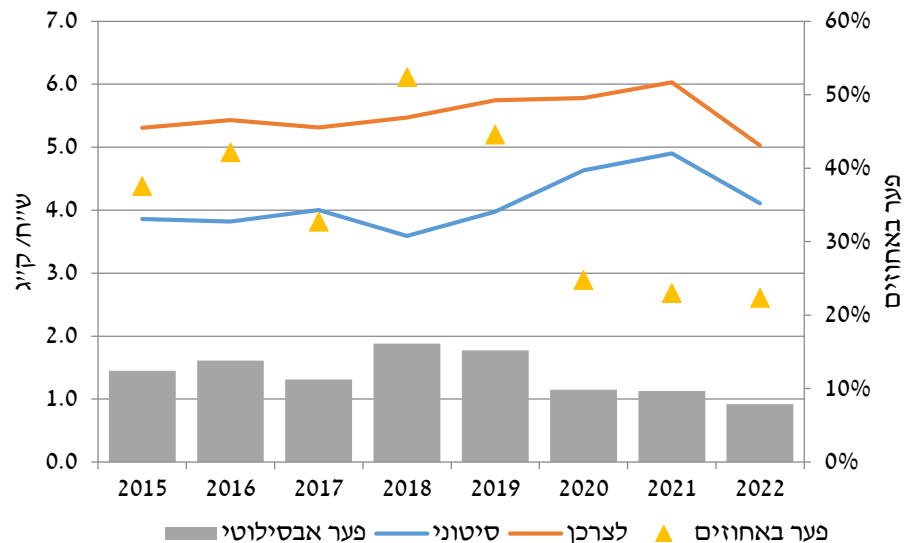


התפתחות המחירים ומרווחי השיווק הקמעוניים של ירקות ופירות עיקריים

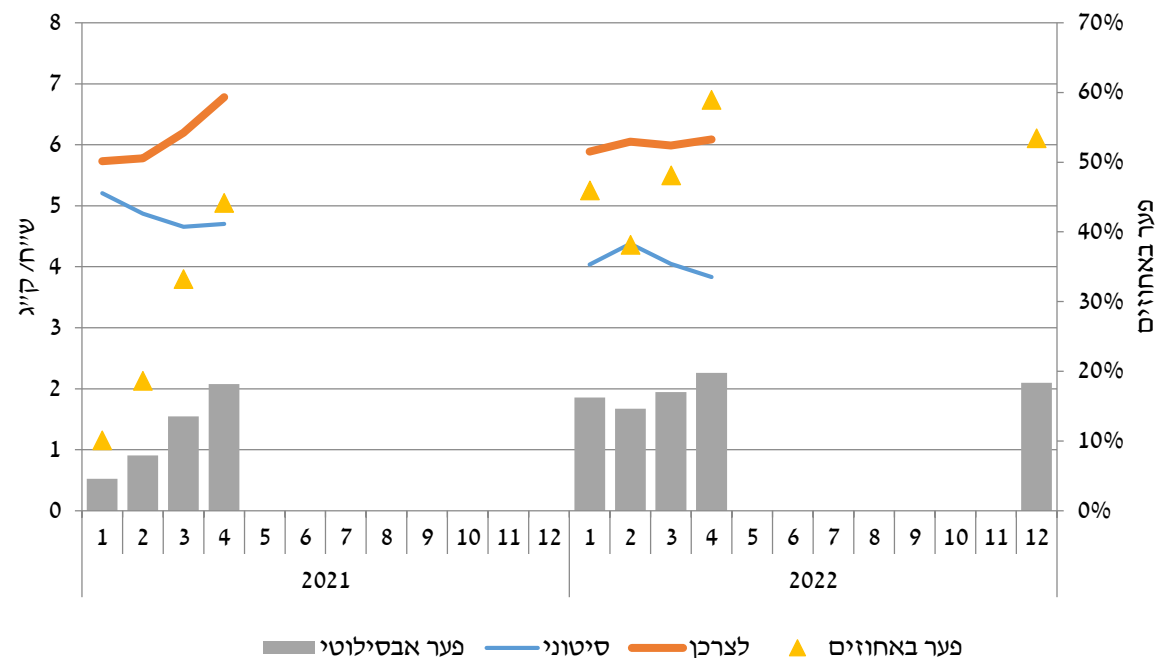
- תפוזים

71

תפוזים שמוטי



תפוזים שמוטי



סיכום - מרווחי השיווק הקמעוניים בירקות ופירות טריים

72

שנת 2022 לעומת 2021:

- מרווח השיווק הקמעוני האחוזי של הפירות והירקות יחדיו עמד על 52%, עלייה של 7 נקודות האחוז לעומת שנת 2021. זאת ניתן להסביר ע"י שיעורי עלייה של 1% במחירים הסיטונאיים ו- 5% במחירים לצרכן.
- מרווח השיווק הקמעוני האחוזי בירקות עמד על 54%, עליה של 1 נקודות האחוז, לעומת שנת 2021.
- מרווח השיווק הקמעוני האחוזי בפירות עמד על 50%, עליה של 9 נקודות האחוז לעומת שנת 2021.
- בשנת 2022 מרווח השיווק הקמעוני האבסולוטי של ירקות, עלה בכ- 11%, בעוד שבפירות חלה עליה גדולה יותר של כ- 28%, בהשוואה לשנת 2021. בעקבות עליה ניכרת בפער השיווק האבסולוטי של אפרסמונים (47%) וקלמנטינות (35%).

נספח א': מתודולוגיה

- **מרווחי השיווק האחוזיים** מחושבים כהפרש של מחירים קמעוניים (למ"ס) ומחירים סיטוניים שנתיים ממוצעים (סקר של משרד החקלאות ופיתוח הכפר), מחולק במחיר הסיטוני. בשקלול המחירים החודשיים הסיטוניים לכדי מחירים שנתיים נעזרנו בכמויות השיווק החודשיות ברשתות השיווק (נתוני סטורנקסט).
- ****החל משנת 2015 מרווח השיווק לירקות חושב ללא תירס ושעועית ירוקה.** משנת 2015 היו תירס ושעועית ירוקה הירקות היחידים בסעיף "ירקות אחרים" וגרמו להטיה של הפער המשוקלל כלפי מעלה כתוצאה מהמשקל הגבוה של סעיף הירקות האחרים (במדד המחירים לצרכן). עד 2014 נכללו תירס ושעועית ירוקה בחישוב הפער אך במשקלות נמוכים יחסית והסרת שני ירקות אלה מהחישוב, לא הובילה לשינוי של מרווח השיווק המשוקלל לירקות.
- **מרווחי השיווק האבסולוטיים** מחושבים כהפרש של מחירים קמעוניים (למ"ס) ומחירים סיטוניים שנתיים ממוצעים (סקר של משרד החקלאות ופיתוח הכפר). בשקלול המחירים החודשיים הסיטוניים נעזרנו בכמויות השיווק החודשיות ברשתות השיווק (נתוני סטורנקסט).
- ****מרווח השיווק לירקות חושב ללא תירס ושעועית ירוקה.** משנת 2015 היו תירס ושעועית ירוקה הירקות היחידים בסעיף "ירקות אחרים" וגרמו להטיה של הפער המשוקלל כלפי מעלה כתוצאה מהמשקל הגבוה של סעיף הירקות האחרים (במדד המחירים לצרכן). עד 2014 נכללו תירס ושעועית ירוקה בחישוב הפער אך במשקלות נמוכים יחסית (והסרת שני ירקות אלה מהחישוב לא הובילה לשינוי של מרווח השיווק המשוקלל לירקות).

נספח ב': ירקות טריים

ממוצעי מחירים ומרווח השיווק הקמעוני לשנת 2022 בש"ח לק"ג ואחוז השינוי השנתי במרווח לשנים 2022/21

74

ירקות	משקל	מחיר סיטוני	מחיר לצרכן	פער אבסולוטי	פער באחוזים	אחוז שינוי שנתי בפער אבסולוטי 2021/2022
בצל יבש	1.08	2.39	4.33	1.94	81%	-1%
אבטיח	0.92	2.15	3.83	1.68	78%	-2%
גזר	0.44	2.82	4.64	1.82	65%	9%
מלפפונים	1.64	4.51	7.08	2.57	57%	31%
עגבניות	2.71					
עגבניות - שרי		10.43	18.14	7.71	74%	-4%
עגבניות עגולות רגילות		5.86	7.35	1.50	26%	10%
פלפל אדום	1.38	6.95	9.77	2.82	41%	0%
קישואים	0.58	4.38	8.97	4.60	105%	27%
תפוחי אדמה	2.07	3.55	4.58	1.04	29%	-3%
חסה ערבית	0.59	2.80	5.49	2.69	96%	18%
חצילים	0.51	3.79	7.71	3.93	104%	38%
מלונים - גליה	0.28	4.15	6.85	2.70	65%	-17%
כרוב לבן	0.53	2.44	4.88	2.44	100%	5%
כרובית	0.4	5.47	10.73	5.26	96%	-3%
ירקות אחרים	2.32					
שעועית ירוקה		13.90	24.90	11.00	79%	0%
תירס		5.91	10.12	4.20	71%	4%
סה"כ ירקות טריים	פער ללא ירקות אחרים				54%	

* משקל של הפריטים השונים במדד המחירים לצרכן, על בסיס סקר הוצאות משקי הבית. עדכון אחרון בינואר 2023. סך המשקלות של כל ההוצאות מסתכמות ל - 1000.
 ** מרווח השיווק לירקות החל משנת 2015 חושב ללא תירס ושעועית ירוקה. משנת 2015 היו תירס ושעועית ירוקה הירקות היחידים בסעיף "ירקות אחרים" וגרמו להטיה של הפער המשוקלל כלפי מעלה כתוצאה מהמשקל הגבוה של סעיף הירקות האחרים (במדד המחירים לצרכן). עד 2014 נכללו תירס ושעועית ירוקה בחישוב הפער אך במשקלות נמוכים יחסית (והסרת שני ירקות אלה מהחישוב לא הובילה לשינוי של מרווח השיווק המשוקלל לירקות).

חזרה לשקף
המקור



נספח ג': פירות טריים

ממוצעי מחירים ומרווח השיווק הקמעוני לשנת 2022 בש"ח לק"ג ואחוז השינוי השנתי במרווח לשנים 2022/2021

75

פירות	משקל	מחיר סיטוני	מחיר לצרכן	פער אבסולוטי	פער באחוזים	אחוז שינוי שנתי בפער אבסולוטי 2021/2022
אבוקדו	0.49	10.65	11.39	0.74	7%	-52%
אפרסקים לבנים	0.75	7.80	13.15	5.35	69%	4%
אגסים - ספדונה	0.42	11.60	14.01	2.41	21%	-10%
תפוזים	0.35	4.11	5.03	0.92	22%	-18%
בננות	1.16	3.99	7.70	3.71	93%	7%
תפוח עץ	1.42					
תפוחים - גרני סמיט		7.51	11.27	3.76	50%	5%
תפוחים - דלישס זהוב		7.68	11.22	3.54	46%	15%
פרי הדר אחרים						
אשכוליות	0.12	3.49	6.37	2.88	83%	21%
לימונים	0.42	5.48	8.00	2.52	46%	0%
קלמנטינות	0.31	5.06	7.15	2.08	41%	35%
ענבים ירוקים בלי חרצנים	1.18	14.65	22.47	7.82	53%	9%
שזיפים סגולים גדולים	0.22	10.46	18.77	8.31	79%	3%
פירות אחרים						
אפרסמונים	0.24	8.34	14.34	5.99	72%	47%
מנגו	0.47	8.47	13.06	4.59	54%	-1%
סה"כ פירות טריים					50%	

* משקל של הפריטים השונים במדד המחירים לצרכן, על בסיס סקר הוצאות משקי הבית. עדכון אחרון בינואר 2023. סך המשקלות מסתכמות ל-1000.

חזרה לשקף

המקור



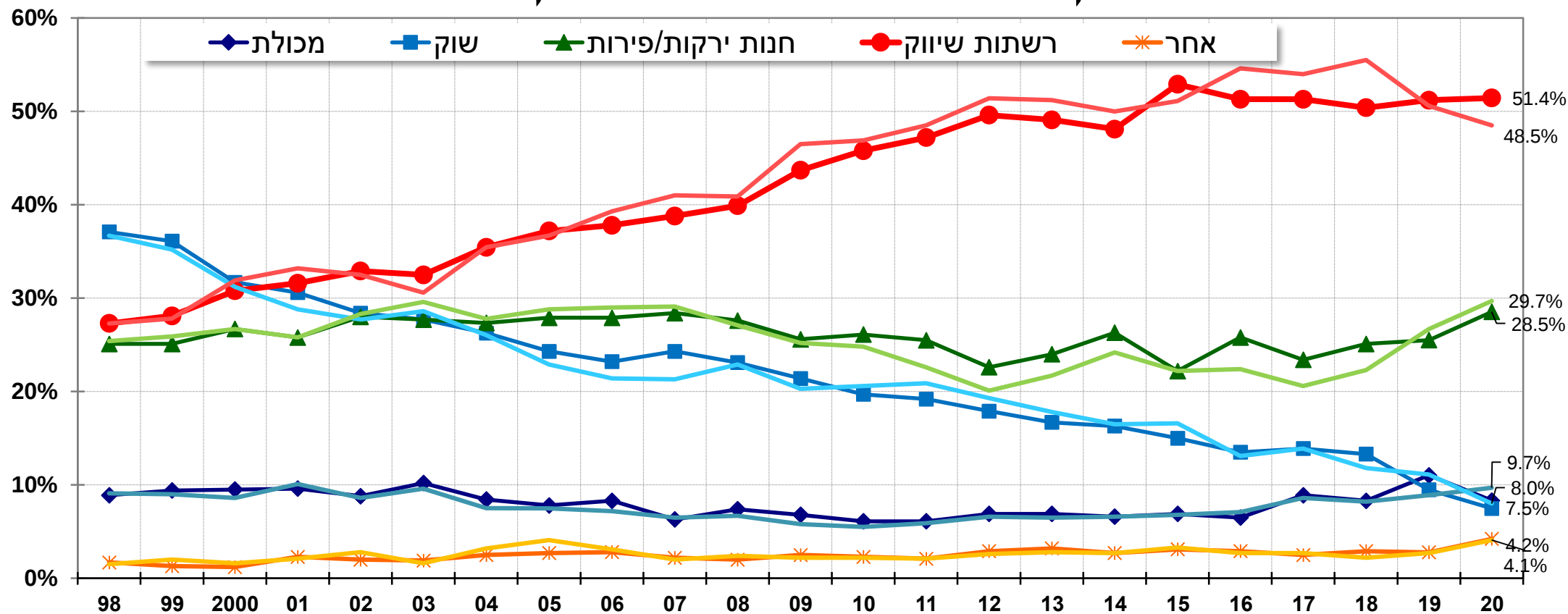
6. ירקות ופירות טריים ברשתות השיווק

פרק זה מציג את ניתוח נתוני המכר של ירקות ופירות טריים שמקורם במערכת "סטורנקסט".
נתוני המכר של סטורנקסט מתבססים על נתוני קופות רושמות של מרבית רשתות השיווק בישראל.
להסבר מפורט יותר על נתוני סטורנקסט, ראה/י [נספח א'](#)

כחצי מרכישות הפירות והירקות - ברשתות השיווק

לאורך השנים נתח רשתות השיווק גדל, על חשבון ירקניות ושווקים פתוחים

ירקות ופירות* טריים - הוצאות משקי הבית לפי סוג חנות



הערות: הוצאות למזון - ללא ארוחות מחוץ לבית, לפי סוג חנות, כלומר הנתונים אינם כוללים את רכישת מזון במקומות עבודה ובמסעדות.
 החל משנת 2018, נתוני רשתות השיווק, הינם סכום של רשתות מזון + רשת מזון מקוונת. בשנת 2020 כ- 8% מרכישת הירקות וכ- 7% מרכישת הפירות ברשתות המזון היו מקוונות.
 * הקו המודגש מציג את הנתונים עבור ירקות, והקו ללא סימנים נוספים עבור פירות.
 מקור: למ"ס, סקר הוצאות משקי בית; עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

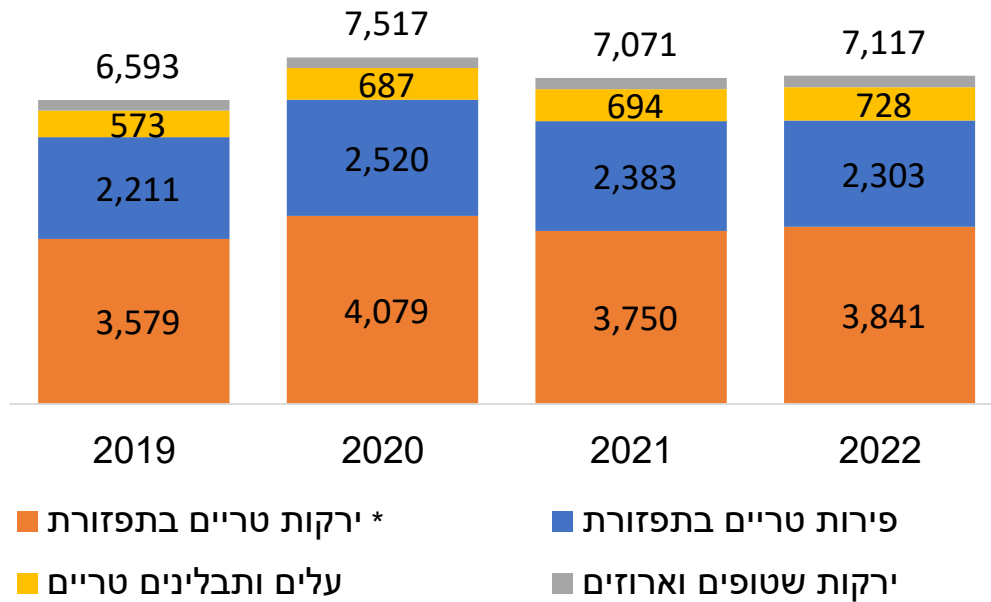
משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

המכר של פירות וירקות טריים ברשתות השיווק

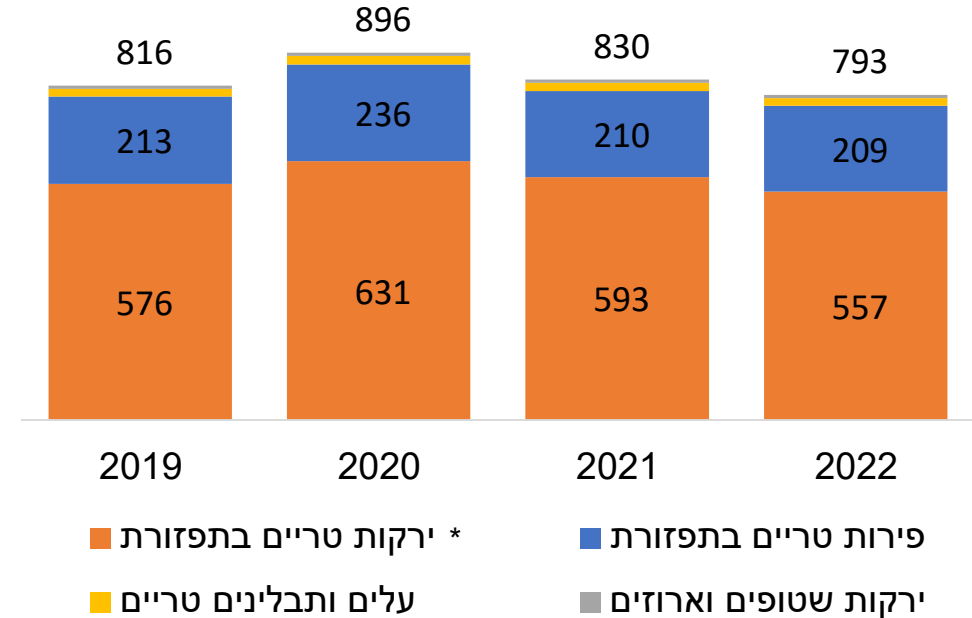
בשנת 2022 חלה ירידה של 4.5% במכר הכמותי ועליה של 0.7% במכר הכספי, בהשוואה לשנת 2021

78

ערך במיליוני ש"ח



כמויות באלפי טון



השינויים בשנת 2022 לעומת 2021:

- בירקות המכר הכספי עלה ב 2.4% לעומת ירידה של 6.0% במכר הכמותי, מה שמצביע על עליית מחירים.
- בפירות המכר הכספי ירד 3.3% לעומת יציבות במכר הכמותי, מה שמצביע על ירידת מחירים.

מקור: סטורנקסט, עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

* ירקות טריים כולל מיקשה (אבטיחים, מלונים וכדומה).

מכר כמותי, אינו כולל את התוצרת הטריה הנמכרת כיחידה בודדת.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



כמויות תוצרת, בהתפלגות על פני חודשים

כמויות הפירות והירקות מושפעות מעונתיות

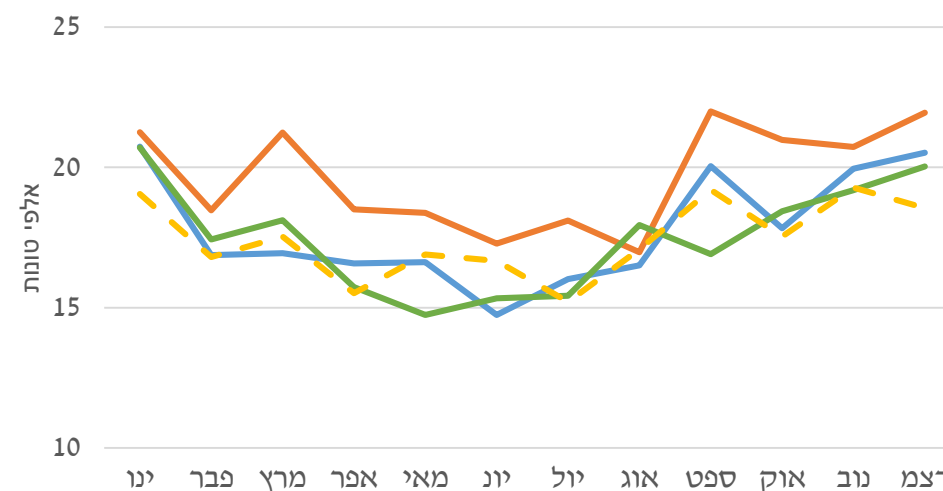
79

ירקות טריים בתפזורת *



— ירקות טריים בתפזורת - 2019
— ירקות טריים בתפזורת - 2020
— ירקות טריים בתפזורת - 2021
- - ירקות טריים בתפזורת - 2022

פירות טריים בתפזורת



— פירות טריים בתפזורת - 2019
— פירות טריים בתפזורת - 2020
— פירות טריים בתפזורת - 2021
- - פירות טריים בתפזורת - 2022

- ☐ המגמות שנרשמו במהלך שנת 2022, דומות למגמות שהיו במהלך השנים 2019 ו-2021. שנת 2020 ייחודית בשל התפרצות הקורונה בשנה זו. ניתן להבחין כי החל מחודש מרץ 2020 (תקופת הסגר הראשון) נצרכו כמויות גבוהות יותר של ירקות ופירות טריים, בהשוואה לכמויות שנצרכו בשנים אחרות.
- ☐ סך ירידה של 6.0% בכמות הירקות הטריים וסך ירידה של 0.3% בכמות הפירות הטריים, בשנת 2022 לעומת 2021.

מקור: סטורנקסט ; עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

* ירקות טריים כולל מיקשה (אבטיחים, מלונים וכדומה).

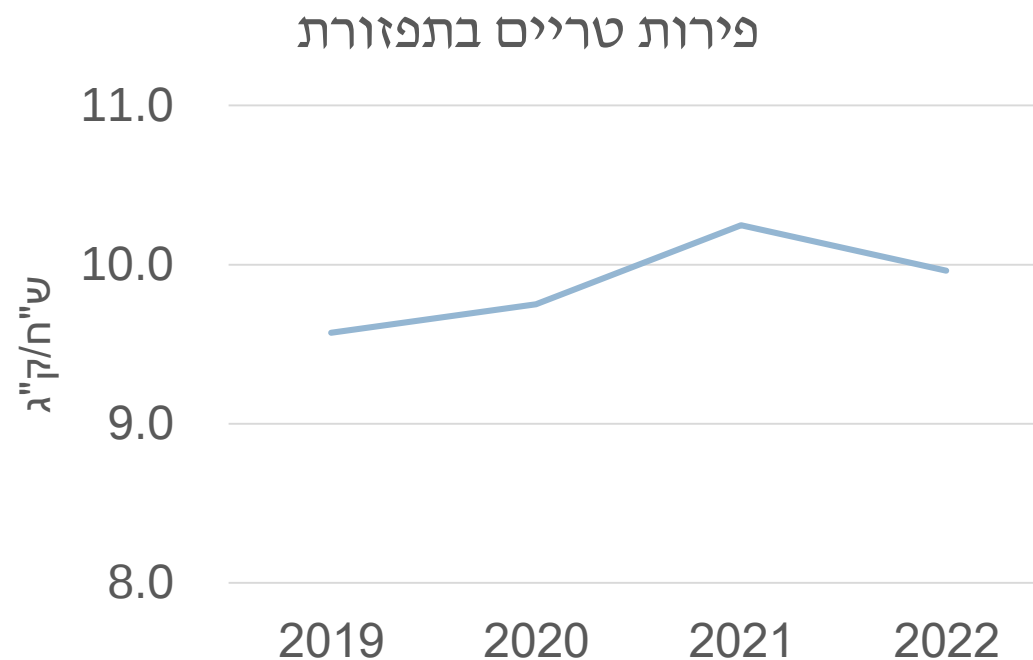
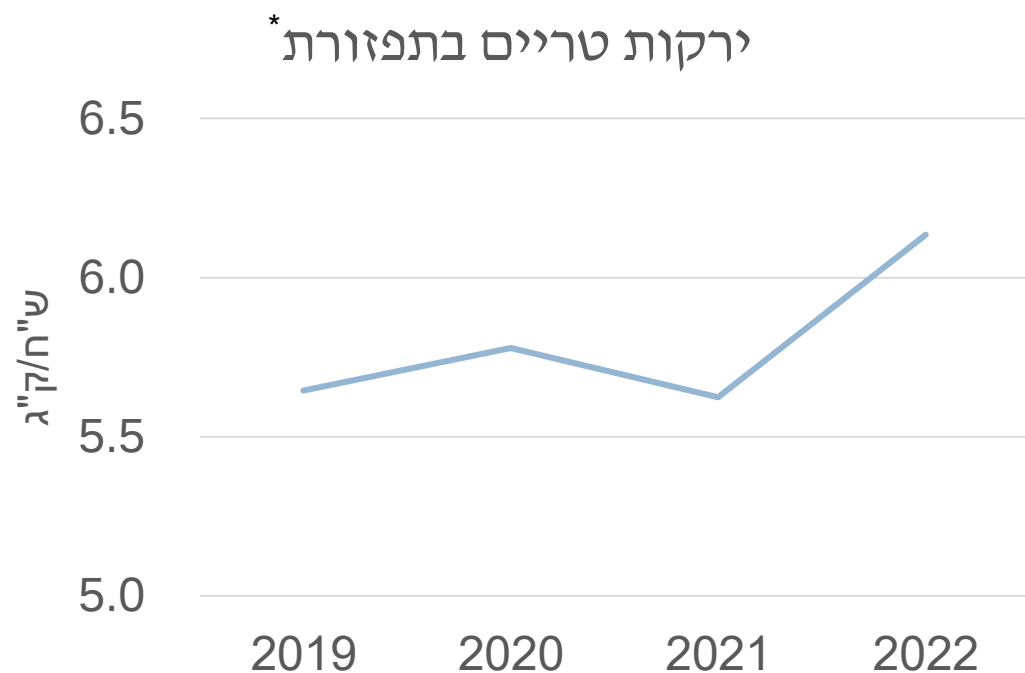
הערה: מכר כמויות, אינו כולל את התוצרת הטריה הנמכרת כיחידה בודדת

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



מחירי תוצרת, בהתפלגות על פני שנים

80



עלייה ממוצעת של 9% במחירי הירקות הטריים וירידה ממוצעת של 3% במחירי הפירות הטריים, בשנת 2022 לעומת 2021.

מקור: סטורנקסט, עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

* ירקות טריים כולל מיקשה (אבטיחים, מלונים וכדומה).

הערה: יש לציין כי המחיר הינו ממוצע משוקלל אשר מושפע מתמהיל הסל הנרכש

המחיר הינו מחיר ממוצע משוקלל וחושב עבור התוצרת הנמכרת בק"ג בלבד

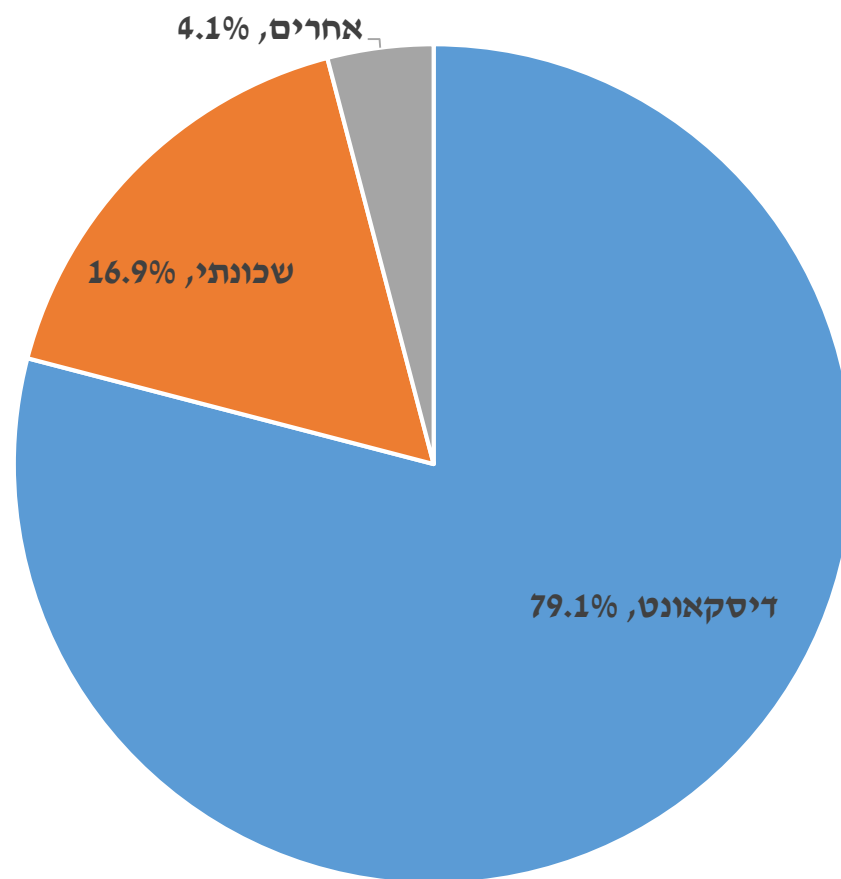
משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה





מכר כמותי של ירקות ופירות לפי פורמט חנות

82



□ מרבית המכר של הפירות והירקות הטריים, מתבצע ברשתות הדיסקאונט

* אחרים כולל מכולות/חנויות נוחות ושוק פרטי קטן
מקור: סטורנקסט ; עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

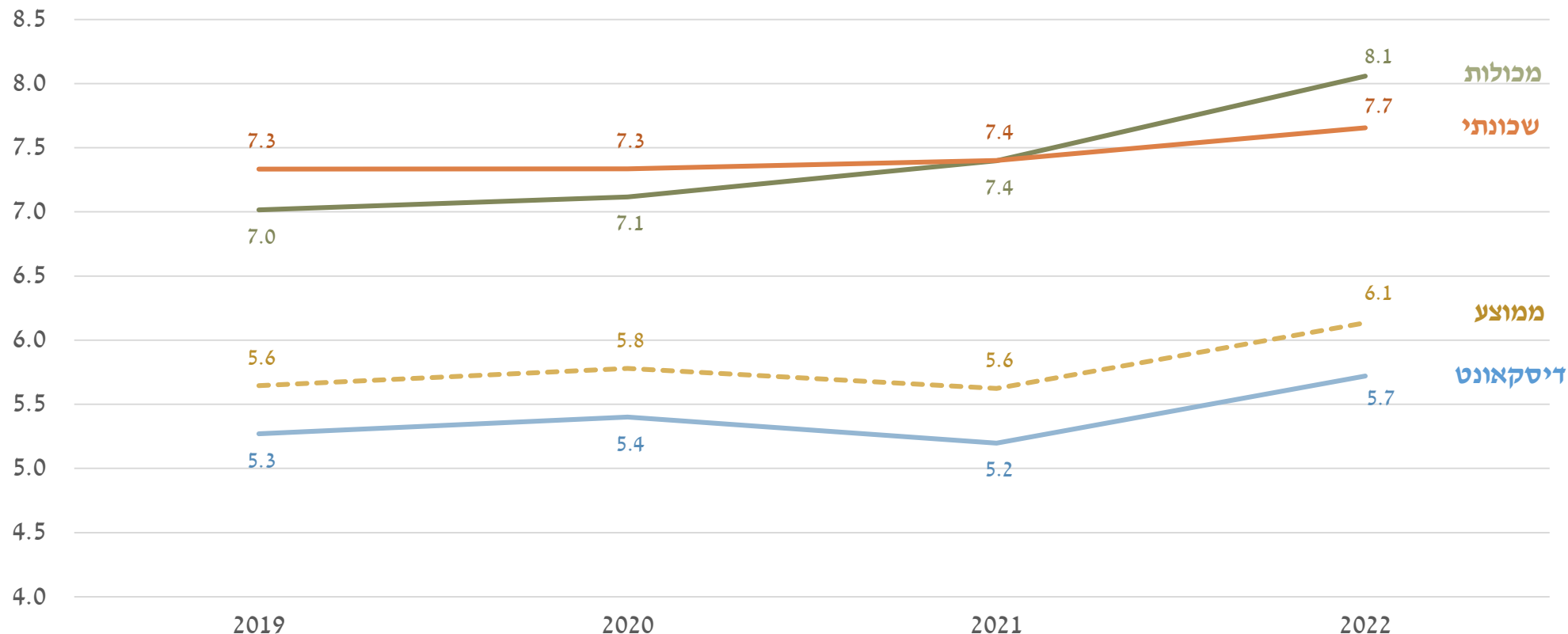
משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



ירקות טריים*, מחירים שנתיים ממוצעים* ברשתות השיווק

המחירים ברשתות הדיסקאונט נמוכים מהמחירים בשאר הפורמטים

83



חזרה לשקף
המקור



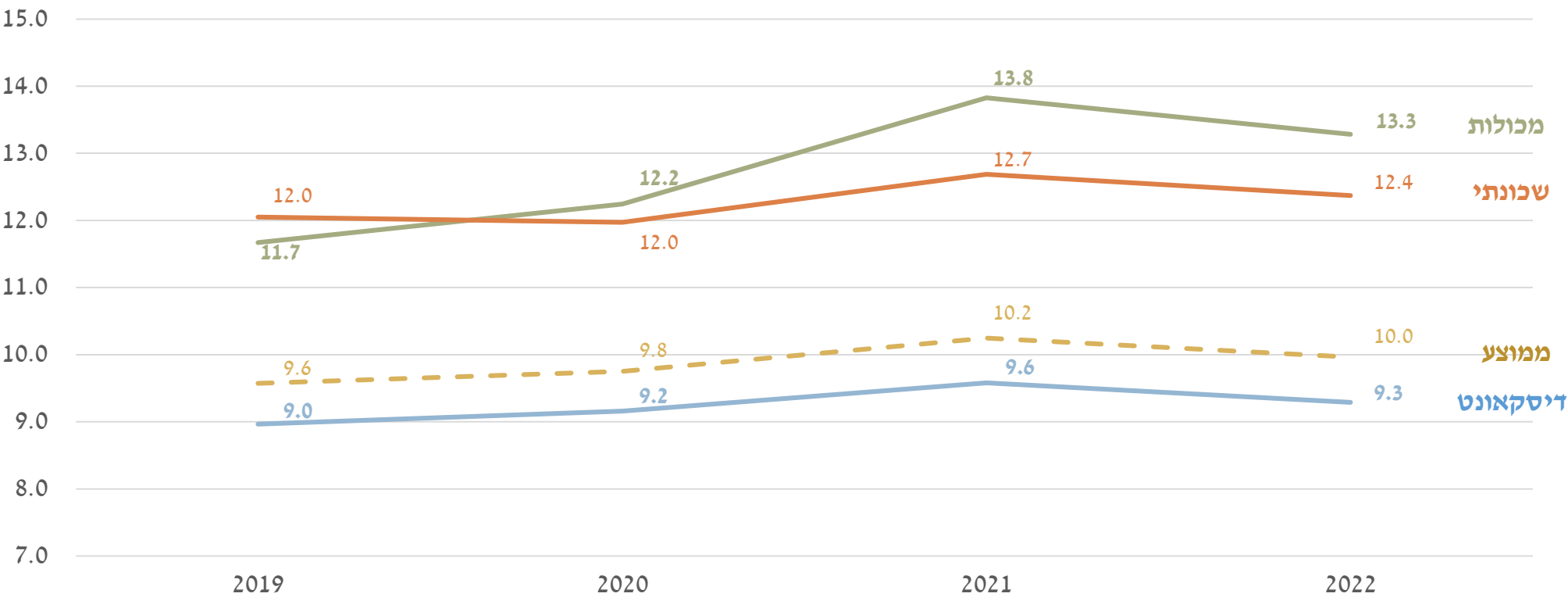
הערה: יש לציין כי המחיר הינו ממוצע משוקלל אשר מושפע מתמהיל הסל הנרכש או הפורמט הנפוץ באזור (דיסקאונט, שכונתי וכו').
* ירקות טריים כולל מיקשה (אבטיחים, מלונים וכדומה).

המחיר הינו מחיר ממוצע משוקלל וחושב עבור התוצרת הנמכרת בק"ג בלבד
מקור: סטורנקסט ; עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

פירות טריים, מחירים שנתיים ממוצעים* ברשתות השיווק - 2019-22

המחירים ברשתות הדיסקאונט נמוכים מהמחירים בשאר הפורמטים



חזרה לשקף
המקור

הערה: יש לציין כי המחיר הינו ממוצע משוקלל אשר מושפע מתמהיל הסל הנרכש או הפורמט הנפוץ באזור (דיסקאונט, שכונתי וכו').
*המחיר הינו מחיר ממוצע משוקלל וחושב עבור התוצרת הנמכרת בק"ג בלבד
מקור: סטורנקסט ; עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

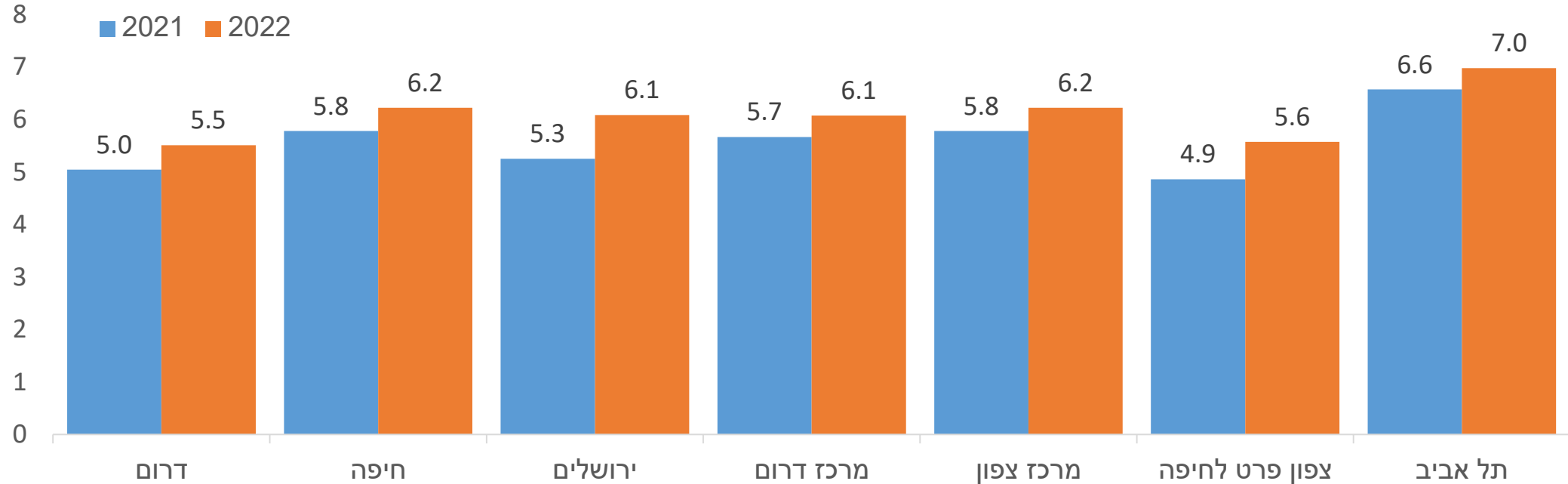


לפירוט האזורים ראה נספח ב': מכירות פירות וירקות טריים לפי אזורים



מחירי ירקות* - ממוצע לק"ג, לפי אזור בארץ בהתאם לסל הקנייה לכל אזור

86



□ בכל אזורי הארץ נרשמו עליות במחירי הירקות הטריים בשנת 2022 לעומת 2021, כאשר באזור ירושלים נרשמה העלייה הגבוהה ביותר, עלייה של כ- 16%.

□ באזור הצפון פרט לחיפה נרשמה עליה בשיעור של 15%, בדרום 9%, בחיפה ומרכז צפון 8%, במרכז דרום 7% ובתל אביב נרשמה עליה של כ-6% בשנת 2022 לעומת שנת 2021.

□ בהשוואה לשנת 2021, בשנת 2022 חלה עלייה של כ-9% במחיר הממוצע.

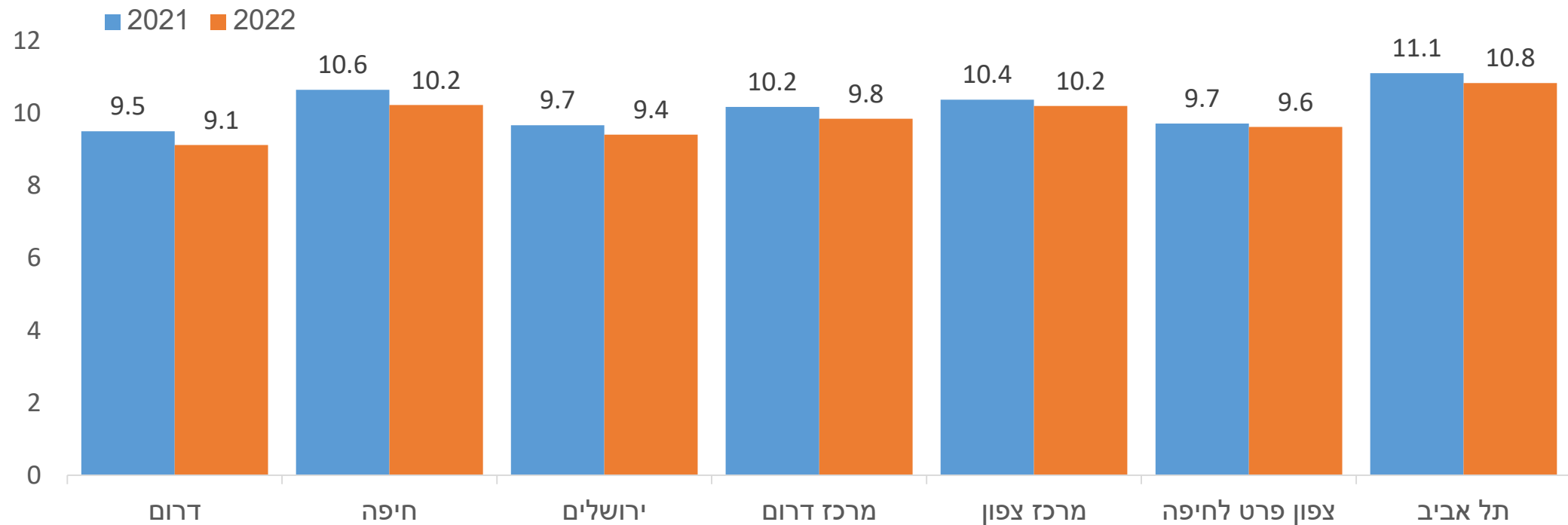
הערה: יש לציין כי המחיר הינו ממוצע משוקלל אשר מושפע מתמהיל הסל הנרכש או הפורמט הנפוץ באזור (דיסקאונט, שכונתי וכו') וחושב עבור התוצרת הנמכרת בק"ג בלבד.
* ירקות טריים כולל מיקשה (אבטיחים, מלונים וכדומה).
מקור: סטורנקסט ; עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



מחירי פירות - ממוצע לק"ג, לפי אזור בארץ בהתאם לסל הקנייה לכל אזור

87



□ בכל אזורי הארץ נרשמו ירידות במחירי הפירות הטריים בשנת 2022 לעומת 2021, כאשר באזור חיפה ובאזור הדרום נרשמה הירידה הגבוהה ביותר, ירידה של כ- 4%.

□ באזור ירושלים ומרכז דרום נרשמה ירידה של 3%, באזור מרכז צפון ותל אביב 2%, ובאזור הצפון פרט לחיפה נרשמה ירידה של 1% בשנת 2022 לעומת שנת 2021.

□ בהשוואה לשנת 2021, בשנת 2022 חלה ירידה של כ- 3% במחיר הממוצע.

הערה: יש לציין כי המחיר הינו ממוצע משוקלל אשר מושפע מתמהיל הסל הנרכש או הפורמט הנפוץ באזור (דיסקאונט, שכונתי וכו') וחושב עבור התוצרת הנמכרת בק"ג בלבד.
מקור: סטורנקסט; עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



סיכום - ירקות ופירות ברשתות השיווק

88

- כמחצית מהוצאת משקי הבית לפירות וירקות טריים מתבצעת ברשתות השיווק. בשנים האחרונות נתח השוק של רשתות השיווק יציב יחסית סביב ה-50%. נמשכת הירידה במכר בשווקים הפתוחים, לעומת עלייה בשנת 2020 במכר בירקניות ובנקודות מכירה "אחרות" (כולל חנויות מיוחדות, שיווק ישיר במשק).
- בשנת 2022 נרשמה ירידה במכר הכמותי של ירקות ויציבות במכר הכמותי של פירות. העלייה המקבילה במכר הכספי של ירקות מצביעה על עליה במחירי הירקות. לעומת זאת ירידה במכר הכספי של פירות על ירידה במחירי הפירות.
- בשנת 2022, המחיר הממוצע של ירקות טריים עלה ב-9%, מנגד מחירם הממוצע של הפירות הטריים ירד ב-3%.
- מרבית המכר של הפירות והירקות הטריים, מתבצע ברשתות הדיסקאונט. מחירי הפירות והירקות ברשתות הדיסקאונט נמוכים יותר בהשוואה לפורמטים אחרים.
- בממוצע, מחירי הירקות והפירות גבוהים באזור המרכז מאשר בפריפריה (נובע בין היתר גם מתמהיל סל הקנייה של הצרכנים).



נספח א': הסבר מפורט על נתוני סטורנקסט

89

- פרק זה הציג את ניתוח נתוני המכר של ירקות ופירות טריים שמקורם במערכת "סטורנקסט".
- "סטורנקסט" הינה חברת מידע הסוקרת את שוק מוצרי הצריכה במקטע הקמעונאי.
- נתוני המכר של סטורנקסט מתבססים על נתוני קופות רושמות של מרבית רשתות השיווק בישראל. על בסיס הנתונים שנאספים, סטורנקסט מייצרת אומדני מכר ברמת דיוק גבוהה לכלל המכירה של פירות וירקות טריים ברשתות השיווק. הנתונים כוללים בנוסף גם מכר של חנויות נוחות, מינימרקטים ומכולות, לגבי פירות וירקות טריים מדובר על כמויות קטנות יחסית בפורמטים אלו.
- השווקים שאינם מכוסים על ידי סטורנקסט : מגזר ערבי (כיסוי חלקי), רשתות פארם, קיוסקים, שווקים פתוחים, חנויות מתמחות (ירקניות, קצביות וכדומה) ושוק מוסדי (מסעדות, בתי מלון וכו').
- לפי נתוני סקר הוצאות משקי הבית של הלמ"ס, רשתות השיווק מהוות כ- 50% מהוצאות משקי הבית לפירות וירקות טריים

[חזרה לשקף](#)
[המקור](#)



נספח ב': מכירות פירות וירקות טריים לפי אזורים - פירוט האזורים

90



צפון פרט לחיפה	חיפה	מרכז צפון	ת"א	מרכז דרום	ירושלים	דרום
צפת	חיפה	אבן יהודה	הרצליה	באריעקב	ירושלים	אשדוד
ק. שמונה	ט. הכרמל	נפר יונה	רמת השחן	לוד	בית שמש	אשקלון
חצר הגלילית	נשר	נתניה	תל אביב יפו	מודיעין		קרית גת
טבריה	קרית	קדימה	בני ברק	מכבים		קרית מלאכי
בית שאן	טבעון	גבעת שמואל	גבעתיים	תמזה		שדחת
יוקנעם	רנסיים	גני תקווה	קרית אום	גדרה		באר שבע
מגדל העמק	אור עקיבא	הוד השרון	רמת גן	יבנה		דימונה
עפולה	זכרון יעקוב	יהוד	אור יהודה	גן יבנה		ערד
נצרת	חדרה	כונב יאיר	בתי ים	מזכרת בתיה		יחם
כרמיאל	פרדס חנה	כבר סבא	חולון	נס ציונה		אופקים
מעלות	כרמור	פתח תיקווה	אזור	רחובות		נתיבות
נהריה	עין	ראש העין		ראשלי"צ		תל שבע
עכו		רעננה				עומר
שפרעם						אילת
אילון						
קצרין						

מקור: סטורנקסט ; עיבוד: משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

חזרה לשקף
המקור



משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

7. יצוא תוצרת חקלאית טרייה

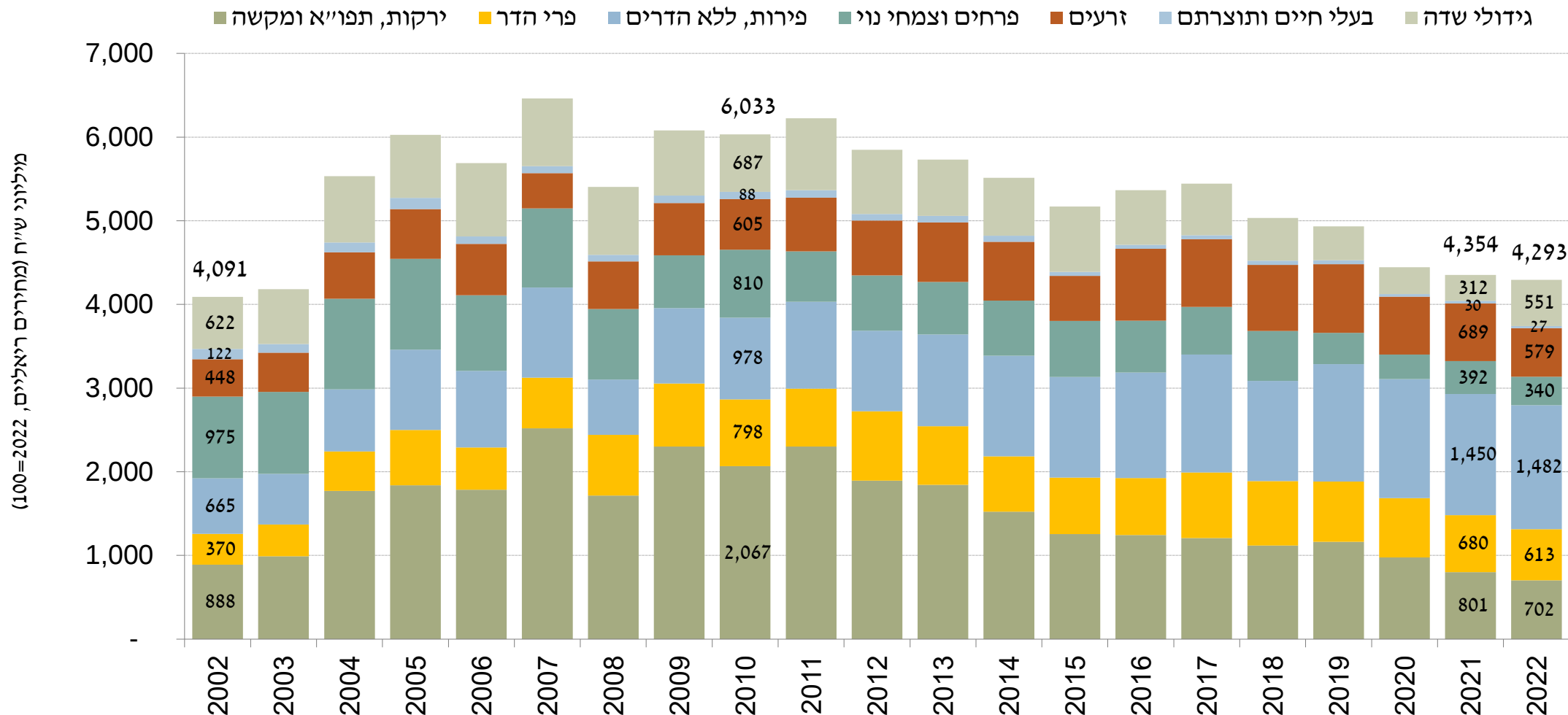
91



התפתחות ערך היצוא לפי ענפים

מגמת ירידה ריאלית בערך היצוא החל מ - 2012

92

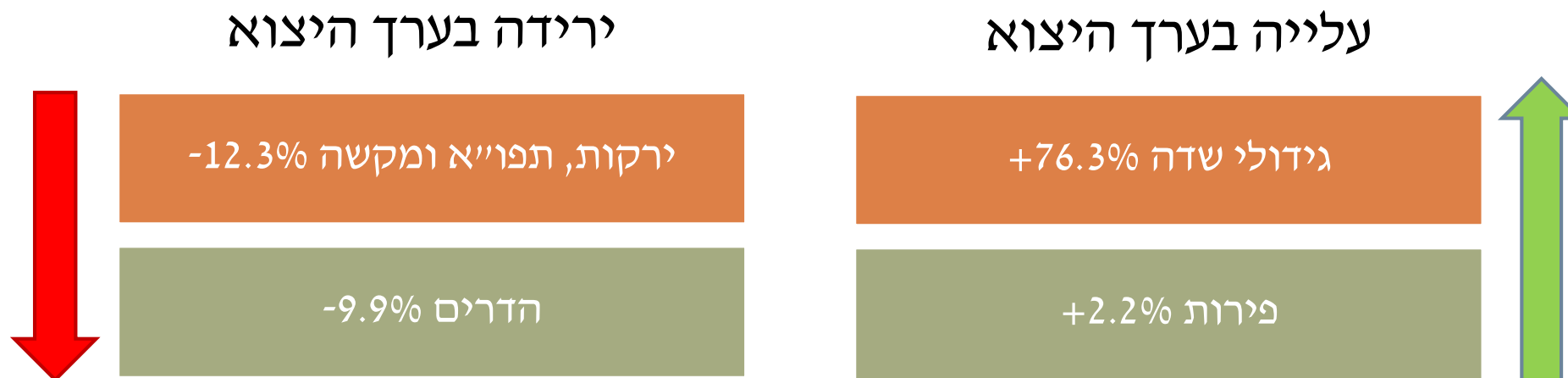


מקור הנתונים : למ"ס ; עיבוד : משרד החקלאות ופיתוח הכפר
משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



אחוז השינוי השנתי בערך היצוא של גידולים צמחיים, לשנים 2021/22

93



- העלייה בערך היצוא של הפירות, נבעה מעליה בכמות היצוא של אבוקדו.
- העלייה בערך הייצוא של גידולי השדה נבעה מעליה בכמות הייצוא של כותנה וגידולי תבלין.
- את הירידה בערך הייצוא של הירקות, תפוזים ומקשה, ניתן להסביר על ידי ירידה בכמויות של כלל הירקות המיוצאים.
- הירידה בערך הייצוא של הדרים נבעה מירידה בכמויות ובמחירים של הקליפים.
- בסה"כ ערך הייצוא הכולל של פירות, הדרים, גידולי שדה, ירקות תפוזים ומקשה (לא כולל זרעים, פרחים, בע"ח ותוצרתם) עלה בכ-3.2%, בין השנים 2021 ל-2022.

מקור נתונים: למ"ס

בתת פרק זה מוצגים ערכי יצוא במונחי דולר פו"ב.
מקור נתונים: למ"ס - ירחון לסטטיסטיקה של סחר חוץ.

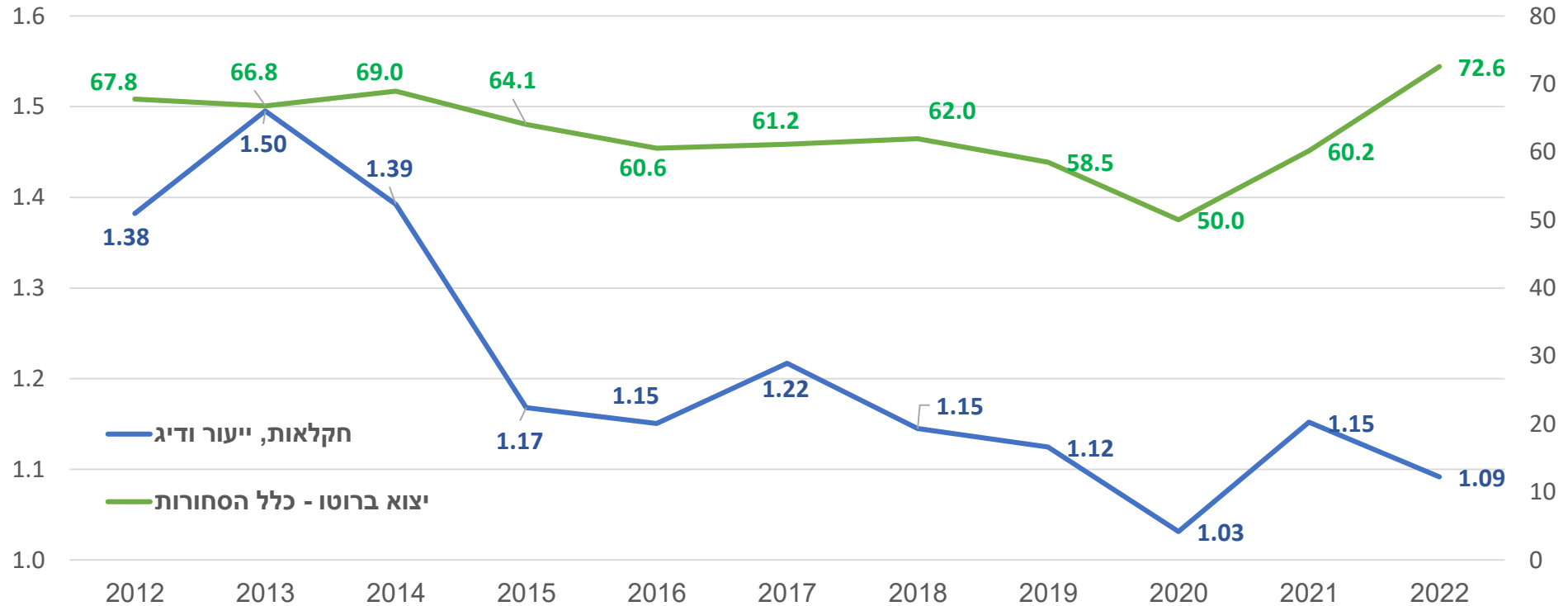
ערך היצוא בדולרים

ירידה בערך היצוא בשנת 2022 בדולרים בחקלאות

95

יצוא "כלל הסחורות" ו- "חקלאות, ייעור ודיג", במיליארדי \$, לשנים 2012-2022

מיליארד \$, יצוא חקלאות, ייעור ודיג



מיליארד \$, יצוא כלל הסחורות ברוטו

מקור הנתונים: למ"ס - ירחון לסטטיסטיקה של סחר חוץ; חלק ג' "יצוא, לפי ענף כלכלי-ענפי משנה"

בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021:

עליה של כ- 20.6% בערך היצוא של כלל הסחורות מישראל במונחי דולר פו"ב שוטפים.

ירידה של כ- 5.2% בערך היצוא בקטגוריית "חקלאות, ייעור ודיג" במונחי דולר פו"ב שוטפים.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

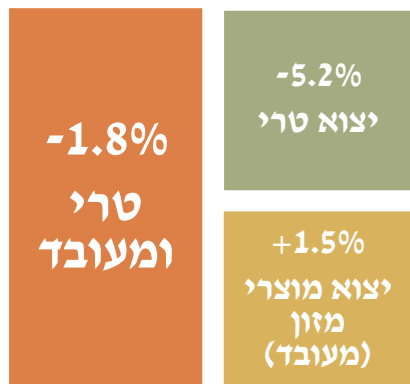


ערך יצוא כלל הסחורות ויצוא חקלאי במיליוני דולרים פו"ב

בשנת 2021 ו-2022, והשינוי השנתי באחוזים

96

סך יצוא חקלאי



ענף משנה	יצוא שנתי	
	2022	2021
יצוא ברוטו	72,565	60,158
חקלאות, ייעור ודיג	1,092	1,152
צמחים	1,054	1,116
גידולי שדה	57	83
ירקות, תפוחי אדמה ומקשה	225	270
פרחים	90	101
פירות*	229	186
הדרים	203	213
צמחי אחר (בעיקר זרעים וגידולי תבלין)	251	263
בעלי חיים (כולל דגים)	38	36
מוצרי מזון	1,261	1,243
סה"כ טרי ומעובד	2,353	2,395
נתח יצוא חקלאי טרי	1.5%	1.9%
נתח יצוא חקלאי טרי ומעובד	3.2%	4.0%

* ערך היצוא של פירות איננו כולל את ערך היצוא של תמרים (פרט מכס: 08041010, ב - 2021 עמד על 264.3 מיליון דולר וב- 2022 על 338.4 מיליון דולר)

מקור נתונים: למ"ס - ירחון לסטטיסטיקה של סחר חוץ; חלק ג' "יצוא, לפי ענף כלכלי-ענפי משנה"

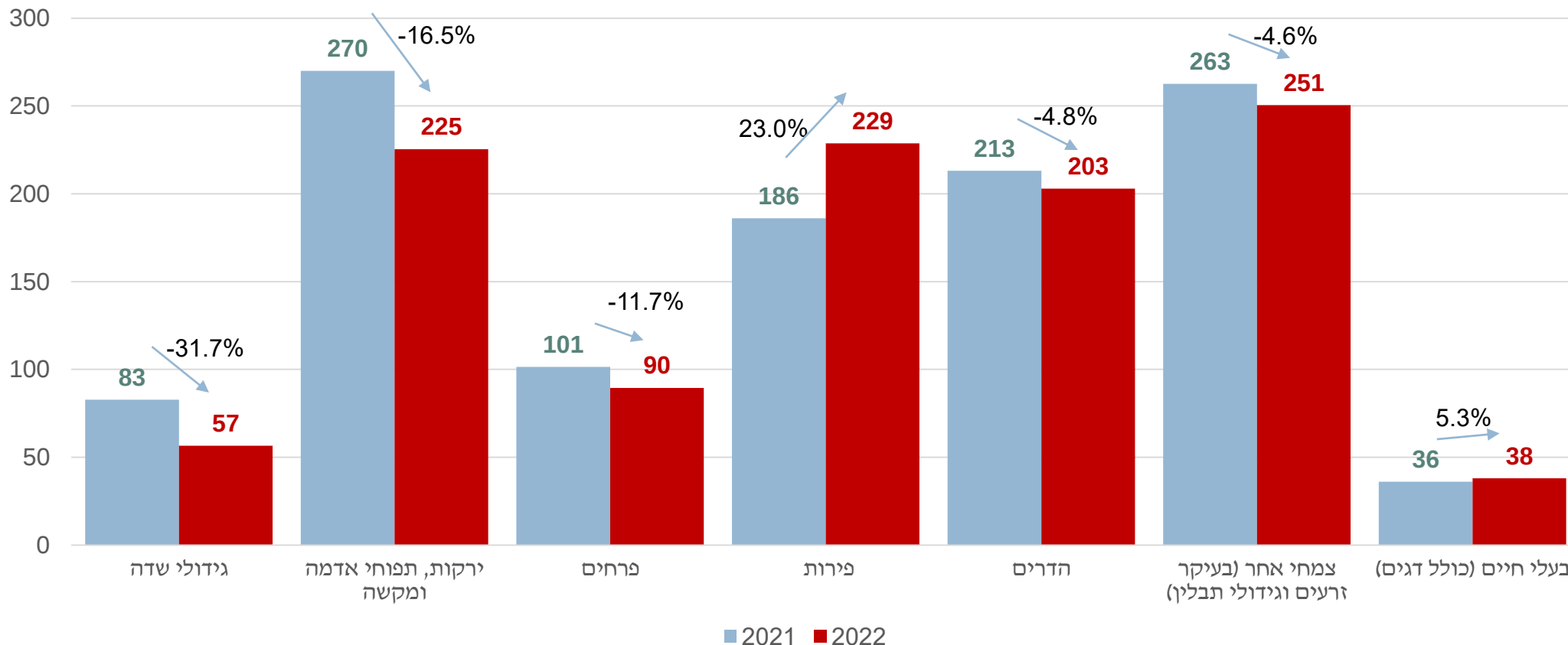
משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



היצוא החקלאי הטרי בשנת 2022 לעומת 2021 (בסיס מיליוני דולר פו"ב שוטף)

97

ייצוא במיליוני \$, בשנים 2021/2022



*ערך היצוא של פירות איננו כולל את ערך היצוא של תמרים (פרט מכס: 08041010, ב – 2021 עמד על 264.3 מיליון דולר ו ב- 2022 על 338.4 מיליון דולר).
האחוזים מעל החיצים מייצגים את אחוז השינוי שחל בין 2021 ל – 2022.

מקור נתונים: למ"ס - ירחון לסטטיסטיקה של סחר חוץ; חלק ג' "יצוא, לפי ענף כלכלי-ענפי משנה"

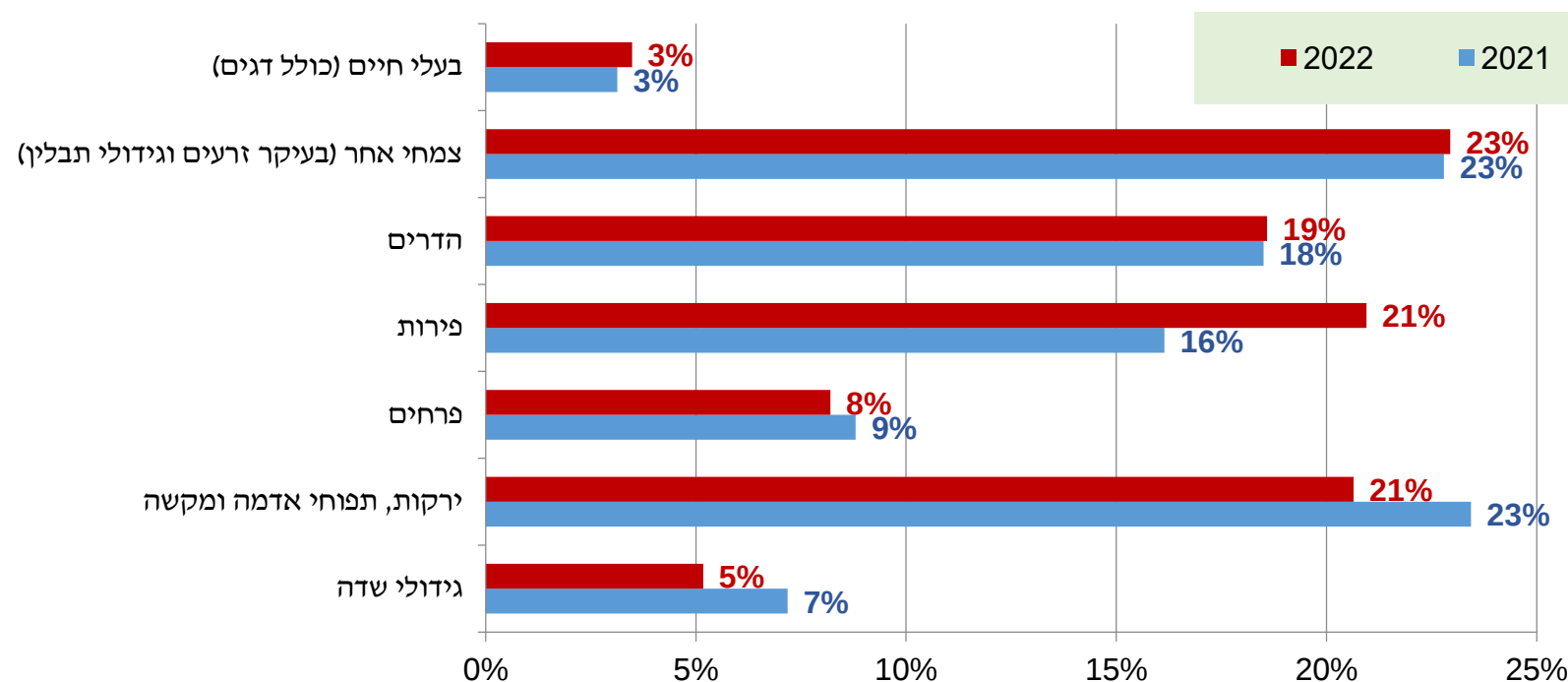
משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



התפלגות מבנה היצוא החקלאי בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021

(באחוזים על בסיס מיליוני דולר פו"ב שוטף)

98



*ערך היצוא של פירות איננו כולל את ערך היצוא של תמרים (פרט מכס: 08041010, ב – 2021 עמד על 264.3 מיליון דולר ו ב- 2022 על 338.4 מיליון דולר). מקור נתונים: למ"ס - ירחון לסטטיסטיקה של סחר חוץ; חלק ג' "יצוא, לפי ענף כלכלי-ענפי משנה"

בשנת 2022 לעומת 2021:

- ☐ עלייה בנתח היצוא של הדרים ופירות מתוך כלל יצוא התוצרת החקלאית הטרייה.
- ☐ ירידה בנתח היצוא של גידולי שדה, פרחים, וירקות, תפוחי אדמה ומקשה, מתוך כלל יצוא התוצרת החקלאית הטרייה.



תנאי הסחר ביצוא

99

שינוי 2021/22

-10.7%

תנאי
הסחר
ביצוא

+6.9%

מחירי
תשומות

-4.4%

שערי
חליפין

שער חליפין משוקלל:

0.75 אירו ו- 0.25

רובל

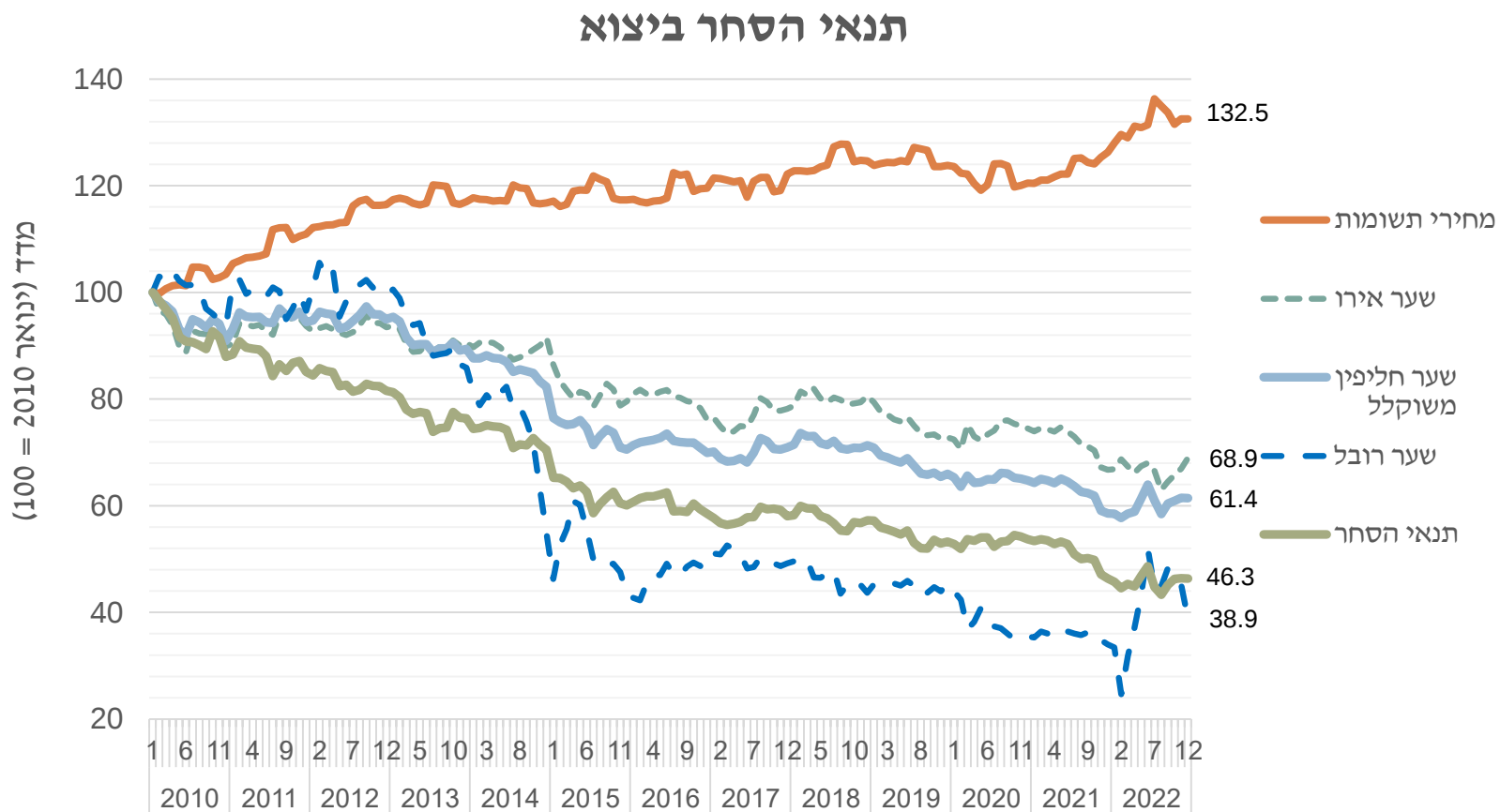
תנאי הסחר ביצוא:

היחס בין מדד שער

החליפין המשוקלל

למדד מחירי

התשומות



מקור הנתונים: למ"ס, בנק ישראל ואתר Investing
*מדד מחירי תשומות מתייחס לתשומות בגידולים הצמחיים בלבד.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



7.2 כמויות יצוא ימי של ירקות, פירות ופרי הדר

מקור הנתונים בתת פרק זה : השירותים להגנת הצומח, משרד החקלאות ופיתוח הכפר.
עיבוד : החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה.

כמויות ייצוא ימי

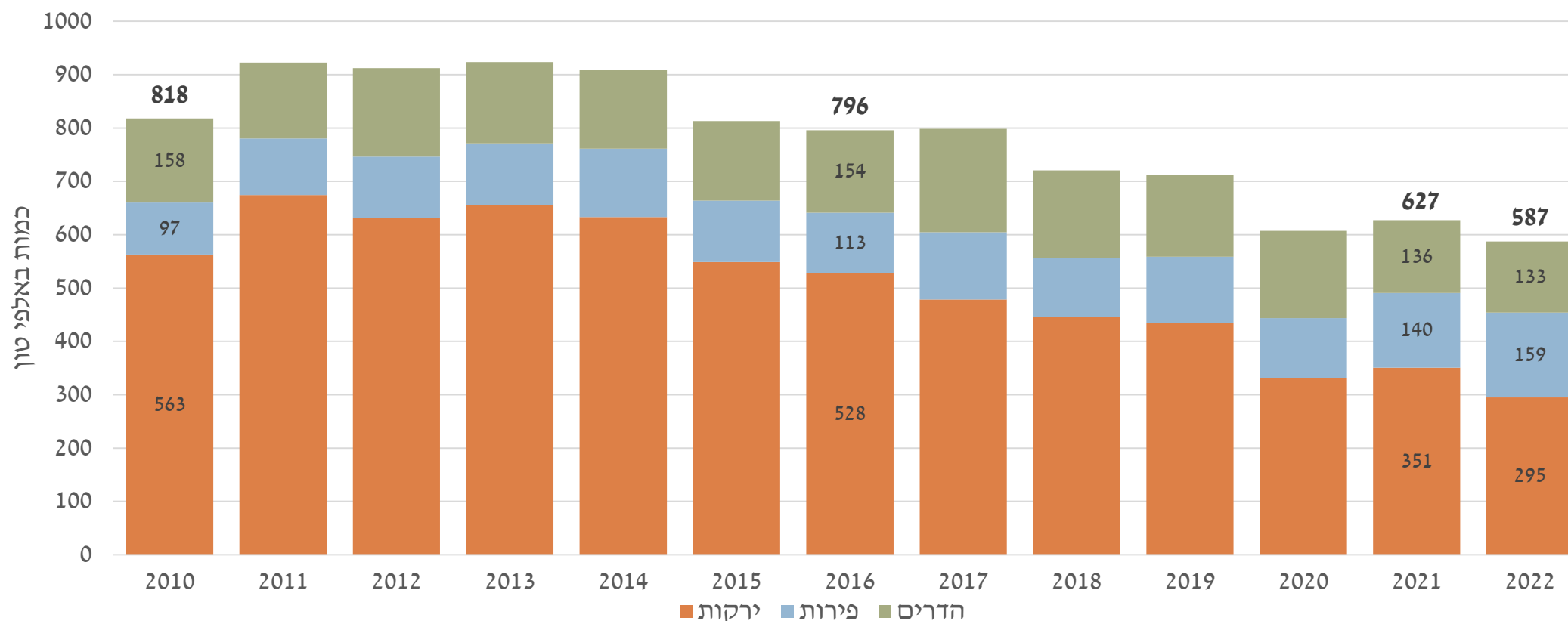
101

- רוב היצוא של התוצרת החקלאית הטרייה מישראל הינו יצוא ימי, בעיקר למדינות האיחוד האירופי ולרוסיה.
- סך היצוא הימי של ירקות ופירות (כולל הדריס) הסתכם בכ - 587 אלף טון ב - 2022.
- בנוסף, ייצאה ישראל כ - 4.3 אלף טון ירקות ופירות ביצוא אווירי. בירקות בעיקר יצוא פלפל (רובו מיוצא לארה"ב), ובפירות בעיקר מנגו, תמר ורימון.
- הנתונים בהמשך הפרק אינם כוללים את היצוא האווירי.
- כל הנתונים בפרק מבוססים על רישומי השירותים להגנת הצומח.



כמויות ייצוא ימי סך פירות וירקות

102



מקור הנתונים: השירותים להגנת הצומח, משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

❑ יצוא ירקות (כולל תפוזים ומקשה) במגמת ירידה בעשור האחרון.

❑ סה"כ ייצוא ימי של ירקות ופירות (כולל הדרים) ירד ב- 6% בשנת 2022 לעומת שנת 2021

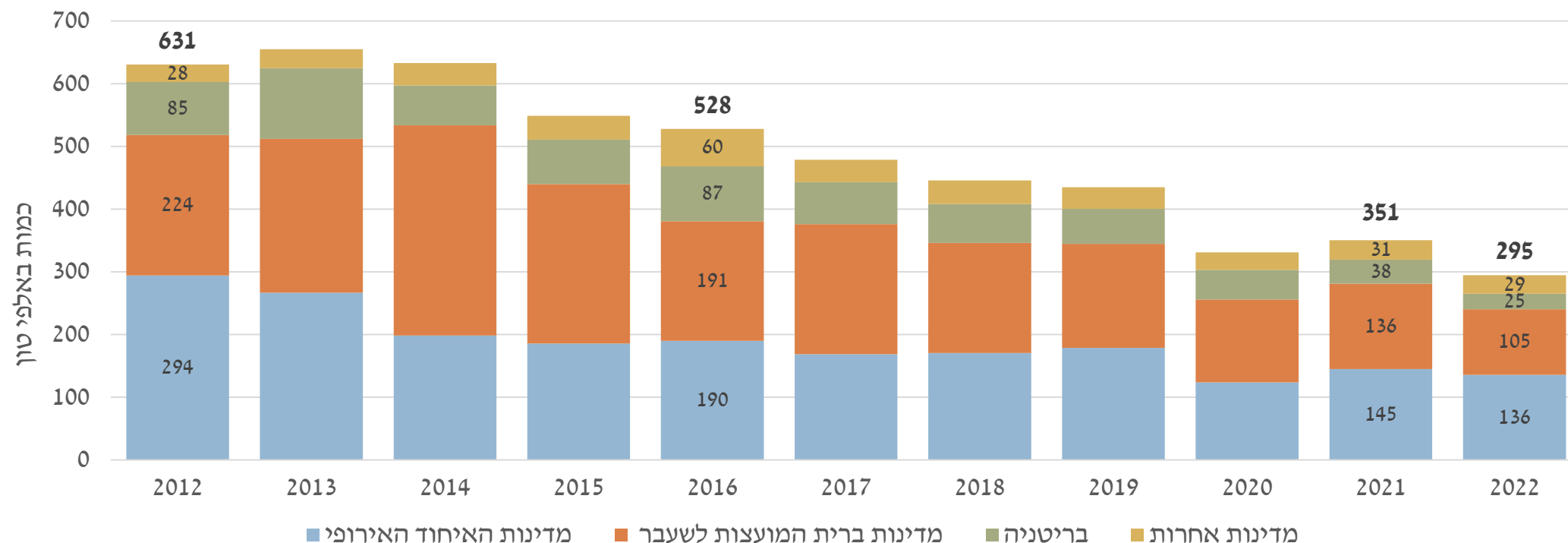
משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



יצוא ירקות (כולל תפוז"א ומקשה)

כמויות יצוא ירקות טריים לפי יעדים בחו"ל בשנים 2012-2022, באלפי טון

103



מקור הנתונים: השירותים להגנת הצומח, משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

בשנת 2022 חלה ירידה של כ- 16% בכמות היצוא של ירקות, בהשוואה לשנת 2021.

יעדי היצוא העיקריים של ירקות טריים בשנת 2022 היו מדינות האיחוד האירופי ומדינות ברית המועצות לשעבר (בעיקר רוסיה). אליהן יוצאו כ- 80% מסך הכמות המיוצאת.



יצוא ירקות

יצוא ירקות טריים לפי שווקים עיקריים בשנת 2022, באלפי טון

104

באלפי טונות	תפוז"א	גזר	פלפלים	ירקות עלים	צנונית/צנון	ירקות אחרים	סה"כ אזור גיאוגרפי
מדינות האיחוד האירופי	120	7	7	0	0.9	1	136
מדינות ברית המועצות לשעבר (בעיקר רוסיה)	7	48	25	9	13.9	2	105
בריטניה	20	2	2	0	0.9	0	25
מדינות אחרות	7	22	0	0	0.0	0	29
סה"כ ירקות	155	78	34	9	16	3	295

מקור הנתונים: השירותים להגנת הצומח, משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

- הירקות העיקריים שמיוצאים מישראל הם תפוז"א, גזרים ופלפלים.
- בשנת 2022 היוו תפוז"א 53% מכמות הירקות הטריים המיוצאת, גזרים 26% ופלפלים 12%.
- תפוז"א - רוב היצוא היה למדינות האיחוד האירופי ובריטניה.
- גזר - רוב היצוא היה לרוסיה וצפון אמריקה (בעיקר ארה"ב).
- פלפל - רוב היצוא היה לרוסיה.

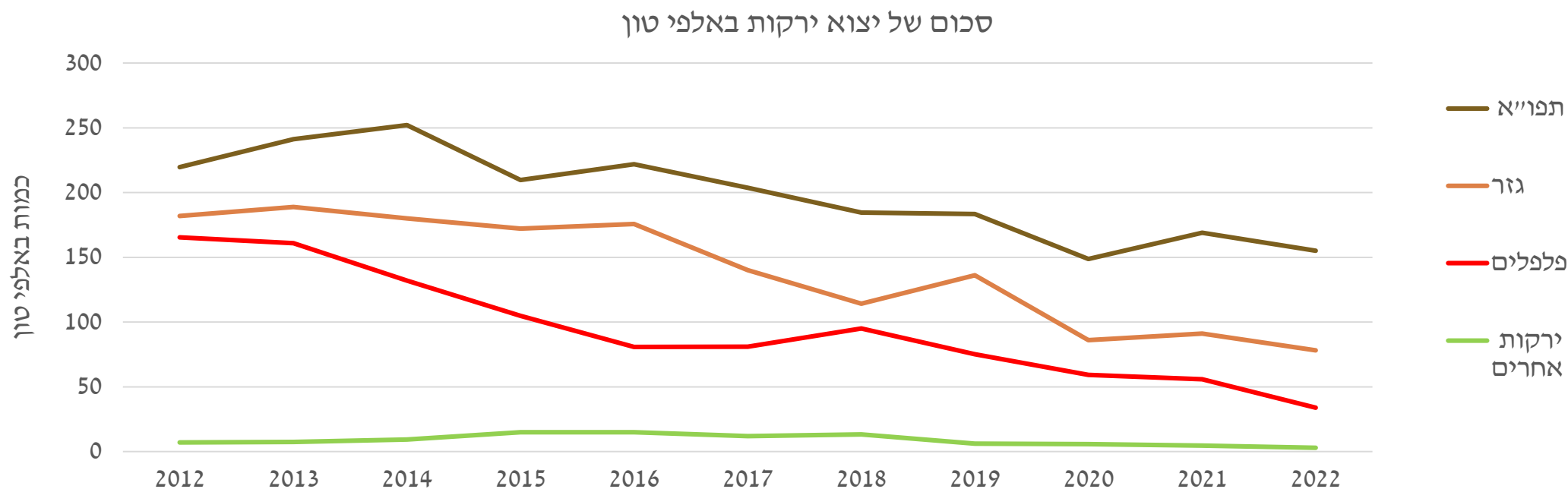
משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



יצוא ירקות

כמויות יצוא של ירקות טריים עיקריים בין השנים 2012-2022, באלפי טון

105



מקור הנתונים: השירותים להגנת הצומח, משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

תפוזים - ירידה של כ - 8% בכמות הייצוא בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021.

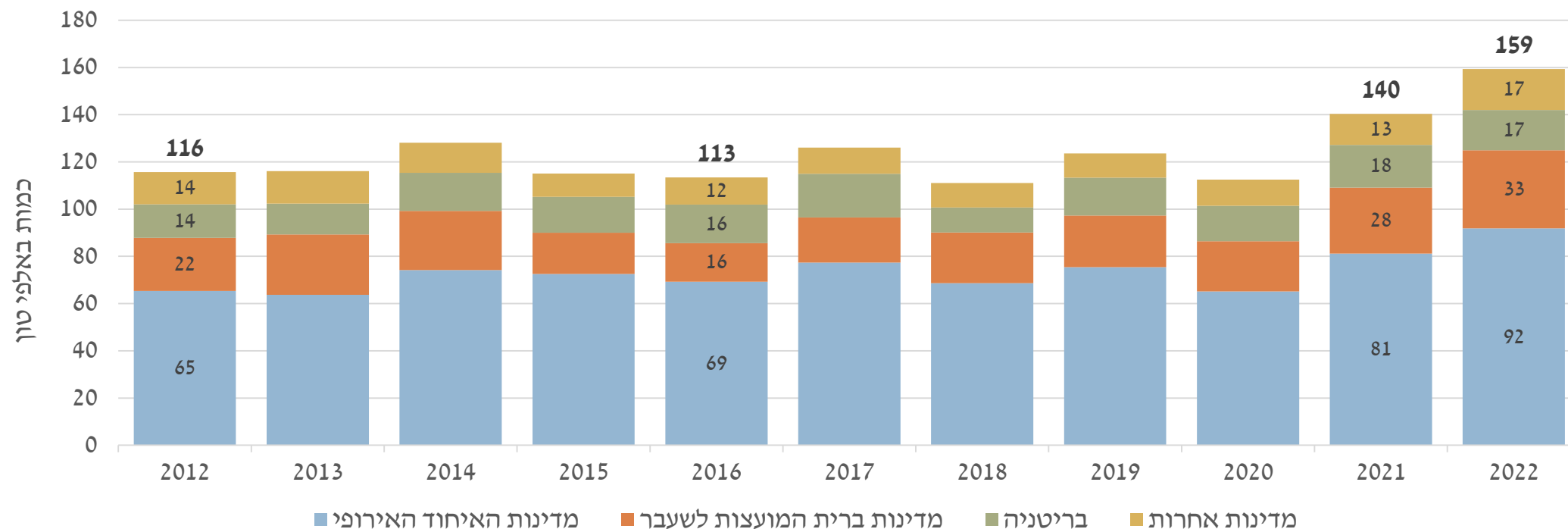
גזר - ירידה של כ - 14% בכמות הייצוא בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021.

פלפלים - ירידה של 39% בכמות הייצוא בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021.

יצוא פירות

כמויות יצוא פירות טריים לפי יעדים בחו"ל בשנים 2012-2022, באלפי טון

106



מקור הנתונים: השירותים להגנת הצומח, משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

משנת 2020 מגמת עליה ביצוא פירות. עליה של כ - 14% בכמות יצוא הפירות בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021.

יעד היצוא העיקרי של פירות טריים בשנת 2022, בדומה לשנים קודמות, הוא מדינות האיחוד האירופי.

התפלגות יצוא הפירות בשנת 2022: 58% לאיחוד האירופי, 21% למדינות ברית המועצות לשעבר בעיקר רוסיה, 11% לבריטניה ו - 11% לשאר המדינות.



יצוא פירות

יצוא פירות טריים לפי שווקים עיקריים בשנת 2022, באלפי טון

107

באלפי טונות	אבוקדו	תמרים	מנגו	רימון	אפרסמון	פירות אחרים	סה"כ אזור גיאוגרפי
מדינות האיחוד האירופי	57	20	11	3	0	0.2	92
מדינות ברית המועצות (לשעבר (בעיקר רוסיה)	25	4	2	1	2	0.0	33
בריטניה	12	3	2	0	0	0.0	17
מדינות אחרות	4	8	1	3	1	0.0	17
סה"כ פירות	97	36	15	7	3	0.2	159

הפירות העיקריים שמיוצאים מישראל הם אבוקדו, תמרים, מנגו ורימונים.

אבוקדו - היווה כ - 61% מסך כמות הפירות שיוצאה מישראל. מלבד האיחוד האירופי, כמות גדולה יוצאה למדינות בריה"מ לשעבר ולבריטניה.

תמרים - היוו כ - 22% מסך כמות הפירות שיוצאה מישראל. מרבית הכמות יוצאה למדינות האיחוד האירופי ולמדינות בריה"מ לשעבר.

מנגו - היווה כ - 10% מסך כמות הפירות שיוצאה מישראל.

רימון - היווה כ - 5% מסך כמות הפירות שיוצאה מישראל.

רוב היצוא היה למדינות האיחוד האירופי.

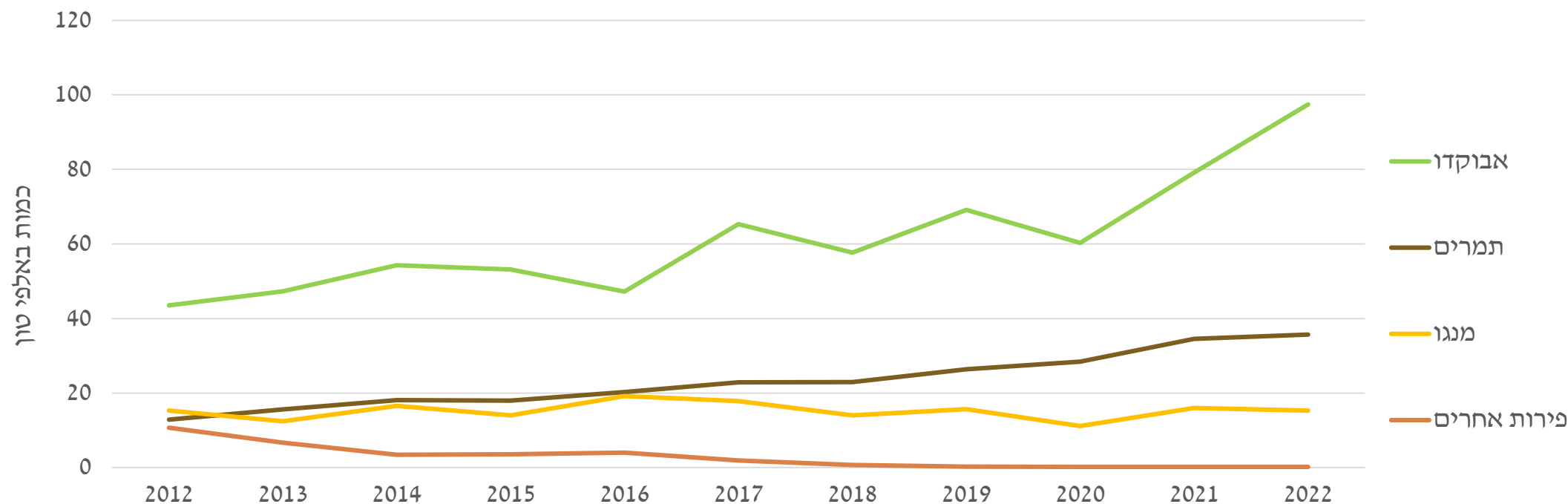
מקור הנתונים: השירותים להגנת הצומח, משרד החקלאות ופיתוח הכפר.
משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



יצוא פירות

כמויות יצוא של פירות טריים עיקריים בין השנים 2012-2022, באלפי טון

108



מקור הנתונים: השירותים להגנת הצומח, משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

מנגו- ירידה של כ- 5% בכמות הייצוא בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021.

אבוקדו ותמרים – בעשור האחרון, אנו עדים למגמת עלייה כללית ביצוא האבוקדו והתמרים. עלייה זו נגרמה בעקבות עליית הצריכה בשוקי היצוא והרחבת שטחי הגידול בישראל. כמות ייצוא התמרים כמעט ושילשה את עצמה בעשור האחרון, וכמות ייצוא האבוקדו עלתה ביותר מפי 2. רק בשנתיים האחרונות כמות ייצוא האבוקדו עלתה בשיעור של 62%.



יצוא פרי הדר

כמויות יצוא פירות הדר טריים לפי יעדים בחו"ל בשנים 2012-2022, באלפי טון

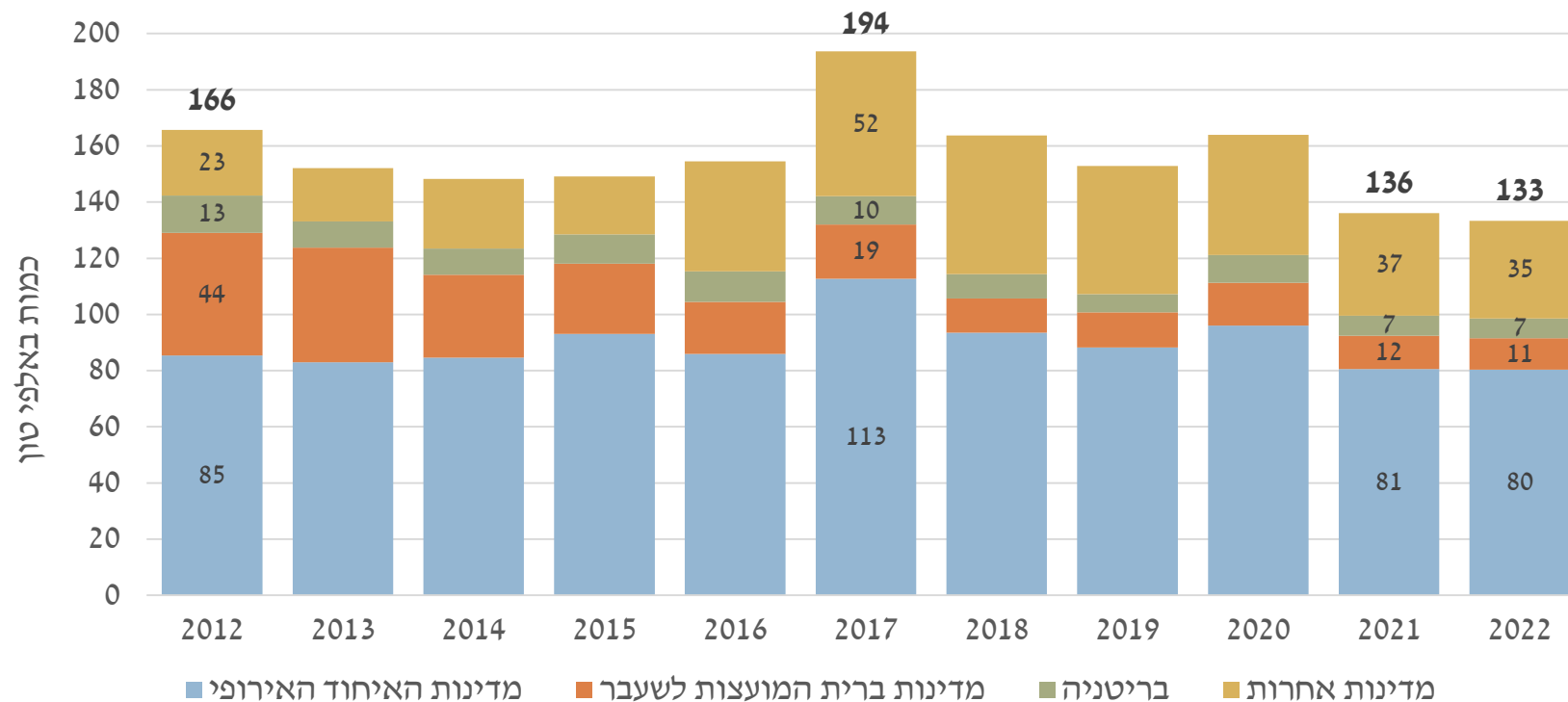
109

מקור נתוני היצוא של פרי הדר טרי הינו השירותים להגנת הצומח. נתוני היצוא של פרי הדר, בשונה מנתוני היצוא של ירקות ופירות, מוצגים לפי תיבות.

לכן, בתת פרק זה הומרו כל הנתונים מתיבות לטונות בהתבסס על משקל התיבות הממוצע של שלוש העונות האחרונות לכל זן

(ראה נספח: המרת משקל תיבה של זני פרי הדר לק"ג).

*נתוני היצוא בשנים 2010 עד 2015 אינם כוללים את היצוא ליפן.



מקור הנתונים: השירותים להגנת הצומח, משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

יצוא פרי הדר ירד ב -2% בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021.

יעד היצוא העיקרי של הדרים טריים הינו האיחוד האירופי.

התפלגות יצוא פרי הדר בשנת 2022: 60% לאיחוד האירופי, 8% למדינות ברית המועצות לשעבר בעיקר רוסיה, 5% לבריטניה ו - 26% לשאר מדינות כגון מדינות המזרח הרחוק וצפון אמריקה.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



יצוא פרי הדר

יצוא פרי הדר טריים לפי שווקים עיקריים בשנת 2022, באלפי טון

110

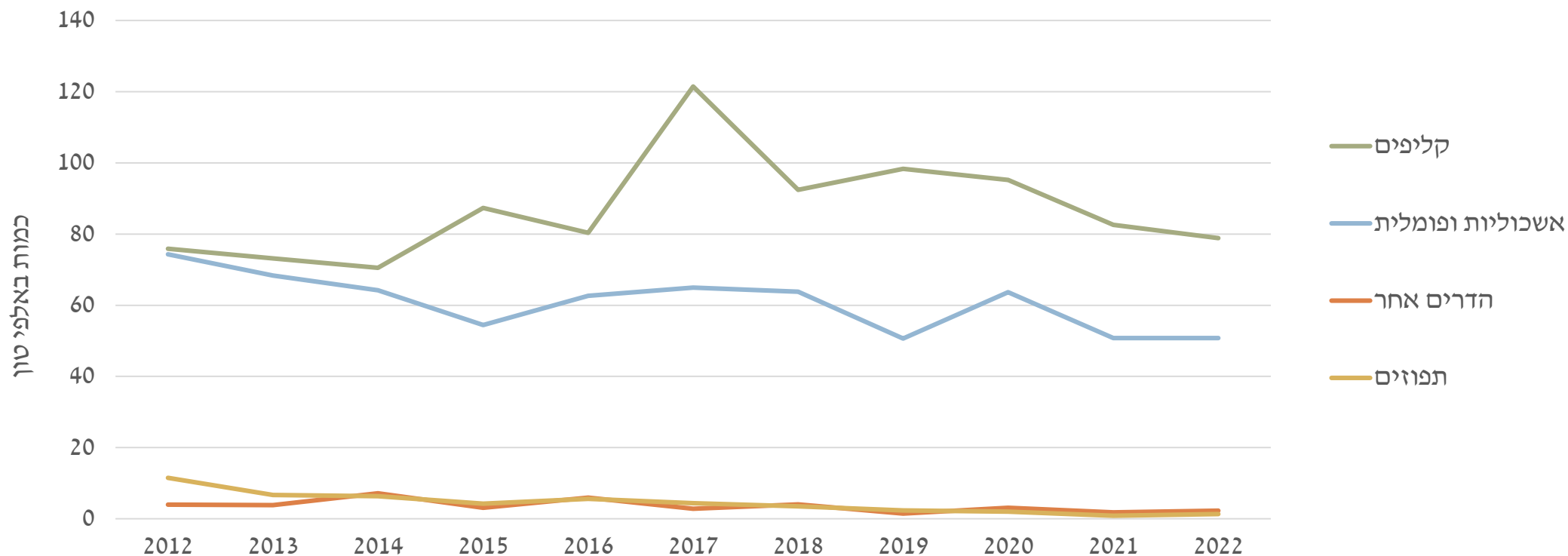
באלפי טונות	קליפים	אשכוליות ופומליות	תפוזים	הדרים אחר	סה"כ אזור גיאוגרפי
מדינות האיחוד האירופי	61	18	1	1	80
מדינות ברית המועצות לשעבר	3	7	0	1	11
בריטניה	2	5	0	0	7
מדינות אחרות	13	21	0	0	35
סה"כ הדרים	79	51	1	2	133

- ההדרים העיקריים שמיוצאים מישראל הם הקליפים והאשכוליות ופומליות.
- קליפים - היוו כ - 59% מסך כמות פרי הדר שיוצאה מישראל. רוב היצוא היה למדינות האיחוד האירופי.
- אשכוליות ופומליות - היוו כ - 38% מסך כמות פרי הדר שיוצאה מישראל.

יצוא פרי הדר

כמויות יצוא של פרי הדר עיקריים בין השנים 2012-2022, באלפי טון

111



מקור הנתונים: השירותים להגנת הצומח, משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

□ תפוזים, אשכוליות ופומלית - נרשמו עליות קלות בכמות הייצוא בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021.

□ קליפים - נרשמו ירידות קלות בכמות הייצוא בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021.



סיכום – יצוא תוצרת חקלאית טרייה 2022

112

- **ערך הייצוא החקלאי** (ללא מוצרי מזון מעובד) עמד על 4.3 מיליארד דולר בשנת 2022, לעומת 4.4 מיליארד דולר בשנת 2021, ירידה של כ - 1.4%.
- בשנת 2022, בהשוואה לשנת 2021, עלה ערך הייצוא של פירות ב- 2.2% וגידולי שדה ב- 76.3%, לעומת זאת ערך הייצוא של ירקות, תפוזים ומקשה ירד ב- 12.3% ושל הדסים ב- 9.9%.
- בשנת 2022 ירקות, פירות, גידולי שדה והדסים היו כ - 78% מערך הייצוא החקלאי.
- **הרעה מתמשכת של תנאי הסחר ביצוא** כתוצאה ממגמת ירידה בשערי החליפין לצד מגמת עלייה במחירי התשומות. הובילה לירידה של כ - 5.2% בערך היצוא בקטגוריית "חקלאות", ייעור ודיג" במונחי דולר פו"ב שוטפים, בעיקר בגלל ירידה ב- 5.2% בערך הייצוא החקלאי הטרי (לא כול תמרים).
- **הירקות העיקריים** ביצוא היו תפוזים, גזר ופלפלים שהיוו יחד 91% מסך כמות הירקות ליצוא.
- **הפירות העיקריים** שיוצאו היו אבוקדו, תמרים, ומנגו שהיוו 93% מסך כמות הפירות ליצוא.
- **ההדסים העיקריים** שיוצאו היו קליפים, אשכוליות ופומלית שהיוו 97% מסך כמות ההדסים ליצוא.
- **ירידה של 16%** בכמויות הייצוא של ירקות בשנת 2022 בהשוואה ל - 2021, כתוצאה מירידה בכמות הייצוא של כל הירקות. ירידה של 2% בכמויות הייצוא של פרי הדר בשנת 2022 בהשוואה ל - 2021 כתוצאה מירידה בכמות הייצוא של קליפים. עליה של 14% בכמויות הייצוא של פירות בשנת 2022 בהשוואה ל - 2021 בעיקר כתוצאה מעליה בכמות הייצוא של אבוקדו



נספח: המרת משקל תיבה של זני פרי הדר לק"ג

113

משקל בק"ג לתיבה		פרי הדר: זן
ממוצע 3 עונות אחרונות	2021/2022	
10.4	9.1	מירב
11.9	12.1	סוויטי
8.7	7.7	סנטינה
7.8	8.1	פומלו
7.4	7.2	פומלו אדום
2.3	2.6	קומקווט (תפוזון)
15.6	15.3	תפוז טבורי
15.0	15.1	תפוז שמוטי

משקל בק"ג לתיבה		פרי הדר: זן
ממוצע 3 עונות אחרונות	2021/2022	
10.5	10.2	אודם
9.3	9.4	אור
9.7	10.2	אורה
13.8	15.4	הדס (פרי הדר)
13.8		טופז
4.3	4.5	ליים
7.2	6.9	לימון
1.6		לימקווט
7.6	7.6	מורקוט
11.1	12.3	מיכל
15.0	14.8	מינאולה

חזרה לשקף
המקור



* משקל תיבה משוער

מקור הנתונים: השירותים להגנת הצומח, משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

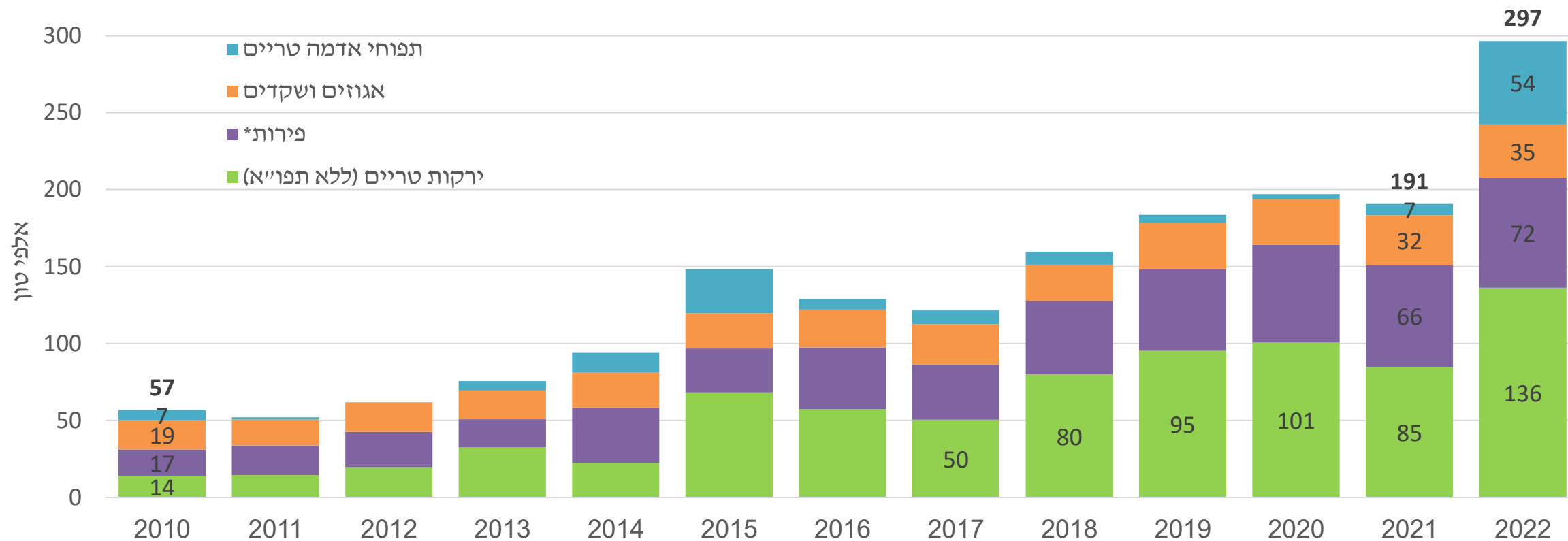
8. ייבוא ירקות ופירות טריים

מקור הנתונים בפרק זה : אגף סחר חוץ – משרד החקלאות ופיתוח הכפר.
עיבוד : החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה.

התפתחות ייבוא ירקות ופירות *

כמויות ייבוא ירקות ופירות טריים בשנים 2010-2022, באלפי טון

115



מקור הנתונים: אגף סחר חוץ – משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

שנים 2022 ו-2015, הינן שנות שמיטה, לאור זאת הוגבר יבוא הירקות בשנים אלו.

*בתרשים זה הכמויות של הפירות כוללות פירות טריים ויבשים, ללא אגוזים ושקדים המוצגים בנפרד

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



מתווה הפחתת המכסים ("הרפורמה בחקלאות")

116

בחודש מרץ בשנת 2022 נכנס לתוקפו עדכון "צו תעריף המכס והפטורים ומס קנייה על טובין (תיקון מס' 20 והוראת שעה מס' 14)- התשפ"ב 2022".

במסגרת צו זה, בחלק מהמוצרים ירד המכס ל-0 באופן מידי, וביתר המוצרים ימשיך לרדת במספר פעימות שנתיות, עד לשנת 2027, לשיעורים של בין 10% עד 50% ביחס לערכו טרום הרפורמה.

במקביל לשינוי במדיניות המכסים, היו אמורות להינתן תמיכות ישירות לחקלאים, אך תמיכות אלו טרם התקבלו אצל החקלאים.

רשימת המוצרים עליהם הופחת המכס ל-0 באופן מידי:

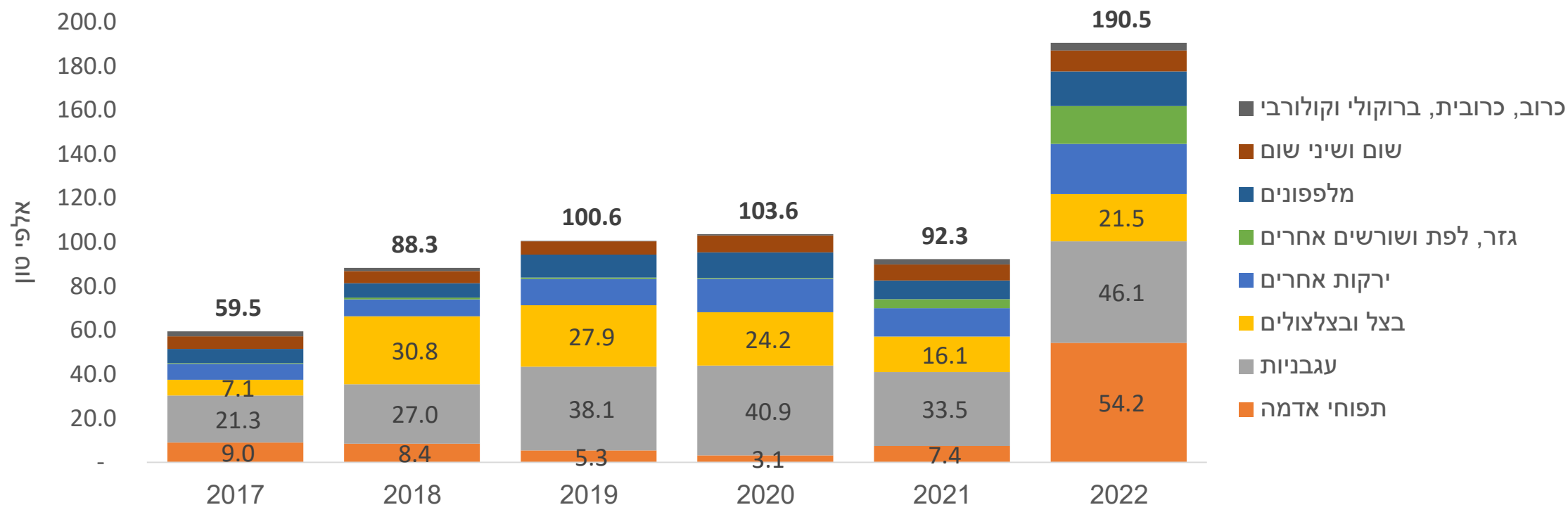
- ☐ ירקות - שיני שום, שום, אפונים, שעועית, פול, אספרגוס, כרפס, פטריות וכמהין
- ☐ פירות - תאנים, אננס, אבוקדו, גויאבה, פפאיה, חבושים, פטל, אוכמניות, דומדמניות, חמוציות, דוריאן, ליצי, שסק, מנגו, מנגוסטין, קומקוואט, ליים, שלפח
- ☐ דשנים וחומרי הדברה

- נכון למועד פרסום הדוח, הוחלט על עצירת הפחתת המכסים, והשאריתם בשיעורי המכס הנוכחיים (טיוטת הצו פורסמה להערות ציבור).

ייבוא ירקות טריים

כמויות ייבוא ירקות טריים בשנים 2017-2022, באלפי טון

117



מקור הנתונים: אגף סחר חוץ – משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

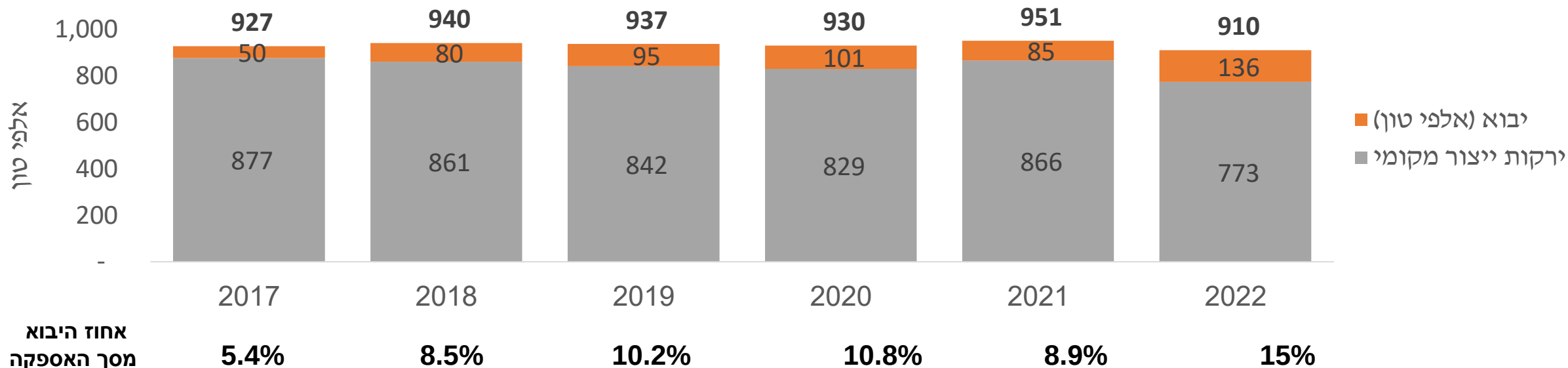
בשנת 2022, נצפתה עליה משמעותית בהיקפי היבוא של כלל הירקות.

שנה זו הייתה שנת שמיטה בה התרחש ייבוא מוגבר, כמו כן גם החלה הפחתת המכסים, שכללה ירידה בשיעורי המכס על התוצרת המיובאת.

ירקות טריים (ללא תפוז"א ומקשה) - נתחי הייבוא מסך

האספקה לשוק המקומי

118



כמות הירקות הטריים המיובאת מהווה בין 5%-15% מסך האספקה לשוק המקומי*. לאחר ירידה בנתח הייבוא בשנת 2021, בשנת 2022 חלה עלייה בנתח הייבוא (שנת 2022 הייתה שנת שמיטה).

מקור נתוני הייצור המקומי: למ"ס. מקור נתוני היבוא: אגף סחר חץ, משרד החקלאות. נתח הייבוא של ירקות הינו החלק של הירקות שמייבאים מתוך סה"כ האספקה לשוק המקומי

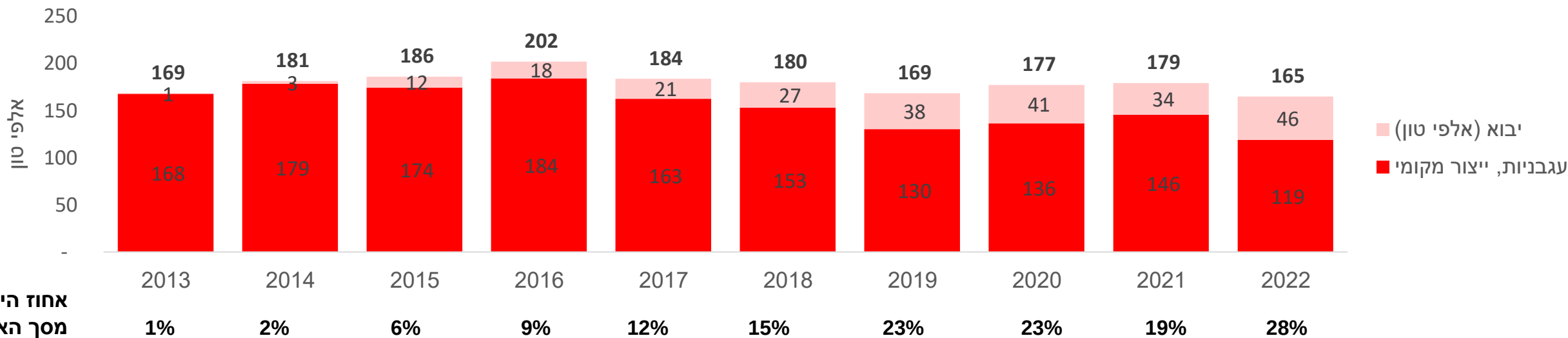
*סך האספקה לשוק המקומי=כמות הייצור המקומי של ירקות טריים המיועדת לשיווק מקומי (לא כולל תפוז"א ומיקשה) והכמות המיובאת.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



עגבניות רגילות - ייצור מקומי וייבוא 2011 - 2022

119



ייבוא העגבניות נמצא במגמת עלייה מתמשכת ומשמעותית בעיקר בשנים האחרונות, בשנת 2022 עלה הייבוא ב-38%, בהשוואה לשנת 2021.

באופן גורף, במהלך השנים 2016-2022 ישראל ייבאה עגבניות מטורקיה (למעלה מ-99% מהכמויות). ייבוא עגבניות מירדן כמעט והופסק החל מ-2016 בגלל וירוס שפוגע בעגבניות באזור של ירדן וישראל. רוב היבוא של עגבניות עד שנת 2015 היה מירדן.

בחודש מרץ 2022 נכנסה לתוקף הפעימה הראשונה של הרפורמה בחקלאות ושיעור המכס על עגבניות ירד ל-85%, ביחס למכס בשנת הבסיס (2022).

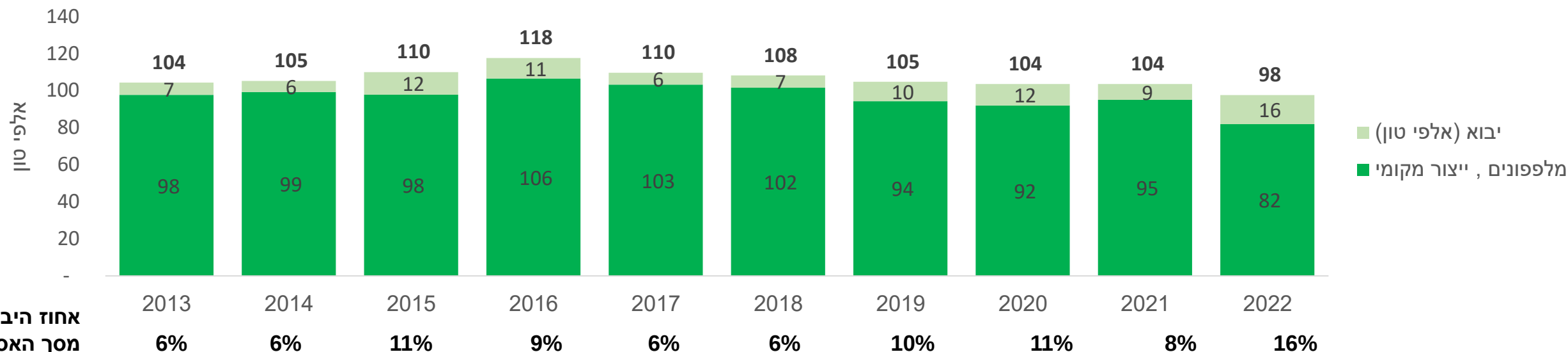
מתווה הורדת המכס	מכס בסיס (פברואר 2022)	מכס החל מה 16.3.22	מכס פעימה אחרונה, לפי המתווה נכנס לתוקף ב 01.01.2027
גובה המכס על עגבניות (יוני עד אוקטובר)	0.88 ₪ לק"ג	0.75 ₪ לק"ג	0.26 ₪ לק"ג
גובה המכס על עגבניות (נובמבר עד מאי)	1.19 ₪ לק"ג	1.02 ₪ לק"ג	0.36 ₪ לק"ג
שיעור מתוך מכס בסיס (2021)	100%	85%	30%

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



מלפפונים - ייצור מקומי וייבוא 2011 - 2022

120



עד שנת 2020, רוב כמויות הייבוא של מלפפונים הגיעו מירדן. החל משנת 2021 רוב המלפפונים הגיעו מטורקיה.

בשנת 2022 עלה ייבוא המלפפונים ב-84%, בהשוואה לשנת 2021.

בחודש מרץ 2022 נכנסה לתוקף הפעימה הראשונה של הרפורמה בחקלאות ושיעור המכס על מלפפונים ירד ל-85%, ביחס למכס בשנת הבסיס (2022).

מתווה הורדת המכס	מכס בסיס (פברואר 2022)	מכס החל מה 16.3.22	מכס פעימה אחרונה, לפי המתווה נכנס לתוקף ב 01.01.2027
גובה המכס על מלפפונים	0.94 ₪ לק"ג	0.8 ₪ לק"ג	0.28 ₪ לק"ג
שיעור מתוך מכס בסיס (2021)	100%	85%	30%

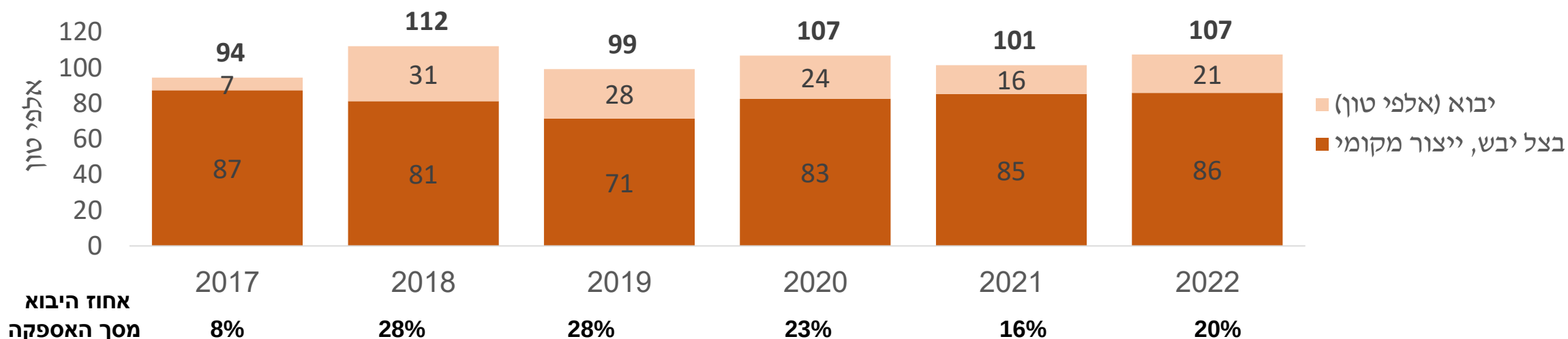
• סך מכר שוק מקומי, מקור: נתוני למ"ס נתונים שנתיים. מקור נתוני יבוא: סחר חוץ משרד החקלאות. עיבוד: החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



בצל- ייצור מקומי וייבוא 2017-2022

121



בשנת 2022 ייבאה ישראל את מרבית הבצל מהולנד.

בשנת 2022 עלה ייבוא הבצל ב-33%, בהשוואה לשנת 2021.

בחודש מרץ 2022 נכנסה לתוקף הפעימה הראשונה של הרפורמה בחקלאות ושיעור המכס על עגבניות ירד ל-85%, ביחס למכס בשנת הבסיס (2022).

מכס בסיס (פברואר 2022)	מכס החל מה 16.3.22	מכס פעימה אחרונה, לפי המתווה נכנס לתוקף ב 01.01.2027
גובה המכס על בצל (יולי עד אפריל)	1.07 ₪ לק"ג	0.43 ₪ לק"ג
גובה המכס על בצל (מאי עד יוני)	0.74 ₪ לק"ג	0.3 ₪ לק"ג
שיעור מתוך מכס בסיס (2021)	100%	40%
	85%	

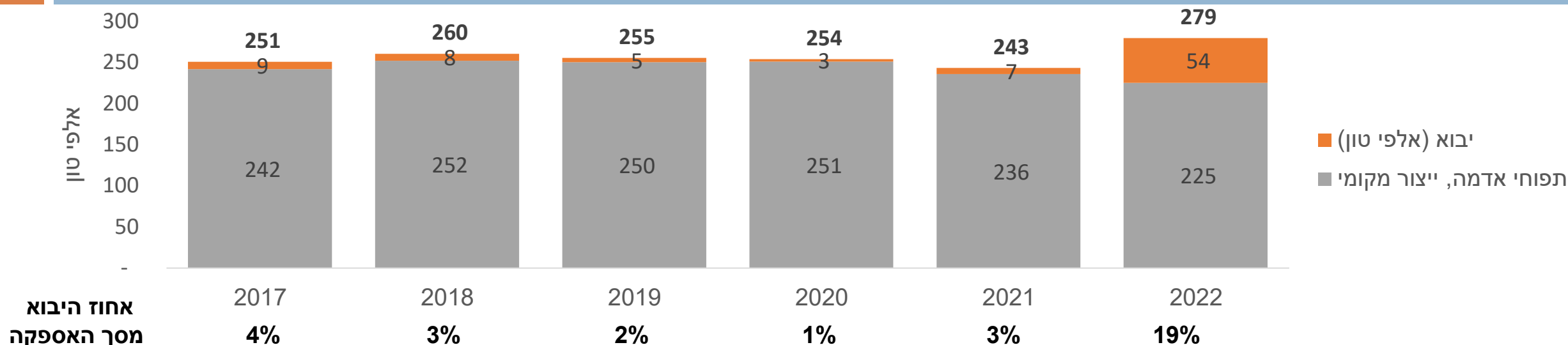
סך מכר שוק מקומי, מקור: נתוני למ"ס נתונים שנתיים. מקור נתוני יבוא: סחר חוץ משרד החקלאות. עיבוד: החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



תפוז"א- ייצור מקומי וייבוא 2017 - 2022

122



שנת 2022, הייתה שנת שמיטה וייבוא תפוזי האדמה היווה 19% מסך האספקה של תפוזי אדמה (בשנת 2021 הייבוא עמד על 3%).

בשנת 2022 יבאה ישראל את מרבית תפוז"א מצרפת, הולנד וגרמניה.

סך האספקה של תפוזי אדמה בשנת 2022 עלה ב- 15%, בהשוואה לשנת 2021.

בחודש מרץ 2022 נכנסה לתוקף הרפורמה בחקלאות ושיעור המכס על תפוזי אדמה ירד ל-85%, ביחס למכס בשנת הבסיס (2022).

מכס בסיס (פברואר 2022)	מכס החל מה 16.3.22	מכס פעימה אחרונה, לפי המתווה נכנס לתוקף ב 01.01.2027
גובה המכס על תפוחי אדמה (יולי עד אפריל)	1.75 ₪ לק"ג	1.49 ₪ לק"ג
גובה המכס על תפוחי אדמה (מאי עד יוני)	1.51 ₪ לק"ג	0.76 ₪ לק"ג
שיעור מתוך מכס בסיס (2021)	100%	85%
		50%

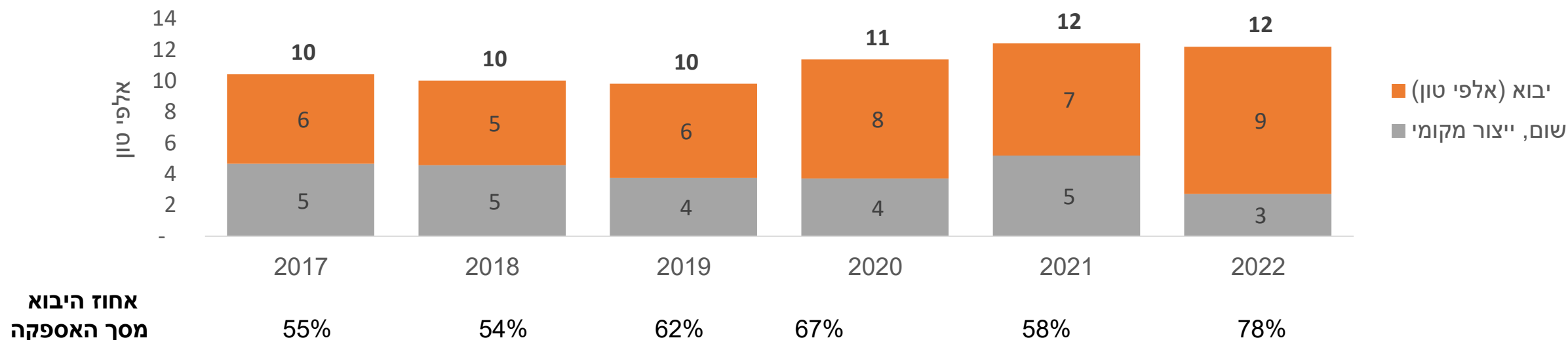
• סך מכר שוק מקומי, מקור: נתוני למ"ס נתונים שנתיים. מקור נתוני יבוא: סחר חוץ משרד החקלאות. עיבוד: החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



שום- ייצור מקומי וייבוא 2017 - 2022

123



אחוז היבוא
מסך האספקה

מרבית ייבוא השום לישראל, מקורו מסין.

במרץ 2022 הוסר המכס על ייבוא השום, ונתח הייבוא עלה מ- 58% ל- 78% מסך האספקה לשוק המקומי.

** הייצור המקומי של שום כולל שום יבש (כ- 75%) ושום ירוק (כ- 25%).

סך מכר שוק מקומי, מקור: נתוני למ"ס נתונים שנתיים. מקור נתוני יבוא: סחר חוץ משרד החקלאות. עיבוד: החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

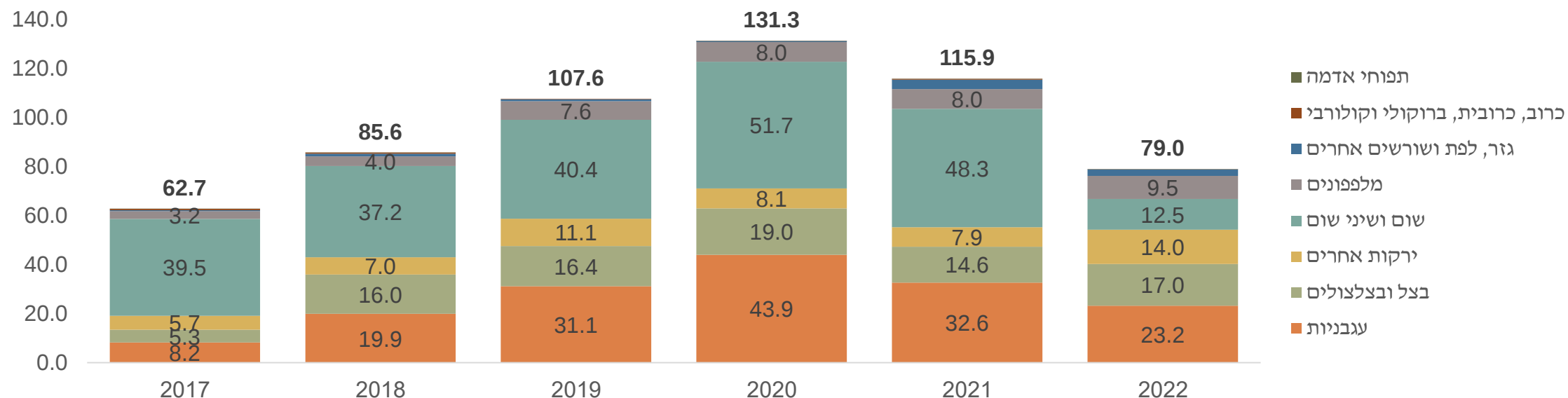
משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



מכס מייבוא ירקות

הכנסות המדינה ממכס על ייבוא ירקות טריים בשנים 2017-2022, במיליוני ש"ח

124



מקור הנתונים: אגף סחר חוץ – משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

עד לשנת 2020 נצפתה מגמת עלייה בתקבולי המכס מירקות טריים, כתוצאה מהגידול בהיקפי הייבוא שלהם. החל משנת 2021 חלה ירידה בתקבולי המכס, הירידה זו מוסברת צמצום היקפי יבוא הירקות בשנה זו. מנגד בשנת 2022, עלו היקפי הייבוא, אך ההכנסות ממיסים המשיכו להצטמצם וזאת כתוצאה מצמצום המכסים (החלת הפעימה הראשונה של הרפורמה). בשנת 2022 ניתנו מכסות פטורות בתפוז"א ולמרות היקפי הייבוא הגבוהים, ההכנסות ממכס היו נמוכות יחסית.

עיקר ההכנסות ממכס מקורן בייבוא עגבניות ובצל.

למרות העלייה בהיקפי הייבוא של שום ועגבניות, נרשמה ירידה משמעותית בהכנסות מייבוא, זאת עקב הורדת המכס. המכס על העגבניות ירד ל-85% והמכס על שום הוסר במלואו.

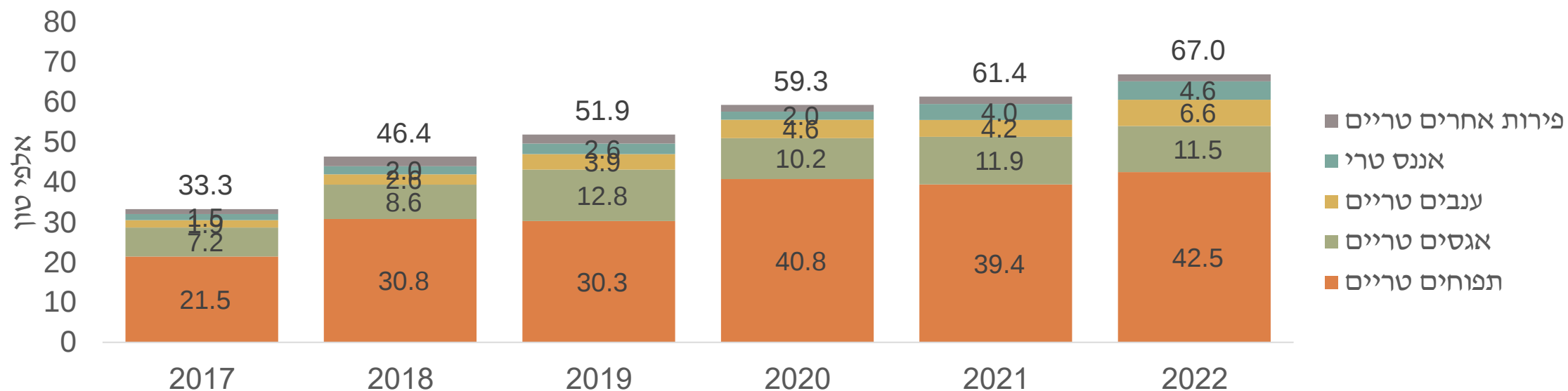
משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



ייבוא פירות טריים

כמויות ייבוא פירות טריים בשנים 2017-2022, באלפי טון*

125



מקור הנתונים: אגף סחר חוץ – משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

**הערות: 1. יבוא פירות ללא שקדים ואגוזים אחרים. ב - 2022 ייבאו 5.0 אלפי טון שקדים ו - 29.6 אלפי טון אגוזים אחרים.
2. ייבוא הפירות אינו כולל פירות יבשים למעט תמרים. ב - 2022 ייבאו כ - 4.2 אלפי טון של פירות יבשים.

בשנת 2022 עלה סך ייבוא הפירות הטריים ב-9%, בהשוואה לשנת 2021. ☐

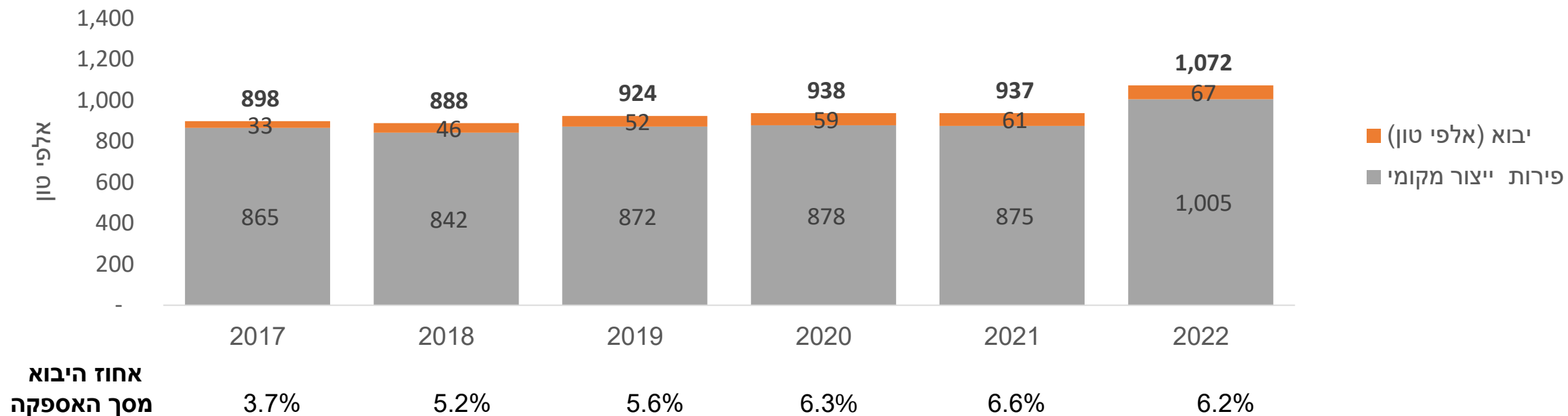
ב - 2022: תפוחים ואגסים יחדיו מהווים כ - 79% מכמות הייבוא של הפירות הטריים. תפוחים לבד מהווים כ - 63% מכמות הייבוא של הפירות הטריים. ☐

בשנת 2022 עלייה של 56% בכמות יבוא הענבים, בהשוואה לשנת 2021. ☐



פירות - נתחי הייבוא מסך האספקה לשוק המקומי

126



כמות הפירות הטריים המיובאת מהווה כ - 4%-6% בלבד מסך האספקה לשוק המקומי (כמות הייצור המקומי של פירות טריים המיועדת לשוק המקומי והכמות המיובאת).

*מקור נתוני הייצור המקומי: למ"ס. מקור נתוני היבוא: אגף סחר חוץ, משרד החקלאות. נתח הייבוא של פירות הינו החלק של הפירות שמייבאים מתוך סה"כ האספקה לשוק המקומי

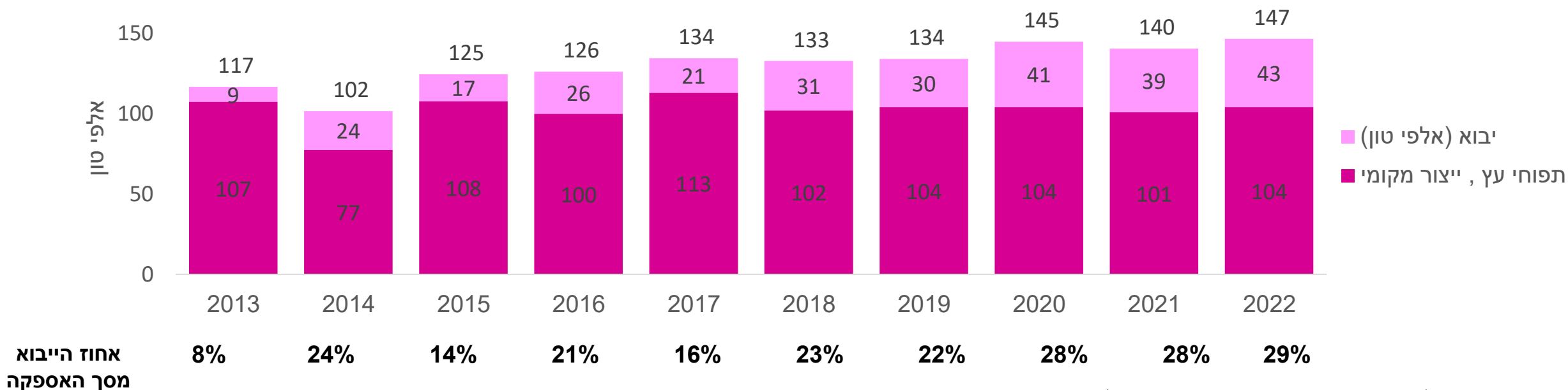
(כמות הייצור המקומי של פירות טריים המיועדת לשיווק מקומי (ללא שקדים ואגוזים אחרים) והכמות המיובאת).

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



תפוחי עץ - ייצור מקומי וייבוא 2011 - 2022

127



ישראל מייבאת את מרבית התפוחים מאיטליה, ארה"ב וצרפת.

מדינות נוספות מהן יבאה ישראל תפוחים בשנת 2022, בכמות קטנה יחסית, הינן טורקיה (2.6 אלף טון), יוון (2.3 אלף טון) וספרד (1.7 אלף טון).

בחודש מרץ 2022 נכנסה לתוקף הרפורמה בחקלאות ושיעור המכס על תפוחי עץ ירד ל-85%, ביחס לשנת הבסיס (2022).

מכס בסיס (פברואר 2022)	מכס החל מה 16.3.22	מכס פעימה אחרונה, לפי המתווה נכנס לתוקף ב 01.01.2027
גובה המכס על תפוח עץ שיעור מתוך מכס בסיס (2021)	1.81 ₪ לק"ג	0.54 ₪ לק"ג
100%	85%	30%

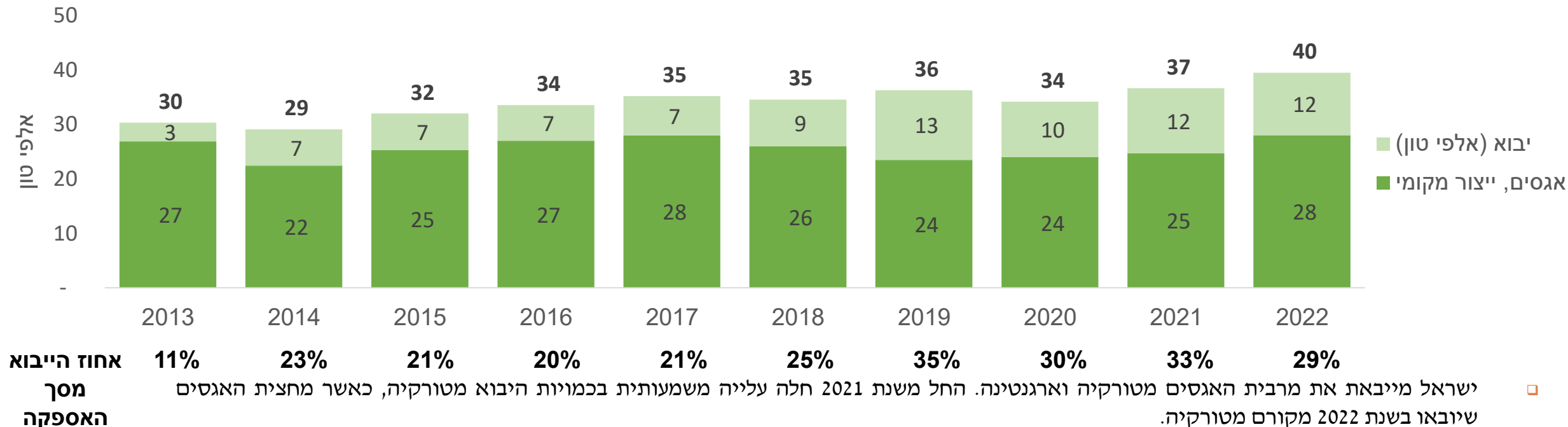
סך מכר שוק מקומי, מקור: נתוני למ"ס נתונים שנתיים. מקור נתוני יבוא: סחר חוץ משרד החקלאות. עיבוד: החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



אגסים - ייצור מקומי וייבוא 2011 - 2022

128



מכס בסיס (פברואר 2022)	מכס החל מה 16.3.22	מכס פעימה אחרונה, לפי המתווה נכנס לתוקף ב 01.01.2027
2.00 ₪ לק"ג	1.7 ₪ לק"ג	0.2 ₪ לק"ג
100%	85%	10%
גובה המכס על אגס שיעור מתוך מכס בסיס (2021)		

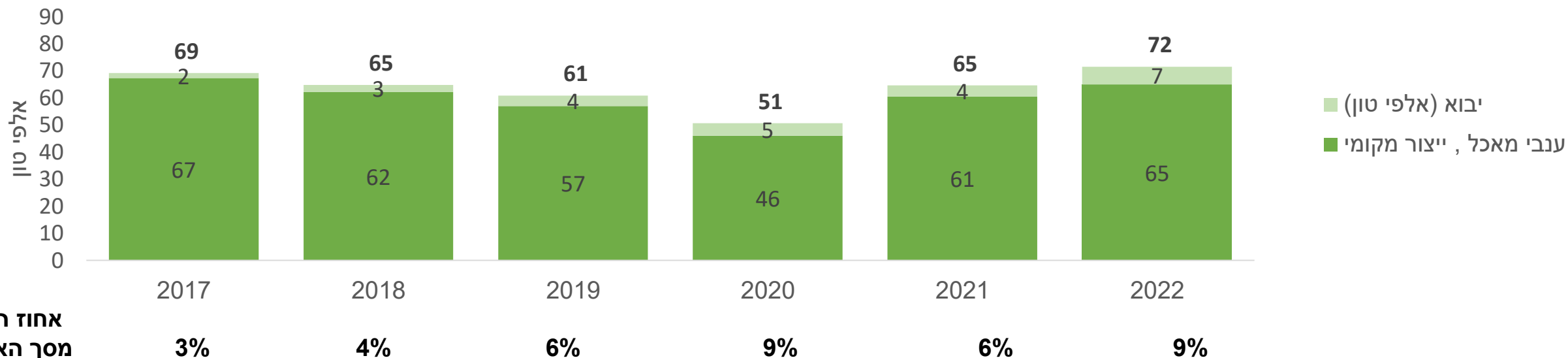
סך מכר שוק מקומי, מקור: נתוני למ"ס נתונים שנתיים. מקור נתוני יבוא: סחר חוץ משרד החקלאות. עיבוד: החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



ענבים - ייצור מקומי וייבוא 2017-2022

129



בשנת 2022, כלל הענבים שיובאו הגיעו מדרום אפריקה, בשנת 2021 כמויות קטנות הגיעו גם מארה"ב והולנד.

בשנת 2022 חלה עליה בהיקפי הייבוא של הענבים, עלייה של 56% בהשוואה לשנת 2021.

במרץ 2022 נכנסה לתוקף הרפורמה בחקלאות ושיעור המכס על ענבים ירד ל-70%, בהשוואה לשנת הבסיס (2021).

מכס בסיס (פברואר 2022)	מכס החל מה 16.3.22	מכס פעימה אחרונה, לפי המתווה נכנס לתוקף ב 01.01.2027
גובה המכס על ענבים (אפריל עד מאי)	3.10 ₪ לק"ג	2.17 ₪ לק"ג
גובה המכס על ענבים (יוני עד מרץ)	1.74 ₪ לק"ג	1.22 ₪ לק"ג
שיעור מתוך מכס בסיס (2021)	100%	70%
		10%

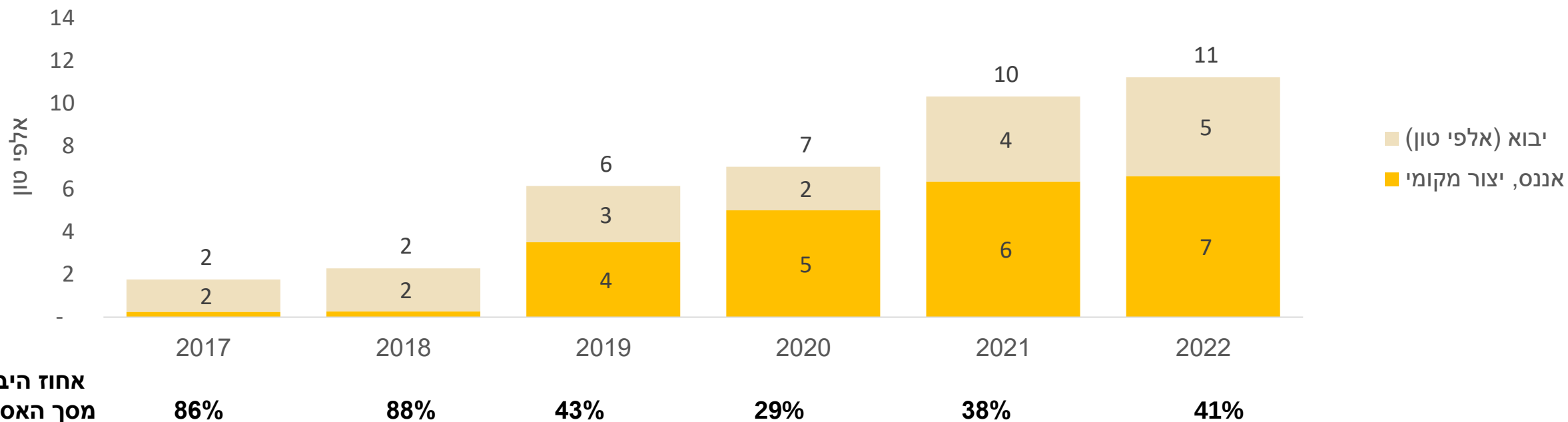
סך מכר שוק מקומי, מקור: נתוני למ"ס נתונים שנתיים. מקור נתוני יבוא: סחר חוץ משרד החקלאות. עיבוד: החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



אננס - ייצור מקומי וייבוא 2017 - 2022

130



- ישראל מייבאת את מרבית האננס הטרי מקניה והרפובליקה הדומיניקנית.
- מדינה נוספת ממנה מייבאת ישראל אננס טרי בכמות קטנה הינה דומיניקה.
- במרץ 2022 נכנסה לתוקף "הרפורמה בחקלאות" והוסר המכס על יבוא אננס.

• סך מכר שוק מקומי, מקור: נתוני למ"ס נתונים שנתיים. מקור נתוני יבוא: סחר חוץ משרד החקלאות. עיבוד: החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

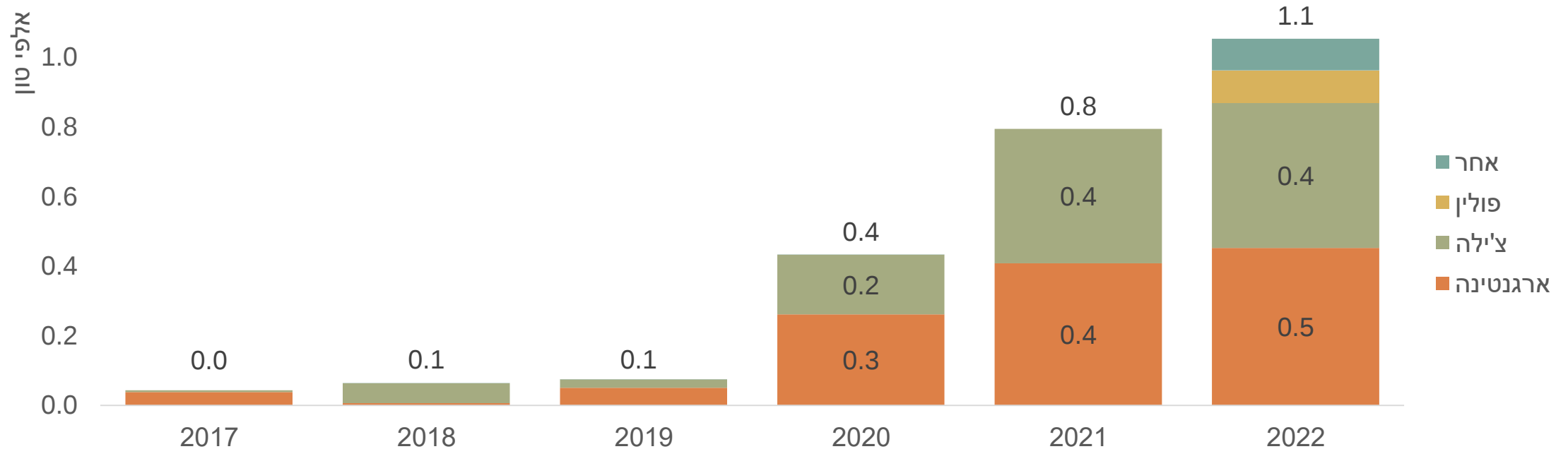
משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



ייבוא פירות יער

כמויות ייבוא פירות יער לפי ארץ מקור בשנים 2017-2022, באלפי טון

131



מקור הנתונים: אגף סחר חוץ – משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

- במרץ 2022 נכנסה לתוקף הרפורמה בחקלאות והוסר המכס על יבוא פירות יער.
- בשנת 2022 חלה עליה בהיקפי הייבוא של פירות היער, עיקר הייבוא היה של אוכמניות (כאלף טון).
- מרבית הייבוא מקורו מארגנטינה וצ'ילה.

• סך מכר שוק מקומי, מקור: נתוני למ"ס נתונים שנתיים. מקור נתוני יבוא: סחר חוץ משרד החקלאות. עיבוד: החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

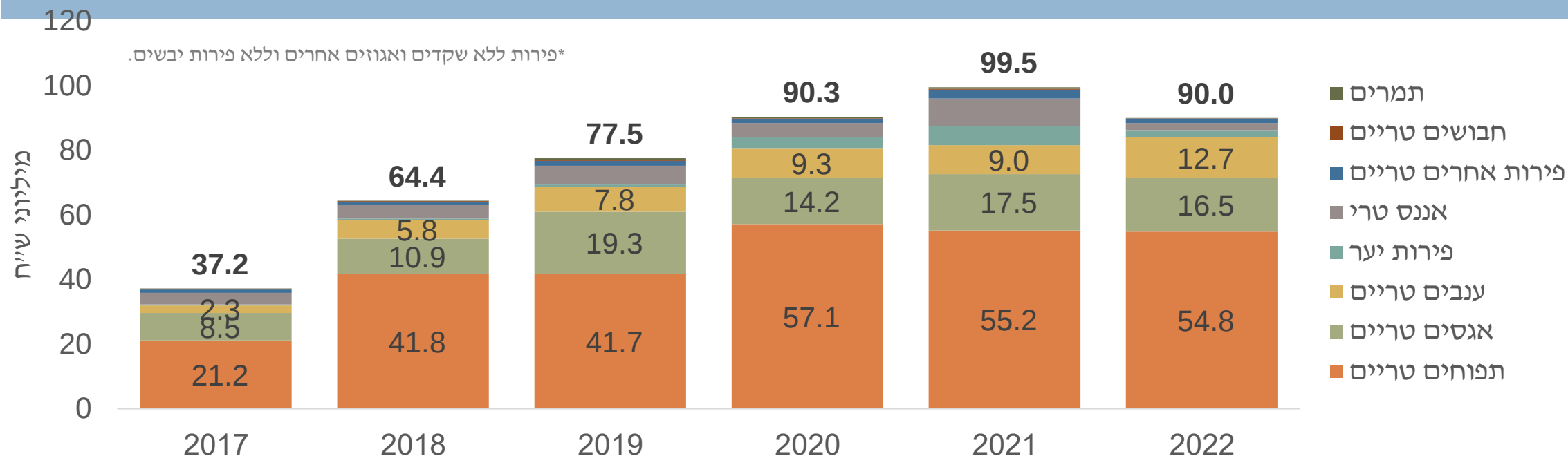
משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



מכס מייבוא פירות

הכנסות המדינה ממכס על ייבוא פירות טריים בשנים 2017-2022, במיליוני ₪*

132



לאחר מגמת עלייה בתקבולי המכס מפירות טריים בשנים האחרונות, בשנת 2022 חלה ירידה בתקבולים וזאת למרות העלייה בכמויות היבוא. במקביל בשנת 2022, החלה מדיניות הורדת מכסים בהתאם לרפורמה שהחלה בשנה זו.

עיקר ההכנסות ממכס מקורן בייבוא תפוחים, אגסים וענבים.

למרות העלייה בהיקפי הייבוא של תפוחים, אננס ופירות יער, נרשמה ירידה משמעותית בהכנסות מייבוא, זאת עקב הורדת המכס. המכס על התפוחים ירד ל-85% והמכס על אננס ופירות יער הוסר במלואו.

בשנת 2022 חלה עליה בהכנסות ממכסים של ענבים, בשל עלייה משמעותית בהיקפי הייבוא על אף הורדת המכס.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



סיכום – יבוא ירקות ופירות טריים

133

□ במהלך שנת 2022 חלה עליה ביבוא של פירות וירקות בעקבות שני גורמים עיקריים:

1. שנה זו הייתה שנת שמיטה

2. כניסתו לתוקף של צו "תעריף המכס" ("הרפורמה בחקלאות") - בחלק מהמוצרים ירד המכס לאפס, לדוגמא שום, אוכמניות ואננס. במוצרים אחרים, החל הליך מדורג של הורדת המכס כדוגמת מלפפונים, עגבניות, תפוחי עץ ואגסים.

□ שיעור הייבוא של ירקות טריים מהאספקה של ירקות טריים לשוק המקומי היווה 15.3%*.

□ בשנת 2022 שיעור הייבוא של פירות טריים מהאספקה של פירות טריים לשוק המקומי היווה 6.2%*.

□ עיקר הירקות המיובאים הינם: עגבניות, בצלים, מלפפונים ותפוזים. בשנת 2022 חלה עליה משמעותית בייבוא השום, בעקבות ביטול המכס. סך ייבוא הירקות* עלה ב- 60%, בהשוואה לשנת 2021.

□ עיקר הפירות המיובאים הינם: תפוחים ואגסים. כמו כן, בשנים האחרונות מגמת עלייה בייבוא תפוחים וענבים. סך ייבוא הפירות * עלה ב- 9.8%, בהשוואה לשנת 2021.

*ייבוא הירקות לא כולל תפוזים ומקשה. ייבוא הפירות לא כולל אגוזים, שקדים ופירות יבשים.

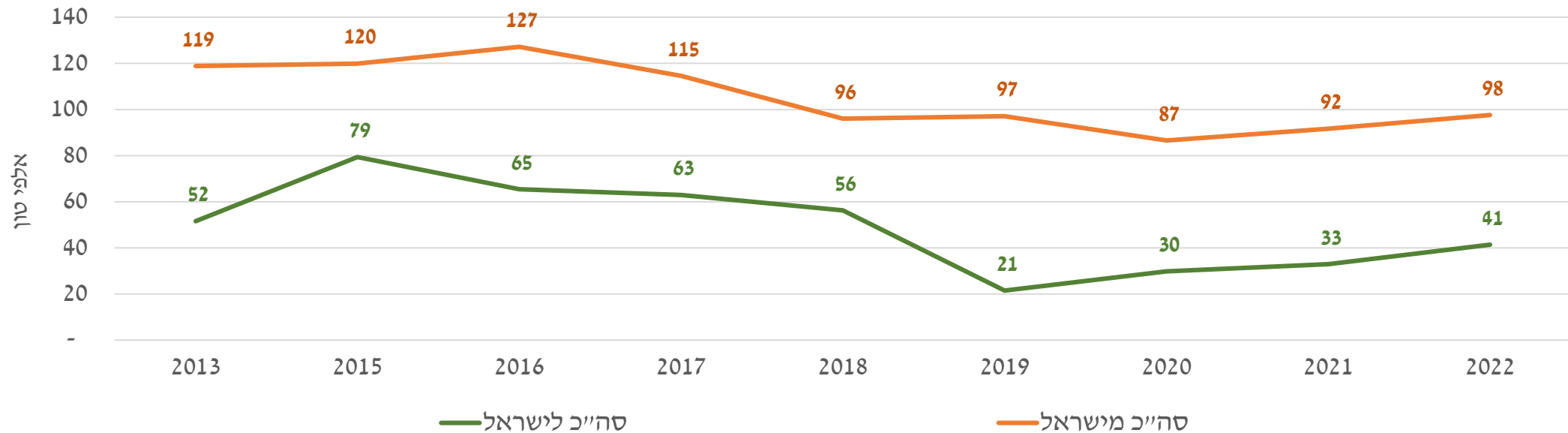


9. סחר של ירקות, פירות והדרים עם הרשות הפלסטינית ועזה

מקור הנתונים בפרק זה : יחידת פיקוח צומח וחי - פיצו"ח, משרד החקלאות ופיתוח הכפר
עיבוד הנתונים : החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה, משרד החקלאות ופיתוח הכפר

התפתחות הסחר עם שטחי הרשות הפלסטינית ועזה לאורך שנים 2013-2022

135



מקור הנתונים: יחידת פיקוח צומח וחי - פיצו"ח, משרד החקלאות ופיתוח הכפר

- מאזן הסחר בין ישראל לשטחי הרשות הפלסטינית ועזה בסחורה חקלאית של פירות וירקות הינו בעודף לישראל.
- בשנת 2022 מעל לפי 2 תוצרת חקלאית הועברה מישראל לשטחי הרשות הפלסטינית ועזה (98 אלף טון) לעומת משטחי הרשות ועזה לישראל (41 אלף טון).*
- ב - 2019 ירד משמעותית הסחר מהכיוון של שטחי הרשות הפלסטינית ועזה לישראל כתוצאה מצמצום משמעותי בשטחי הגידול ביו"ש בשילוב חרמות סחר חקלאי בין ישראל לרשות הפלסטינית. מאז חלה מגמת עליה, אך טרם הגיעה כמות הסחר לזו שהיתה בשנת 2018

* יש לקחת בחשבון כי לפי הערכות ישנה כמות לא מבוטלת של סחורה שאינה נרשמת במעברים היוצאת משטחי ישראל לשטחי הרשות ועזה ולהפך.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



התפתחות הסחר עם שטחי הרשות הפלסטינית ועזה, כמויות באלפי טון

136

משטחי הרשות הפלסטינית ועזה לישראל

אלפי טון	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ירקות	51.3	49.2	78.7	65.0	62.4	55.8	21.4	29.2	32.8	41.0
פירות	0.3	0.3	0.4	0.4	0.4	0.5	0.1	0.6	0.2	0.3
הדרים	0.0	0.0	0.3	0.1	0.1	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1
סה"כ	51.6	49.5	79.4	65.4	62.9	56.3	21.5	29.9	33.0	41.4

מישראל לשטחי הרשות הפלסטינית ועזה

אלפי טון	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ירקות	46.6	58.3	42.2	47.3	35.3	27.3	29.4	20.7	17.2	11.6
פירות	67.8	57.2	61.0	63.4	60.5	55.1	53.1	49.9	62.6	72.3
הדרים	4.4	13.4	16.7	16.4	18.8	13.7	14.7	16.1	11.9	13.8
סה"כ	118.8	129.0	119.9	127.2	114.6	96.1	97.1	86.6	91.7	97.7

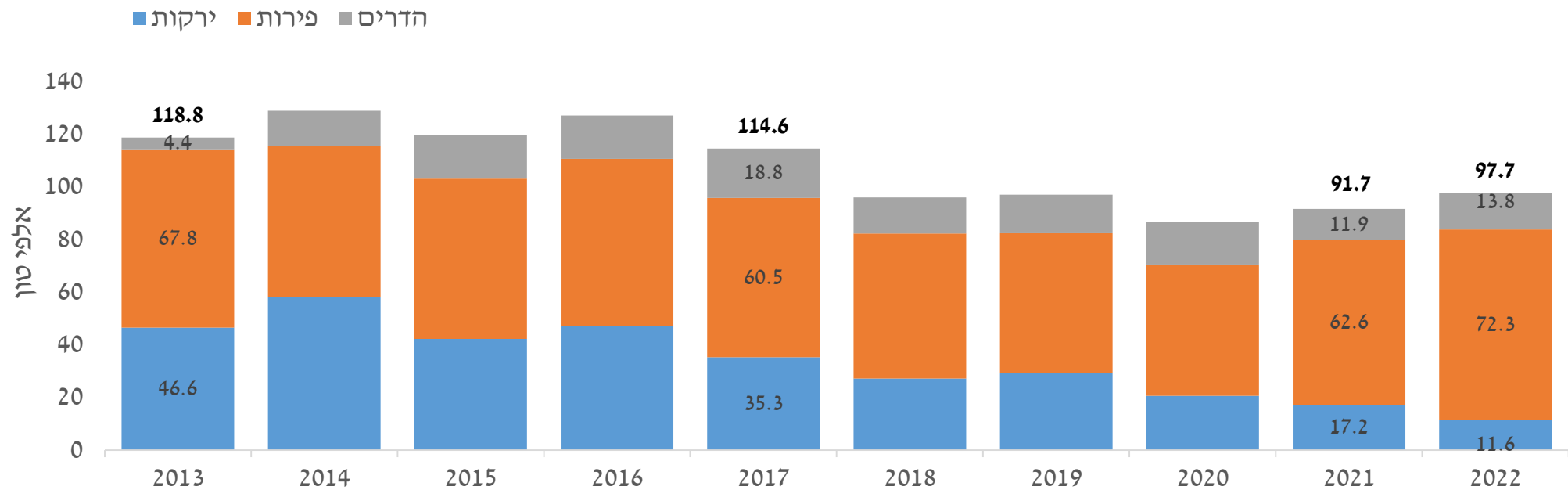
מקור הנתונים: יחידת פיקוח צומח וחי - פיצו"ח, משרד החקלאות ופיתוח הכפר
משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



9.1 מעבר ירקות, פירות והדרים מישראל לשטחי הרשות הפלסטינית ועזה

מעבר תוצרת חקלאית של ירקות, פירות והדרים מישראל לשטחי הרשות הפלסטינית ועזה

138



מקור הנתונים: פיצו"ח - יחידת פיקוח צומח וחי, משרד החקלאות ופיתוח הכפר

בשנת 2022 עברו מישראל לשטחי הרשות הפלסטינית ועזה כ - 98 אלף טון של ירקות, פירות והדרים:

כ - 12 אלף טון ירקות טריים – ירידה של 33% בהשוואה ל-2021

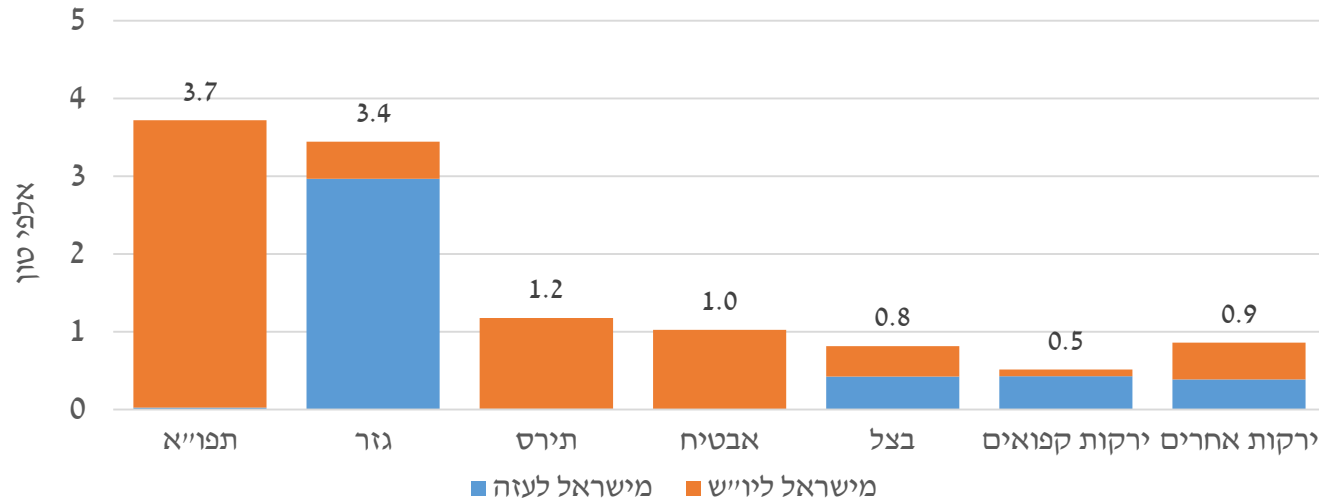
כ - 72 אלף טון פירות טריים – עליה של 16% בהשוואה ל-2021

כ - 14 אלף טון הדרים – עליה של 16% בהשוואה ל-2021



מעבר ירקות מישראל לשטחי הרשות הפלסטינית ועזה בשנת 2022

139



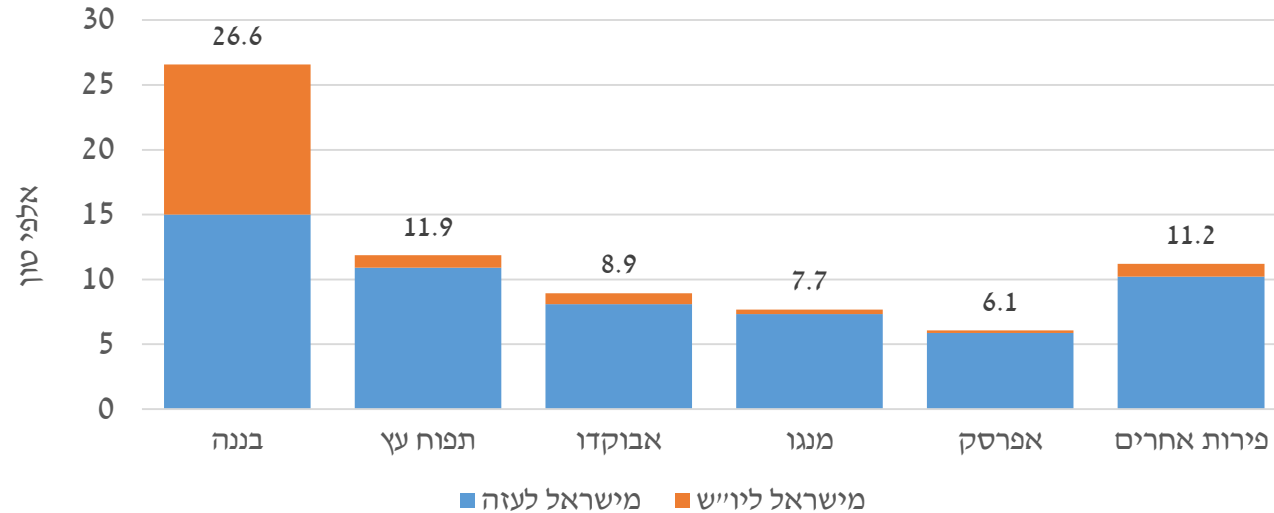
הירקות העיקריים שעוברים מישראל לשטחי הרשות הפלסטינית ועזה הם תפוז וגזר. עם זאת, כפי שניתן לראות בטבלה מטה, מעבר סחורות לשטחי הרשות הפלסטינית ועזה מהווה אחוז קטן מסך הייצור החקלאי. המשמעותי ביותר הוא תירס (2.4% מסך הייצור המקומי של תירס מועבר לשטחי הרשות).

אלפי טון	מישראל לעזה	מישראל ליו"ש	סה"כ מישראל	אחוז מסך הייצור המקומי
תפוז	0.0	3.7	3.7	0.8%
גזר	3.0	0.4	3.4	2.1%
תירס	0.0	1.2	1.2	2.4%
אבטיח	0.0	1.0	1.0	0.9%
בצל	0.4	0.4	0.8	0.9%
ירקות קפואים	0.4	0.1	0.5	
ירקות אחרים	0.4	0.5	0.9	
סה"כ	4.2	7.3	11.6	



מעבר פירות מישראל לשטחי הרשות הפלסטינית ועזה בשנת 2022

140



מרבית אספקת הפירות הינה לעזה. שטחי הרשות הפלסטינית ועזה מהווים שוק יעד משמעותי לבננה, מנגו ותפוחי עץ.

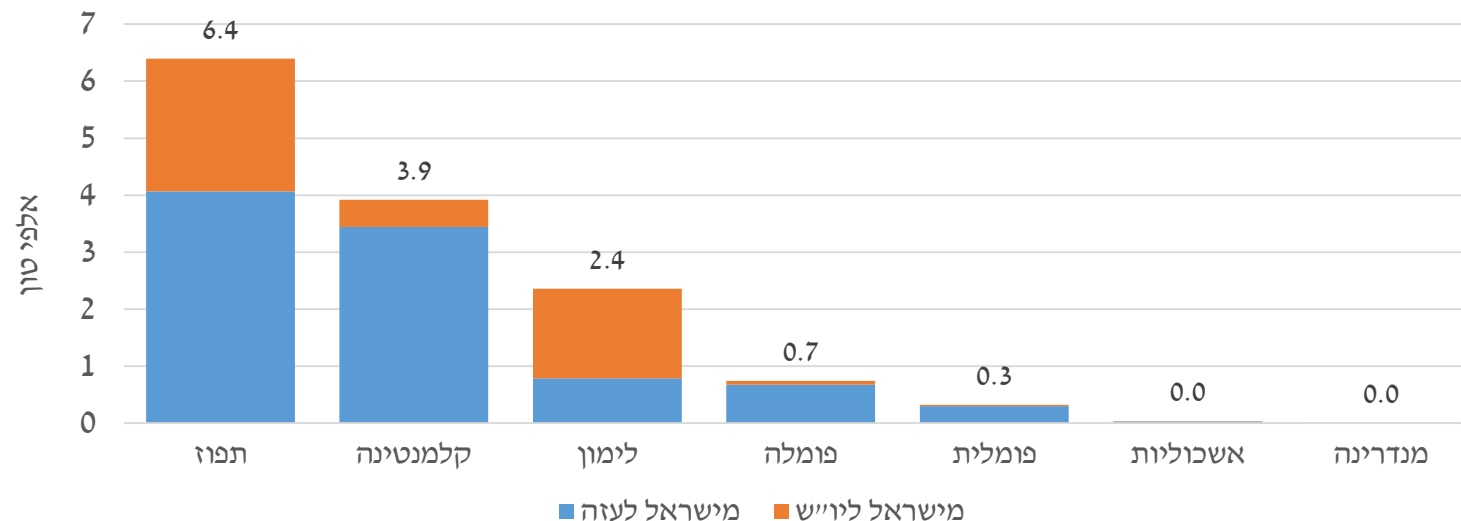
מישראל לעזה	מישראל ליו"ש	סה"כ מישראל	אחוז מסך יצור המקומי	
15.0	11.6	26.6	14.5%	בננה
10.9	1.0	11.9	11.4%	תפוח עץ
8.1	0.8	8.9	4.7%	אבוקדו
7.3	0.3	7.7	13.4%	מנגו
5.9	0.2	6.1	9.0%	אפרסק
10.2	1.0	11.2		פירות אחרים
57.4	14.9	72.3		סה"כ

מקור הנתונים: יחידת פיקוח צומח וחי - פיצו"ח, משרד החקלאות ופיתוח הכפר
משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



מעבר הדריס מישראל לשטחי הרשות הפלסטינית ועזה בשנת 2022

141



מרבית אספקת ההדריס הינה לעזה.

מקום היציאה	מישראל לעזה	מישראל ליו"ש	סה"כ מישראל	אחוז מסך היצור המקומי
תפוז	4.1	2.3	6.4	5.7%
קלמנטינה	3.4	0.5	3.9	2.3%
לימון	0.8	1.6	2.4	3.3%
פומלה	0.7	0.1	0.7	
פומלית	0.3	0.0	0.3	
אשכוליות	0.0	0.0	0.0	0.0%
מנדרינה	0.0	0.0	0.0	
סה"כ	9.3	4.5	13.8	

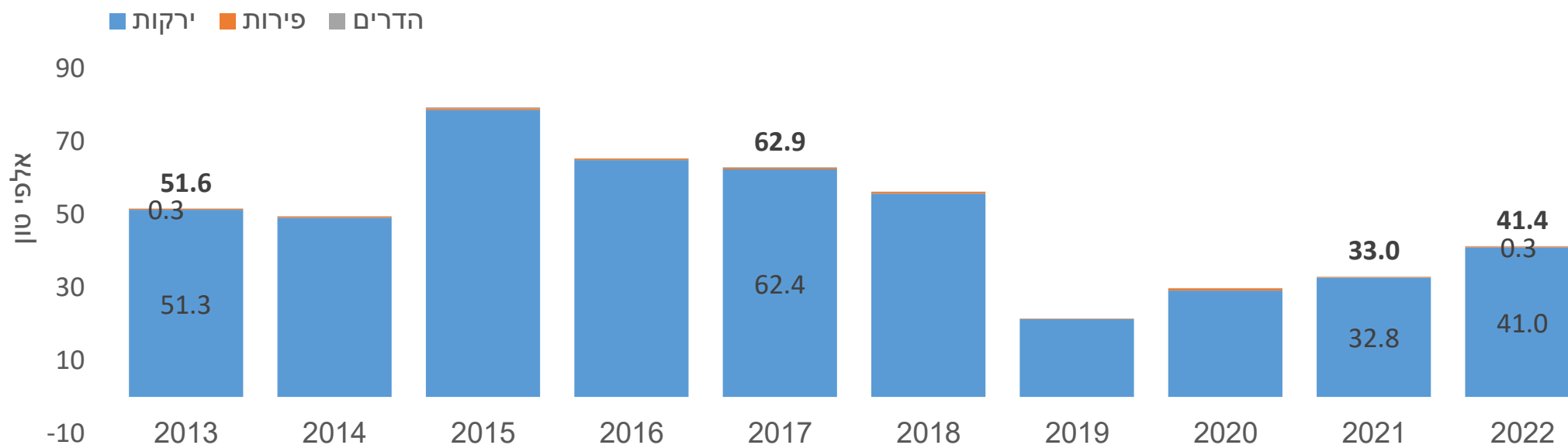
מקור הנתונים: יחידת פיקוח צומח וחי - פיצו"ח, משרד החקלאות ופיתוח הכפר
משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



9.2 מעבר תוצרת חקלאית משטחי הרשות הפלסטינית ועזה לישראל

מעבר תוצרת חקלאית של ירקות, פירות והדרים משטחי הרשות הפלסטינית ועזה לישראל

143



מקור הנתונים: פיצו"ח-יחידת פיקוח צומח וחי -, משרד החקלאות ופיתוח הכפר

בשנת 2022 עברו משטחי הרשות הפלסטינית ועזה לישראל כ – 41.4 אלף טון של ירקות, פירות והדרים:

□ כ – 41.0 אלף טון ירקות טריים – עליה של 25% בהשוואה ל-2021

□ כ – 0.3 אלף טון פירות טריים – עליה של 47% בהשוואה ל-2021

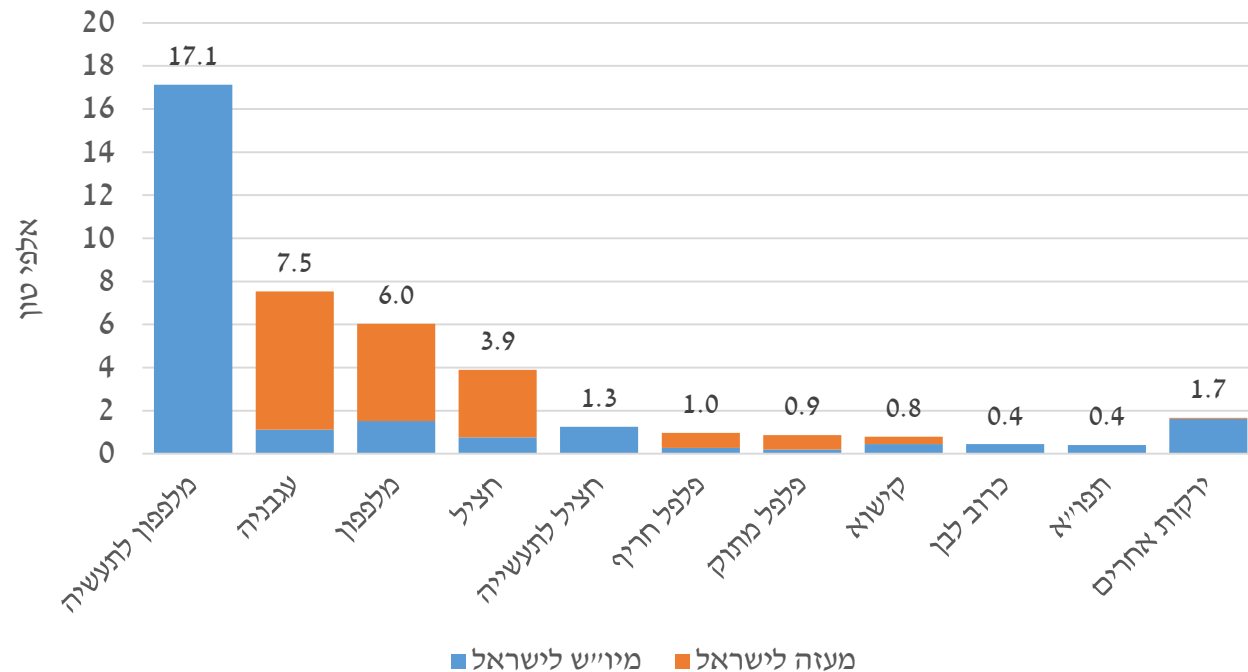
□ כ – 0.1 אלף טון הדרים – עליה של 261% בהשוואה ל-2021

היקף המעבר של תוצרת טרייה של ירקות, פירות והדרים משטחי הרשות הפלסטינית ועזה לישראל הינו נמוך משמעותית מהיקף המעבר של תוצרת טרייה של ירקות, פירות והדרים מישראל לשטחי הרשות הפלסטינית ועזה.



מעבר ירקות משטחי הרשות הפלסטינית ועזה לישראל בשנת 2022

144



באלפי טון	מיו"ש לישראל	מעזה לישראל	סה"כ לישראל
מלפפון לתעשייה	17.1	0.0	17.1
עגבניה	1.1	6.4	7.5
מלפפון	1.5	4.5	6.0
חציל	0.8	3.1	3.9
חציל לתעשייה	1.3	0.0	1.3
פלפל חריף	0.3	0.7	1.0
פלפל מתוק	0.2	0.7	0.9
קישוא	0.5	0.3	0.8
כרוב לבן	0.4	0.0	0.4
תפוז	0.4	0.0	0.4
ירקות אחרים	1.6	0.1	1.7
סה"כ	25.2	15.8	41.0

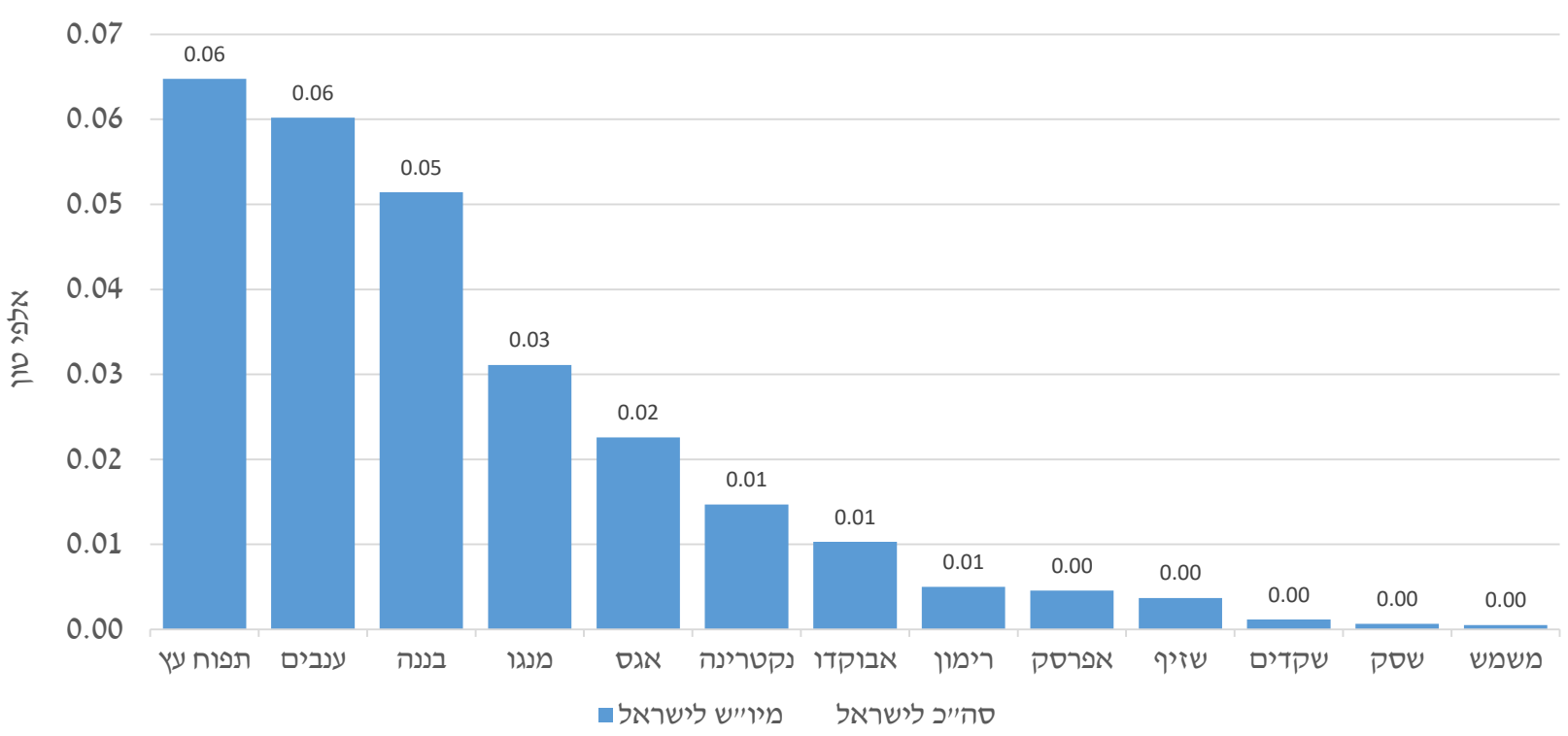
- עיקר מעבר הירקות לישראל משטחי הרשות הפלסטינית ועזה כולל ירקות כגון: מלפפונים, עגבניות, פלפלים וחצילים.
- רוב התוצרת החקלאית של ירקות שהועברה משטחי הרשות הפלסטינית ועזה לישראל ב-2022 הגיעה מיו"ש (כ-61%).
- מלבד מלפפונים לתעשייה (שכמעט הכול משטחי הרשות הפלסטינית ועזה), הכמויות של ירקות שנכנסות משטחי הרשות הפלסטינית ועזה לישראל מהוות אחוזים בודדים מסה"כ האספקה לשוק המקומי.

*קיים גם מעבר של עגבניות שרי משטחי הרשות הפלסטינית ועזה לישראל, אך בהיקף הרבה יותר מצומצם, כ-83 אלף ק"ג.

מקור הנתונים: יחידת פיקוח צומח וחי - פיצו"ח, משרד החקלאות ופיתוח הכפר
משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה



מעבר פירות מיו"ש לישראל בשנת 2022



מיו"ש לישראל	באלפי טון
0.06	תפוח עץ
0.06	ענבים
0.05	בננה
0.03	מנגו
0.02	אגס
0.01	נקטרינה
0.01	אבוקדו
0.01	רימון
0.00	אפרסק
0.00	שזיף
0.00	שקדים
0.00	שסק
0.00	משמש
0.27	סה"כ

כל הפירות שהגיעו משטחי הרשות הפלסטינית ועזה בשנת 2022, הגיעו מיו"ש בלבד.

כמות הפירות הנסחרת משטחי הרשות הפלסטינית לישראל היא קטנה. עיקר הפירות שהגיעו ב – 2022 הם : תפוחי עץ, ענבים ובננות.



סיכום – סחר פירות וירקות עם שטחי הרשות הפלסטינית ועזה

בשנת 2022

146

- בשנת 2022 נמשכה מגמת העלייה בכמות התוצרת משטחי הרשות הפלסטינית ועזה לישראל. ביחס לשנת 2021, היתה עלייה של כ-25% בשנת 2022. עם זאת, יחסית לשנים עברו ניתן להבחין בירידה משמעותית.
- הירידה שהייתה בשנת 2019 מוסברת ע"י צמצום משמעותי בשטחי הגידול ביו"ש בשילוב חרמות סחר חקלאי שהחלו בשנה זו בין ישראל לרשות הפלסטינית.
- מאזן הסחר בין ישראל לשטחי הרשות הפלסטינית ועזה בפירות וירקות הינו בעודף לישראל - מעל פי 2 תוצרת נסחרה מישראל לרשות הפלסטינית ועזה (כ- 98 אלף טון) מאשר מהרשות הפלסטינית ועזה לישראל (כ- 41 אלף טון).
- הרכב הכמויות שהועברו מישראל לשטחי הרשות הפלסטינית ועזה הינו 74% פירות, 12% ירקות ו - 14% פרי הדר.
- הירקות הנסחרים ביותר מישראל לשטחי הרשות הפלסטינית ועזה היו תפוז"א, גזר, תירס, אבטיח ובצל.
- הפירות הנסחרים ביותר מישראל לשטחי הרשות הפלסטינית ועזה היו בננות, תפוחי עץ, אבוקדו, מנגו ואפרסק.
- עבור בננות, תפוחי עץ ומנגו, מהווה המסחר עם הרשות הפלסטינית ועזה שוק יעד משמעותי.
- כמעט **כל הסחורה הנסחרת משטחי הרשות הפלסטינית ועזה לישראל** היא של ירקות (99%): מלפפונים, עגבניות, פלפלים, חצילים, קישואים, כרוב לבן, תפוז"א וכרובית.